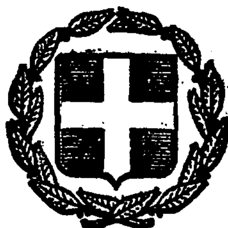


ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1985	ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 223

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 609

Κατασκευή δημοσίων έργων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 5,7 και 8, του άρθρου 5 παρ. 5,6 και 9, του άρθρου 6 παρ. 4 και 7, του άρθρου 7 παρ. 7, του άρθρου 8 παρ. 5, του άρθρου 9 παρ. 3, του άρθρου 10 παρ. 5 και 11, του άρθρου 11 παρ. 1,2,5 και 6, του άρθρου 12 παρ. 1 και 12, του άρθρου 15 παρ. 1, του άρθρου 17 παρ. 8, του άρθρου 18 παρ. 1 και 2, του άρθρου 19 παρ. 2 και άρθρου 27 του Ν. 1418/1984 (ΦΕΚ Α 23) σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του Ν. 1561/85 (ΦΕΚ Α 148).

2. Το άρθρο 24 παρ. 1 και 2. του Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ Α 137).

3. Την 994/1985 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, αποφασίζουμε :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'.

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1.

Επιλογή τρόπου κατασκευής.

1. Τα έργα προγραμματίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και ορίζεται για κάθε έργο ή ομάδα έργων, το ύψος και η πηγή προέλευσης των πιστώσεων για τη χρηματοδότηση της κατασκευής.

2. Η αρμόδια Αρχή ή υπηρεσία που έχει την ευθύνη κατασκευής του έργου αποφασίζει για τον τρόπο κατασκευής σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.1418/84. Η απόφαση αυτή μπορεί να παίρνεται για κάθε έργο ή για είδη εργασιών ή για εργασίες που αφορούν ορισμένη χρονική περίοδο. Η έγκριση διεξαγωγής δημοπρασίας αποτελεί και έγκριση της κατασκευής του έργου με εργοληπτική επιχείρηση.

Άρθρο 2.

Επιχειρήσεις κατασκευής των έργων.

1. Στις δημοπρασίες κατασκευής των έργων καλούνται οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή τα Νομαρχιακά Μητρώα επιχειρήσεις, κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. Τα ίδια εφαρμόζονται και για την ανάθεση έργων χωρίς διαγωνισμό, όπου αυτή επιτρέπεται.

2. Όταν το έργο ανήκει σε μια αποκλειστική κατηγορία του ΜΕΕΠ καλούνται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του 90% των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλεπτα.

3. Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της προηγούμενης παραγράφου, στις δημοπρασίες καλούνται επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες για όλες τις κατηγορίες του έργου. ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων που να καλύπτουν τις καλούμενες κατηγορίες. Κατηγορία με ποσοστό εργασιών λιγότερο του 10% δεν λαμβάνεται υπόψη, μπορεί όμως η διακήρυξη να ορίσει διαφορετικά.

4. Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ, καλούνται στο διαγωνισμό οι επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην αντίστοιχη κατηγορία και οι εξειδικευμένες επιχειρήσεις αν υπάρχουν σε αντίστοιχες τάξεις. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 2 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

5. Σε περιπτώσεις ειδικών έργων ή έργων που η κατασκευή τους απαιτεί εξειδικευμένες επιχειρήσεις, μπορεί η διακήρυξη να ορίσει πρόσθετες απαιτήσεις για τη συμμετοχή σε δημοπρασία. Στις απαιτήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρεωτική σύμπραξη επιχειρήσεων εξειδικευμένων για ορισμένες εργασίες του έργου ή τεχνικών του ΜΕΚ πέρα από τα κατώτερα όρια της υποχρεωτικής στελέχωσης ή τεχνικών του ΜΕΚ που είναι εγγεγραμμένοι για επιμέρους εργασίες μιας κατηγορίας.

6. Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις μιας κατηγορίας, η τάξη προσδιορίζεται από τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας με τον οποίο δημοπρατείται το έργο. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου απρόβλεπτα πέραν του 20% δεν λαμβάνονται υπόψη. Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις περισσοτέρων κατηγοριών ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων περισσοτέρων κατηγοριών, η τάξη για κάθε κατηγορία προσδιορίζεται από το αντίστοιχο μέρος του προϋπολογισμού. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

7. Κοινοπραξίες επιχειρήσεων της ίδιας κατηγορίας γίνονται δεκτές στους διαγωνισμούς αν δεν το αποκλείει η διακήρυξη. Οι επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν πρέπει να ανήκουν όλες στην καλούμενη στη δημοπρασία τάξη. Αν το προβλέπει η διακήρυξη, μπορεί η μια τουλάχιστον από τις κοινοπρακτούσες επιχειρήσεις να ανήκει στην καλουμένη τάξη και οι υπόλοιπες να ανήκουν σε μια ή και σε δύο από τις αμέσως κατώτερες τάξεις της κατηγορίας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η επιχείρηση ή επιχειρήσεις της καλούμενης τάξης πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το 75% της συμμετοχής.

8. Σε κάθε περίπτωση κοινοπραξίας όλες οι επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν ευθύνονται εις ολόκληρον για κάθε ευθύνη που προκύπτει από τη συμμετοχή τους στη δημοπρασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'.

Δημοπρασίες.

Άρθρο 3.

1. Για την ανάθεση κατασκευής του έργου σε εργοληπτική επιχείρηση διενεργείται δημοπρασία, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται από το νόμο η απευθείας ανάθεση ή διεξαγωγή πρόχειρου διαγωνισμού.

2. Αν πρόκειται για έργο που ο προϋπολογισμός του είναι μικρότερος του ενός δεκάτου του ορίου μέχρι του οποίου μπορεί να αναλάβουν έργα οι εργοληπτικές επιχειρήσεις Α' τάξης ΜΕΕΠ, μπορεί να διενεργηθεί πρόχειρος διαγωνισμός ή προφορική δημοπρασία σύμφωνα με ό,τι ορίζεται στο άρθρο 25. Για έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού διενεργείται δημοπρασία σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις διακρίσεις των άρθρων 4 έως 24. Η δημοπρασία μπορεί να είναι ανοικτή ή με προεπιλογή (περίπτ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984).

Άρθρο 4.

Δημοπρασία - Διακήρυξη.

1. Η δημοπρασία για την ανάθεση κατασκευής έργου διενεργείται με βάση τη σχετική διακήρυξη. Η διακήρυξη με την οποία γίνεται και ο προσδιορισμός του συστήματος υποβολής των προσφορών (άρθρ. 4 παρ. 4 του ν. 1418/84) εγκρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία και διενεργεί τη δημοπρασία ή ορίζει την αρχή που θα τη διενεργήσει.

2. Κατά την έγκριση αυτή μπορεί να τροποποιηθεί το σχέδιο διακήρυξης που υπάρχει τυχόν στην εγκεκριμένη μελέτη. Επίσης γίνεται και τυχόν αναγκαία προσαρμογή των άλλων στοιχείων της μελέτης που συνεπάγεται η τροποποίηση της διακήρυξης.

3. Κατά την έγκριση της διακήρυξης προσαρμόζεται σε σύγχρονες τιμές και ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας με τον οποίο δημοπρατείται το έργο, αν απαιτείται τέτοια προσαρμογή.

4. Η διακήρυξη για τη διενέργεια ανοικτής δημοπρασίας περιέχει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία, ανάλογα με το σύστημα υποβολής προσφοράς:

α) Τον τίτλο της αρχής που εκδίδει τη διακήρυξη.

β) Το σύστημα υποβολής προσφοράς με αναφορά στις διατάξεις που εφαρμόζονται για τη διεξαγωγή της δημοπρασίας.

γ) Τον τίτλο του έργου, τα κύρια χαρακτηριστικά του και τον προϋπολογισμό του, όπως και αν περιλαμβάνεται τυχόν εκπόνηση μελέτης.

δ) Την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, τις έδρες των υπηρεσιών στις οποίες θα γίνει η παραλαβή των προσφορών από τις επιτροπές διαγωνισμού, την ώρα λήξης παραλαβής των προσφορών, και τις ενέργειες της καθεμιάς επιτροπής σε περίπτωση που η παραλαβή των προσφορών γίνεται σε περισσότερες έδρες υπηρεσιών, όπως και τον τόπο και το χρόνο ανοίγματος των προσφορών στην περίπτωση αυτή.

ε) Τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που γίνονται δεκτές για υποβολή προσφοράς, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και τα τυχόν πρόσθετα απαιτούμενα προσόντα και προϋποθέσεις.

στ) Τις απαιτούμενες εγγυήσεις συμμετοχής και προς ποιον πρέπει να παρέχεται η εγγύηση.

ζ) Τα τυχόν απαιτούμενα πρόσθετ αδικαιολογητικά, όπως δηλώσεις, αναλύσεις, παρατηρήσεις και άλλα.

η) Τον κατάλογο των συμβατικών τευχών και σχεδίων, τη σειρά ισχύος τους και που βρίσκονται διαθέσιμα για τους ενδιαφερομένους.

θ) Σαφείς οδηγίες για τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των προσφορών.

ι) Το φορέα κατασκευής, πληροφορίες για τις πιστώσεις του έργου, για τους τυχόν ειδικούς όρους πληρωμής και για τις επιβαρύνσεις του εργολαβικού ανταλλάγματος για κρατήσεις υπέρ τρίτων κ.λπ.

ια) Τα κριτήρια βαθμολογίας για ανάδειξη της βέλτιστης προσφοράς σε περίπτωση αξιολόγησης των προσφορών και τυχόν αμοιβή των αξιολογότερων μελετών.

ιβ) Το χρόνο ισχύος των προσφορών, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις.

ιγ) Την τυχόν αποδοχή εναλλακτικών προσφορών.

ιδ) Την Αρχή που θα εγκρίνει το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

5. Περίληψη της διακήρυξης για τη διενέργεια ανοικτής δημοπρασίας δημοσιεύεται τουλάχιστον 15 μέρες πριν απ' τη διεξαγωγή της σε τρεις τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες απ' τις οποίες η μια γενικών ειδήσεων της Αθήνας και μια ειδική για δημοσιεύσεις διακηρύξεων ή οικονομικών ειδήσεων. Όταν πρόκειται για νομαρχιακού επιπέδου έργα η τρίτη εφημερίδα στην οποία δημοσιεύεται η διακήρυξη πρέπει να είναι μια της Πρωτεύουσας του Νομού όπου θα εκτελεσθούν τα έργα αν εκδίδεται εκεί ημερήσια εφημερίδα. Όταν εφαρμόζεται το σύστημα των περ. ε,ζ και η της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1418/84, η δημοσίευση γίνεται 40 τουλάχιστον μέρες πριν από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας Μεγαλύτερα χρονικά όρια για τη δημοσίευση των περιλήψεων και πρόσθετοι όροι δημοσιότητας που επιβάλλονται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας τηρούνται όταν συντρέχει σχετική περίπτωση. Όταν πρόκειται για έργα που στις δημοπρασίες τους γίνονται δεκτές και επιχειρήσεις εγγεγραμμένες σε Νομαρχιακά Μητρώα η δημοσίευση για τη δημοπρασία γίνεται τουλάχιστον 10 μέρες πριν απ' τη διεξαγωγή της σε μια ημερήσια εφημερίδα της Πρωτεύουσας του Νομού, αν εκδίδεται τέτοια εφημερίδα και αν όχι σε μια ημερήσια εφημερίδα της Αθήνας ή της Θεσ/νίκης. Όταν πρόκειται για επανάληψη δημοπρασίας και εφόσον η επανάληψη γίνεται πριν περάσουν τέσσερις μήνες απ' την προηγούμενη δημοπρασία, όλες οι προθεσμίες της παραγράφου αυτής μειώνονται στο μισό.

6. Η διακήρυξη για την εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέρους εργοληπτικών επιχειρήσεων που επιθυμούν να επιλεγούν για να συμμετάσχουν σε δημοπρασία σύμφωνα με την περιπτ. β της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1418/84 (δημοπρασία με προεπιλογή) περιέχει στοιχεία ανάλογα με τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του άρθρου αυτού και επιπλέον περιέχει την πιθανολογούμενη ημερομηνία που οι προεπιλεγόμενοι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Για την προεπιλογή δεν απαιτείται η κατάθεση εγγύησης αλλά η διακήρυξη αναφέρει την απαιτούμενη εγγύηση για τη συμμετοχή στο στάδιο υποβολής των προσφορών.

7. Περίληψη της διακήρυξης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος στις δημοπρασίες με προεπιλογή δημοσιεύεται τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την τελευταία ημερομηνία παραλαβής αιτήσεων σε τρεις εφημερίδες, όπως ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παραπάνω παρ. 5. Το τέταρτο εδάφιο της ίδιας παρ. 5 εφαρμόζεται ανάλογα και στις περιπτώσεις της παρ. αυτής.

8. Οι προσκλήσεις για υποβολή προσφοράς από εργοληπτικές επιχειρήσεις που προεπιλέγησαν κατά τη διαδικασία προεπιλογής, στέλνονται στους παραλήπτες επί αποδείξει μέσα στις προθεσμίες της παραπάνω παρ. 5 που αντιστοιχούν στο σύστημα και το είδος του διαγωνισμού.

Άρθρο 5.

Συμβατικά τεύχη.

1. Η διακήρυξη της δημοπρασίας μνημονεύει τα συμβατικά τεύχη και σχέδια που μαζί με τη διακήρυξη αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της εργολαβικής σύμβασης. Σε

περίπτωση απευθείας ανάθεσης τα τεύχη αυτά προσδιορίζονται με τη σύμβαση.

2. Τα τεχνικά συμβατικά τεύχη είναι σχέδια και κείμενα που δίνουν εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευαστεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο ανάδοχος με τη σύμβαση, (τεχνική περιγραφή, συγγραφές υποχρεώσεων κ.λπ.).

3. Ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας αποτελεί ένδειξη της προεκτίμησης του κόστους του έργου και ανώτατο όριο προσφοράς όταν η διακήρυξη δεν ορίζει ρητά ότι επιτρέπονται προσφορές μεγαλύτερες από τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας ή αρνητικές εκπτώσεις, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο σύστημα υποβολής προσφοράς. Ο προϋπολογισμός μπορεί να είναι αναλυτικός ή να περιλαμβάνει κατ' αποκοπή τίμημα για το έργο ή τμήματά του.

4. Στις τιμές του προϋπολογισμού και του τιμολογίου όσο της υπηρεσίας όσο και της προσφοράς περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη όπως και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης. Αν γίνεται ρητή μνεία στα σχετικά τεύχη μπορεί να διαχωρίζονται οι τιμές και για τα γενικά έξοδα και το όφελος να προστίθεται στο τέλος ποσοστό που ορίζεται σε 18% για έργα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων ή άλλες πηγές με ανάλογες απαλλαγές και σε 28% για τις άλλες περιπτώσεις.

5. Ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας όταν είναι αναλυτικός ομαδοποιεί τις ομοειδείς εργασίες για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1418/84 με ένδειξη του αθροίσματος της δαπάνης κάθε ομάδας. Αν δεν υπάρχει τέτοια ομαδοποίηση νοείται ότι το σύνολο των εργασιών είναι μια ομάδα. Σε έργα που η προμέτρηση των εργασιών είναι δύσκολη ή αδύνατη, όπως σε περιπτώσεις έργων συντήρησης, μπορεί ο προϋπολογισμός να μην περιλαμβάνει ποσότητες των επιμέρους εργασιών αλλά μόνο την κατ' εκτίμηση δαπάνη του συνόλου κάθε ομάδας ομοειδών εργασιών και το γενικό σύνολο.

6. Οι προσφορές των διαγωνιζομένων ανάλογα με το σύστημα υποβολής προσφοράς συντάσσονται είτε σε έντυπα της υπηρεσίας είτε βάσει υποδειγμάτων της υπηρεσίας, όπως ορίζεται στη διακήρυξη.

Άρθρο 6.

Σύστημα προσφοράς με ενιαίο ποσοστό έκπτωσης.

1. Το σύστημα προσφοράς ενιαίου ποσοστού έκπτωσης (περιπτ. α παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1418/84) εφαρμόζεται ιδίως σε έργα που ο προϋπολογισμός τους δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο μέχρι το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Α' τάξης.

2. Οι συναγωνιζόμενοι προσφέρουν ενιαία έκπτωση στις τιμές του Τιμολογίου της υπηρεσίας, που εκφράζεται σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό. Αν η υπηρεσία δεν χορηγήσει έντυπο προσφοράς, οι διαγωνιζόμενοι τη συντάσσουν σε δικό του έγγραφο.

Άρθρο 7.

Σύστημα προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης.

1. Το σύστημα προσφοράς επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών (περιπτ. β παρ. 4 άρθρου 4 του ν. 1418/84) εφαρμόζεται ιδίως όταν είναι μεγάλο το πλήθος των τιμών μονάδας με τις οποίες θα καταρτισθεί η σύμβαση.

2. Στους ενδιαφερομένους χορηγείται απ' την υπηρεσία για υποβολή στο διαγωνισμό έντυπο προσφοράς ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών ομοειδών εργασιών, που θα συμπληρωθεί από τους συναγωνιζομένους σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

3. Οι συναγωνιζόμενοι προσφέρουν επιμέρους ποσοστά έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό. Είναι δυνατό, σε κάποια ή κάποιες ομάδες εργασιών η προσφερόμενη έκπτωση να είναι μηδενική ή αρνητική, με την προϋπόθεση ότι η συνολική έκπτωση είναι θετική. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση δεν ισχύει αν το ορίζει ρητά η διακήρυξη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5.

4. Τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης πρέπει να βρίσκονται σε ομαλή σχέση μεταξύ τους. Για τον έλεγχο της ομαλότητας υπολογίζεται για κάθε μειοδότη το συνολικό ύψος προϋπολογισμού προσφοράς που διαμορφώνεται, μετά την αφαίρεση από κάθε ομάδα εργασιών της έκπτωσης που προσφέρθηκε. Με σύγκριση του προϋπολογισμού που προκύπτει, προς τον αρχικό προϋπολογισμό της υπηρεσίας χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για απρόβλεπτα, συνάγεται η μέση έκπτωση επί τοις εκατό Εμ του υπόψη μειοδότη. Ομαλή είναι η προσφορά όταν κανένα επιμέρους ποσοστό έκπτωσης Ει δεν είναι μικρότερο από 1,10 Εμ-10% ούτε μεγαλύτερο από 0,90 Εμ 10%.

5. Προσφορά που έχει αποκλίσεις από τα όρια της προηγούμενης παραγράφου είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των ποσοστών εκπτώσεων προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν το 0,10 (1-Εμ) και αφορούν ομάδα ή ομάδες εργασιών που αθροιστικά η αξία τους στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας δεν ξεπερνά το 5% και προκειμένου να γίνει η κατακύρωση της δημοπρασίας, η προσφορά ομαλοποιείται με αύξηση στο κατώτερο όριο ομαλότητας της παρ. 4 όλων των ποσοστών έκπτωσης που υπολείπονται από αυτό και η σύμβαση θεωρείται καταρτισμένη με τα ποσοστά αυτά και τα αντίστοιχα ποσά, όπως διορθώνονται από την Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση. Τα επιμέρους ποσοστά που είναι μεγαλύτερα από το ανώτατο όριο ομαλότητας δεν θίγονται στην καταρτιζόμενη σύμβαση.

Άρθρο 8.

Σύστημα προσφοράς με συμπλήρωση Τιμολογίου και έλεγχο ομαλότητας.

1. Το σύστημα συμπλήρωσης ανοικτού τιμολογίου με έλεγχο ομαλότητας των τιμών περιπτ. γ παρ. 4 άρθρου 4 του ν. 1418/1984 εφαρμόζεται ιδίως σε έργα προϋπολογισμού που υπερβαίνει το όριο για το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Α' τάξης, και αν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του συστήματος του προηγούμενου άρθρου.

2. Στους ενδιαφερομένους χορηγούνται απ' την υπηρεσία για υποβολή στο διαγωνισμό:

α) Τιμολόγιο όμοιο με το τιμολόγιο της υπηρεσίας στο οποίο όμως οι τιμές είναι ασυμπλήρωτες.

β) Προϋπολογισμός, όμοιος με τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας στον οποίο όμως οι τιμές μονάδας, τα γινόμενα και τα αθροίσματα είναι ασυμπλήρωτα. Το κονδύλιο για απρόβλεπτες δαπάνες είναι συμπληρωμένο, ίδιο ακριβώς με εκείνο του προϋπολογισμού της υπηρεσίας.

3. Οι συναγωνιζόμενοι προσφέρουν τιμές, συμπληρώνοντας τα ασυμπλήρωτα τιμολόγια και προϋπολογισμό με τις προσφερόμενες από αυτούς τιμές. Συμπληρώνουν ακόμα τα γινόμενα ποσοτήτων επί τις τιμές, τα επιμέρους και το γενικό άθροισμα, το ποσό για γενικά έξοδα και όφελος εργολάβου (Γ.Ε και Ο.Ε) βάσει του αναγραφόμενου στο έντυπο ποσοστού αν προβλέπεται χωριστά, και το συνολικό άθροισμα του προϋπολογισμού προσφοράς. Όλες οι τιμές στο τιμολόγιο συμπληρώνονται ολογράφως επί ποινή απαραδέκτου. Τυχόν αριθμητική αναγραφή τιμής στο τιμολόγιο δεν λαμβάνεται υπόψη. Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ των αριθμητικών τιμών του προϋπολογισμού και των τιμών του τιμολογίου, ο προϋπολογισμός διορθώνεται με βάση τις ολόγραφες τιμές του τιμολογίου. Επίσης διορθώνονται τυχόν σφάλματα στα γινόμενα και τα αθροίσματα του προϋπολογισμού, ο οποίος ισχύει όπως διορθώθηκε. Αν υπάρχουν διαφορές τιμών ή λάθη σε μεγάλη κλίμακα, μπορεί η προσφορά να κριθεί απαράδεκτη.

4. Οι προσφερόμενες επιμέρους τιμές μονάδας του τιμολογίου πρέπει να βρίσκονται σε ομαλή σχέση αυξομείωσης προς τις αντίστοιχες τιμές του τιμολογίου της υπηρεσίας. Για τον έλεγχο της ομαλότητας, υπολογίζεται για κάθε μειοδότη, με σύγκριση του προϋπολογισμού προσφοράς, προς τον προϋπολογισμό υπηρεσίας (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για απρόβλεπτα) η μέση τεκμαρτή προσφερόμενη έκπτωση Εμ. Ομαλή είναι η δοσμένη προσφορά όταν καμιά προσφερόμενη τιμή Τι δεν είναι μικρότερη από 0,90. Το. (1-Εμ) ούτε μεγαλύτερη από 1,10. Το. (1-Εμ), όπου Το είναι η αντίστοιχη τιμή στο Τιμολόγιο υπηρεσίας.

5. Προσφορά που έχει αποκλίσεις από τα όρια της προηγούμενης παραγράφου είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των τιμών προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν τα 0,10. Το.(1-Εμ) και αφορούν σε τιμές εργασίας ή εργασιών που αθροιστικά η αξία τους στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας δεν ξεπερνά το 5% και προκειμένου να γίνει η κατακύρωση της δημοπρασίας, η προσφορά ομαλοποιείται με μείωση στο ανώτερο όριο ομαλότητας της παραγράφου 4 όλων των τιμών που το υπερβαίνουν και η σύμβαση θεωρείται καταρτισμένη με τις τιμές αυτές και τα αντίστοιχα ποσά όπως διορθώνονται από την Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση. Οι τιμές που είναι μικρότερες από το κατώτατο όριο ομαλότητας δεν θίγονται στην καταρτιζόμενη σύμβαση.

Άρθρο 9.

Σύστημα προσφοράς με ελεύθερη συμπλήρωση Τιμολογίου.

1. Το σύστημα προσφοράς με ελεύθερη συμπλήρωση ανοικτού τιμολογίου (περιπτ. δ παρ. 4 άρθρου 4 του ν. 1418/1984) μπορεί να εφαρμόζεται σε έργα ανεξάρτητα από προϋπολογισμό όταν οι ποσότητες των εργασιών έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται κατασκευαστικές αποκλίσεις. Στο σύστημα αυτό οι τιμές του Τιμολογίου μπορεί να είναι αναλυτικές ή περιληπτικές για ολοκληρωμένα τμήματα σύνθετων εργασιών ή να είναι κατ' αποκοπή τιμές για ευρύτερα τμήματα του έργου ή για όλο το έργο.

2. Στους ενδιαφερομένους χορηγούνται απ' την υπηρεσία για υποβολή στο διαγωνισμό ασυμπλήρωτα τιμολόγια και προϋπολογισμός όπως και στο σύστημα του προηγούμενου άρθρου.

3. Οι συναγωνιζόμενοι προσφέρουν τιμές συμπληρώνοντας το ασυμπλήρωτο τιμολόγιο και προϋπολογισμό, όπως στο σύστημα του προηγούμενου άρθρου χωρίς όμως καμιά δέσμευση ομαλότητας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου. Η τεκμαρτή έκπτωση στο σύστημα αυτό για τις περιπτώσεις κανονισμού νέων τιμών προκύπτει με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 10.

Σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή.

1. Το σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή (περιπτ. ε της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984) εφαρμόζεται ιδίως όταν πρόκειται για έργο που επιδέχεται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός σύνταξης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων. Κατά την εφαρμογή του συστήματος αυτού μπορεί με τη διακήρυξη να ζητείται από τους συναγωνιζόμενους εκτός από την οικονομική τους προσφορά, συμπλήρωση ή σύνταξη μελετών, προσδιορισμός τεχνολογικών χαρακτηριστικών και προδιαγραφών επιμέρους στοιχείων του έργου, ή η υποβολή προτάσεων - λύσεων σε δοσμένο τεχνικό πρόβλημα ή ο καθορισμός της προθεσμίας για την αποπεράτωση του έργου.

2. Η οικονομική προσφορά περιλαμβάνει το εργολαβικό αντάλλαγμα κατ' αποκοπή για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Απ' την υπηρεσία χορηγούνται στους ενδιαφερομένους τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη τεχνικά στοιχεία, πρότυπα για την επιθυμητή ποιότητα των εργασιών ή για τα ελάχιστα όρια ανεκτής ποιότητας ή και της προθεσμίας αποπεράτωσης ή και υποδείγματα για τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς κατά ενιαίο τρόπο.

3. Για την ανάδειξη του αναδόχου κατά το σύστημα αυτού του άρθρου, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές προσφορές, έπειτα από αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών ή και της προθεσμίας για την αποπεράτωση. Η κρίση και αξιολόγηση αυτή γίνεται πριν ανοιχτούν οι οικονομικές προσφορές. Τα κριτήρια της αξιολόγησης και οι συντελεστές επιρροής τους ορίζονται πάντοτε στη διακήρυξη. Οι κρινόμενες μελέτες βαθμολογούνται και η βαθμολογία αυτή ανακοινώνεται σε όλους τους ενδιαφερομένους. Η διακήρυξη μπορεί να προβλέπει την απόρριψη προσφορών που δεν συγκεντρώνουν ένα ελάχιστο όριο ανεκτής βαθμολογίας. Η βέλτιστη προσφορά προκύπτει ως μαθηματική συνάρτηση της οικονομικής προσφοράς και της βαθμολογίας με παραμέτρους που ορίζονται επίσης στη διακήρυξη.

Άρθρο 11.

Μειοδοσία στο ποσοστό οφέλους απολογιστικών εργασιών.

1. Το σύστημα μειοδοσίας στο ποσοστό οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών (περιπτ. στ. παρ. 4 άρθρ. 4 του ν. 1418/84) εφαρμόζεται σε έργα που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τιμολογηθούν, σε δοκιμαστικές εργασίες και έρευνες, σε περιπτώσεις συνέχισης εργολαβιών μετά από έκπτωση του αρχικού αναδόχου ή για συγκεκριμένο τμήμα του έργου, που έχει τις παραπάνω ιδιαιτερότητες. Η διακήρυξη προβλέπει το συνολικό ύψος προϋπολογισμού των δαπανών και τα τεχνικά στοιχεία (σχέδια, περιγραφές κ.λπ.) που θα δοθούν στους ενδιαφερομένους.

2. Το ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος του αναδόχου απολογιστικών εργασιών, ορίζεται σε δεκαοκτώ επί τοις εκατό (18%) και εφαρμόζεται στο σύνολο των δαπανών που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του εργοδότη όπως στις προμήθειες υλικών, μισθωμάτων μηχανημάτων, καυσίμων και λιπαντικών, αξίας μισθών και ημερομισθίων, λοιπών αποζημιώσεων και ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων και κάθε είδους κρατήσεων και υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας.

3. Οι συναγωνιζόμενοι υποψήφιοι προσφέρουν έκπτωση εκφραζόμενη σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό, επί του ποσοστού των γενικών εξόδων και οφέλους του αναδόχου.

Άρθρο 12.

Προσφορά για την αξιοποίηση ακινήτων με αντιπαροχή.

1. Το σύστημα προσφοράς για την αξιοποίηση ακινήτων με αντιπαροχή (περιπτ. ζ παρ. 4 άρθρ. 4 του ν. 1418/1984) εφαρμόζεται όταν ο κύριος του έργου αποφασίζει την οικοδόμηση ακινήτων του με το σύστημα αυτό. Ο ανάδοχος στην περίπτωση αυτή θα λάβει ως εργολαβικό αντάλλαγμα ποσοστά εξ αδιαιρέτου του ακινήτου και τις αντίστοιχες διηρημένες ιδιοκτησίες.

2. Η δημοπράτηση γίνεται με βάση ιδίως τη μελέτη του έργου που θα κατασκευαστεί και τα σχέδια συμβολαίου οροφοκτησίας, κανονισμού λειτουργίας, πινάκων ποσοστών συνιδιοκτησίας και κατανομών των κοινόχρηστων δαπανών ή δαπανών για τα κοινόκτητα πράγματα, προσυμφώνων σταδιακής μεταβίβασης ποσοστών του οικοπέδου ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών και οι διαγωνιζόμενοι προσφέρουν τα σχετικά ποσοστά συνιδιοκτησίας και διηρημένες ιδιοκτησίες, όπως ειδικότερα ορίζεται με τη διακήρυξη.

3. Αν αποφασιστεί η εφαρμογή του συστήματος αξιοποίησης ακινήτου με μελέτη των διαγωνιζομένων εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 10.

Άρθρο 13.

Προσφορά που περιλαμβάνει άλλα ανταλλάγματα.

1. Το σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει άλλα ανταλλάγματα (περιπτ. η παρ. 4 άρθρου 4 του ν. 1418/84) εφαρμόζεται όταν ο κύριος του έργου, προκειμένου να πραγματοποιήσει την κατασκευή, κρίνει σκόπιμη την παραχώρηση άλλου εργολαβικού ανταλλάγματος εκτός από πλήρη χρηματική καταβολή ή αντιπαροχή ακινήτων. Τέτοια ανταλλάγματα μπορεί να είναι η παραχώρηση της χρήσης ή της εκμετάλλευσης του έργου για ορισμένη χρονική περίοδο, η αντιπαροχή γεωργικών ή μεταλλευτικών ή βιομηχανικών προϊόντων ή υπηρεσιών και άλλα.

2. Κατά την εφαρμογή του συστήματος, η διακήρυξη ορίζει το είδος και την έκταση των διατιθεμένων ανταλλαγμάτων και σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζει την αναγωγή σε κοινή βάση, εξέταση και βαθμολόγηση τόσο των τεχνικών προσφορών όσο και των οικονομικών, όπως και τον τρόπο αναζήτησης της βέλτιστης προσφοράς. Για την ανάδειξη του αναδόχου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 10 του παρόντος.

Άρθρο 14.

Εναλλακτικές προσφορές.

Όταν εφαρμόζεται ένα από τα συστήματα υποβολής προσφορών των άρθρων 10, 12 και 13 είναι δυνατή η υποβολή από τους ενδιαφερομένους εκτός από την κύρια προσφορά τους και εναλλακτικών προσφορών που να στηρίζονται σε διαφορετικές τεχνικές λύσεις που προτείνονται από τον προσφέροντα, εκτός αν αυτό αποκλείεται από τη διακήρυξη. Αν οι εναλλακτικές λύσεις καλύπτουν τις προδιαγραφές της διακήρυξης, κρίνονται όλες ως ισοδύναμες ανεξάρτητες προσφορές. Εάν οι προδιαγραφές δεν καλύπτονται αλλά οι τεχνικές λύσεις κρίνονται ως ικανοποιητικές, ο φορέας κατασκευής μπορεί, (πριν ανοιχτούν οι οικονομικές προσφορές και ματαιώνοντας κατά τα λοιπά το διαγωνισμό) να εξαγοράσει τις μελέτες των λύσεων αυτών και να επαναλάβει τη δημοπράτηση βάσει των εξαγορασμένων μελετών.

Άρθρο 15.

Τεύχος παρατηρήσεων.

1. Όταν πρόκειται για έργα με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το όριο για το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Γ' τάξης, μπορεί η διακήρυξη να προβλέπει την υποχρέωση των διαγωνιζομένων να υποβάλουν μαζί με την προσφορά τους, τεύχος παρατηρήσεων για την τεχνική μελέτη και τα τεύχη, οικονομικά και συμβατικά, με τα οποία δημοπρατείται το έργο. Για έργα με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το όριο για το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Δ' τάξης, η διακήρυξη μπορεί να ορίσει ότι το τεύχος πρέπει να υποβληθεί σε οριζόμενη προθεσμία πριν απ' τη δημοπρασία. Με το τεύχος παρατηρήσεων θα σχολιάζεται η ορθότητα της λύσης, το εφικτό της κατασκευής, θα επισημαίνονται τυχόν σφάλματα στο τεχνικοοικονομικό ή στο συμβατικό μέρος ή θα αναφέρεται ότι διαπιστώθηκε το εφαρμόσιμο της μελέτης και δεν υπάρχουν παρατηρήσεις.

2. Ευστοχία στο σχολιασμό μέσω του τεύχους παρατηρήσεων, έστω και εκ των υστέρων διαπιστούμενη, θα αποτελεί ευνοϊκό στοιχείο για την αξιολόγηση του επιστημονικού δυναμικού της επιχείρησης κατά τις διατάξεις για τα ΜΕΚ και ΜΕΕΠ, ανεξάρτητα από την ανάληψη ή μη του έργου από την επιχείρηση που υπέβαλε το τεύχος.

Άρθρο 16.

Βραβείο αξιολογότερων μελετών.

1. Όταν εφαρμόζεται σύστημα προσφορών που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή, μπορεί στη διακήρυξη να ορίζεται η καταβολή χρηματικού ποσού ως βραβείου σε αριθμό μελετών που θα επιτύχουν την ανώτερη βαθμολογία στην αξιολόγηση. Ο αριθμός των μελετών που βραβεύονται δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πέντε (5) και η βαθμολογία των βραβευόμενων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 70% της ανώτατης προβλεπόμενης στη διακήρυξη βαθμολογίας.

2. Το χρηματικό ποσό για κάθε βραβευόμενη μελέτη καθορίζεται ρητά από τη διακήρυξη και δεν μπορεί να είναι ανώτερο από τα τρία χιλιοστά της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου. Τα ποσά των βραβείων πληρώνονται απ' τις πιστώσεις του έργου. Δεν καταβάλλεται το βραβείο στον ανάδοχο του έργου για τον οποίο θεωρείται ότι συμψηφίζεται στο εργολαβικό αντάλλαγμα.

Άρθρο 17.

Διαδικασία κατάθεσης προσφορών.

1. Η κατάθεση των προσφορών σε ανοικτές δημοπρασίες για έργα με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει το όριο μέχρι το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Β' τάξης, γίνεται στην έδρα μιας μόνο υπηρεσίας. Για έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζονται μία ή περισσότερες έδρες υπηρεσιών για την παραλαβή των προσφορών.

2. Η κατάθεση των αιτήσεων για εκδήλωση ενδιαφέροντος, για προεπιλογή, που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που προβλέπει η διακήρυξη, γίνεται στην έδρα της υπηρεσίας που ορίζει η διακήρυξη. Μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζεται και άλλος τρόπος παραλαβής αιτήσεων, όπως και να παρέχεται η δυνατότητα αποστολής των αιτήσεων ταχυδρομικώς ή με οποιοδήποτε πρόσωπο χωρίς ειδική εξουσιοδότηση. Όταν μετά την προεπιλογή κληθούν οι επιλεγέντες να υποβάλλουν προσφορά, εφαρμόζονται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου.

3. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις καταθέτουν την προσφορά στην επιτροπή του διαγωνισμού με νόμιμο εκπρόσωπό τους ή πληρεξούσιο διορισμένο, σύμφωνα με το καταστατικό, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που κατατίθεται στην επιτροπή. Σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης την προσφορά καταθέτει αυτοπροσώπως ο επιχειρηματίας. Σε περίπτωση κοινοπραξίας την προσφορά καταθέτουν είτε όλοι οι κοινοπρακτούντες, ο καθένας νόμιμα εκπροσωπούμενος ή αντιπροσωπευόμενος όπως παραπάνω, ή κοινός εκπρόσωπος διορισμένος με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Απαγορεύεται η εκπροσώπηση δύο ή περισσότερων διαγωνιζόμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών από τον ίδιο εκπρόσωπο. Μαζί με την κατάθεση της προσφοράς οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ επιχειρήσεις καταθέτουν και αποδεικτικό, ή νόμιμα επικυρωμένο αντίγραφό του, καταβολής στην εργοληπτική οργάνωση στην οποία ανήκουν των εισφορών τους που αντιστοιχούν στο χρόνο διεξαγωγής της δημοπρασίας.

4. Οι οικονομικές προσφορές στις δημοπρασίες υποβάλλονται πάντα μέσα σε σφραγισμένο φάκελο που αναγράφει τον τίτλο της εργοληπτικής επιχείρησης και την επιγραφή «οικονομική προσφορά για το έργο...». Τα λοιπά έγγραφα και δικαιολογητικά που έχουν ζητηθεί από τη διακήρυξη, παραδίδονται σε χωριστό ανοικτό φάκελο. Αν η προσφορά περιλαμβάνει τεχνικές προτάσεις του υποψηφίου (σύστημα μελέτη και κατασκευή), η τεχνική προσφορά υποβάλλεται σε τρίτο ιδιαίτερο κλειστό φάκελο.

5. Οι οικονομικές προσφορές (Τιμολόγιο προσφοράς προϋπολογισμός, έντυπο προσφοράς εκπτώσεων κ.λπ.) υπογράφονται πάντοτε από το νόμιμο εκπρόσωπο της εργοληπτικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας, ο οποίος μονογράφει τις προσφορές και κατά φύλλο. Μονογραφές που τυχόν λείπουν μπορεί να συμπληρωθούν ενώπιον της επιτροπής διαγωνισμού μετά το άνοιγμα των προσφορών. Αν ο ενδιαφερόμενος αρνηθεί να μονογράψει, τότε μονογράφει η Επιτροπή τα σχετικά φύλλα και η προσφορά θεωρείται ισχυρή

6. Η παραλαβή των προσφορών έχει πάντοτε τακτή ώρα λήξης. Η έναρξη παραλαβής κηρύσσεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής διαγωνισμού μισή ώρα πριν από την ώρα λήξης. Η παραλαβή μπορεί να συνεχισθεί και μετά την ώρα λήξης, αν η παράδοση προσφορών που έχει έγκαιρα αρχίσει, συνεχίζεται χωρίς διακοπή λόγω του πλήθους των ενδιαφερομένων. Η λήξη της παραλαβής κηρύσσεται επίσης από τον Πρόεδρο της Επιτροπής με προειδοποίηση ολίγων λεπτών της ώρας και μετά την κήρυξη της λήξης δεν γίνεται δεκτή άλλη προσφορά. Οι προσφορές που παραλαμβάνονται καταχωρούνται κατά σειρά κατάθεσής τους στο πρακτικό της δημοπρασίας, στο οποίο ειδικότερα γράφονται η σειρά προσέλευσης, η επωνυμία της εργοληπτικής επιχείρησης,η τάξη και κατηγορία της, ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος, καθώς και η εκπλήρωση άλλων τυχόν τυπικών προϋποθέσεων που απαιτεί η διακήρυξη. Όλοι οι φάκελοι αριθμούνται με τον αύξοντα αριθμό προσέλευσης των ενδιαφερομένων όπως καταχωρήθηκαν στο πρακτικό και μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής.

7. Όταν ολοκληρωθεί η παραλαβή των προσφορών, η Επιτροπή διαγωνισμού σε μυστική συνεδρίαση αποφασίζει αν έχουν τηρηθεί οι τυπικές προϋποθέσεις από όσους υπέβαλαν προσφορά. Για όσους η Επιτροπή κρίνει ότι δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για την υποβολή προσφοράς, οι κλειστοί φάκελοι οικονομικής ή και τεχνικής προσφοράς επιστρέφονται χωρίς να ανοιχτούν. Αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούν και δηλώσουν ότι θα διατυπώσουν τις αντιρρήσεις τους, συμπληρώνοντας και τις επουσιώδεις τυπικές προϋποθέσεις που λείπουν, οι φάκελοί τους κρατούνται χωρίς να ανοιχτούν μέχρι την έκδοση απόφασης επί των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας για υποβολή τους.

8. Αν πρόκειται για δημοπρασία με αξιολόγηση προσφορών, η Επιτροπή διαγωνισμού διαβιβάζει το σύνολο των κλειστών προσφορών στην Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση για να γίνει αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών. Στις λοιπές περιπτώσεις η Επιτροπή αποσφραγίζει σε δημόσια συνεδρίαση τις οικονομικές προσφορές, και ανακοινώνει συνοπτικά, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο σύστημα, τα σημαντικά στοιχεία των προσφορών, όπως π.χ. προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης ή συνολικό ύψος προϋπολογισμού προσφοράς, τα οποία καταχωρούνται και στα πρακτικά. Τα έγγραφα της οικονομικής προσφοράς μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής, και το σύνολο των προσφορών με τα πρακτικά της δημοπρασίας διαβιβάζονται στην Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση. Σε κάθε περίπτωση αντίγραφο των πρακτικών με τις τυχόν αντιρρήσεις των ενδιαφερομένων και τη γνώμη της Επιτροπής για τις αντιρρήσεις αυτές υποβάλλεται στην Προϊσταμένη Αρχή.

Άρθρο 18.

Διαδικασία εξέτασης προσφορών και εισήγησης για ανάθεση.

1. Η Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση (ΕΕΑ) εξετάζει τις προσφορές σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 4 παρ. 6 του ν. 1418/84 και γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας. Στις περιπτώσεις δημοπρασιών με αξιολόγηση προσφορών προηγείται η αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10. Μετά την κρίση από μέρους της Προϊσταμένης Αρχής σε τυχόν αντιρρήσεις που υποβλήθηκαν σχετικά με την αξιολόγηση, ανοίγονται σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών και εφαρμόζεται η οριστικοποιημένη βαθμολόγηση για την ανεύρεση της βέλτιστης προσφοράς.

2. Κατ' αρχή εξετάζεται η ανάθεση στην επιχείρηση που υπέβαλε τη μικρότερη ή τη βέλτιστη αντίστοιχα προσφορά και αν η επιχείρηση αυτή δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1418/84 εξετάζεται η αμέσως επόμενη προσφορά κατά σειρά ύψους και ούτω καθεξής, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη, άρτια και οικονομική κατασκευή του έργου.

Άρθρο 19.

Διαδικασία προεπιλογής.

1. Μετά τη λήξη της προθεσμίας που έχει ταχθεί για τη συγκέντρωση αιτήσεων για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για προεπιλογή, η αρμόδια υπηρεσία διαβιβάζει το σύνολο των αιτήσεων με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν στην Επιτροπή προεπιλογής. Η Επιτροπή αυτή, που δεν μπορεί να έχει περισσότερα από επτά (7) μέλη, συγκροτείται από την Προϊσταμένη Αρχή και αποφασίζει για την προεπιλογή. Κατάλογος με τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που υπέβαλαν αίτηση τοιχοκολλάται στο κατάστημα της αρμόδιας αρχής.

2. Η επιλογή στηρίζεται στη μελέτη των φακέλων των ενδιαφερομένων και στα κριτήρια της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1418/84, που εκτιμώνται ειδικά για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Το αποτέλεσμα της προεπιλογής ανακοινώνεται εγγράφως από την αρμόδια υπηρεσία σε όλους όσους υπέβαλαν αίτηση είτε έχουν επιλεγεί είτε όχι. Οι αντιρρήσεις για την προεπιλογή υποβάλλονται ειδικά μέσα σε πέντε (5) μέρες από την πιο πάνω ανακοίνωση και απευθύνονται στην Προϊσταμένη Αρχή η οποία αποφασίζει σ' αυτές.

Άρθρο 20.

Αντιρρήσεις κατά τις διαδικασίες δημοπρασιών.

Αντιρρήσεις κατά του κύρους των δημοπρασιών μπορεί να υποβληθούν μόνο από επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο διαγωνισμό ή αποκλείστηκαν απ' αυτόν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας του. Οι αντιρρήσεις μπορεί να υποβληθούν μόνο για τα στάδια προεπιλογής, κατάθεσης προσφορών και αξιολόγησης και για λόγους που ανακύπτουν κατά το αντίστοιχο στάδιο. Στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 17 με τις αντιρρήσεις υποβάλλονται και τα απαιτούμενα συμπληρωματικά τυπικά στοιχεία. Οι αντιρρήσεις, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, υποβάλλονται μέσα σε δύο μέρες από την ανακοίνωση του αποτελέσματος του αντίστοιχου σταδίου και απευθύνονται στον Πρόεδρο της αντίστοιχης Επιτροπής. Στις αντιρρήσεις αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή.

Άρθρο 21.

Επιτροπές διαγωνισμού.

1. Οι επιτροπές διαγωνισμού αποτελούνται από τρία υπηρεσιακά μέλη που ορίζονται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενεργεί τη δημοπρασία. Ένα από τα μέλη των επιτροπών ορίζεται ως Πρόεδρος. Για τις Επιτροπές ορίζεται και αριθμός αναπληρωματικών μελών που αναπληρώνουν κατά τη σειρά που διορίζονται, οποιαδήποτε από τα τακτικά μέλη που τυχόν λείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται. Τα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού μπορεί να ορίζονται για τη διενέργεια περισσότερων διαγωνισμών.

2. Σε περίπτωση κατάθεσης προσφορών στις έδρες περισσότερων από μια υπηρεσιών, οι επιτροπές συγκροτούνται από τον προϊστάμενο καθεμιάς από αυτές τις υπηρεσίες. Οι επιτροπές αυτές ενεργούν σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη διακήρυξη (άρθρ. 4 παρ. 4 περίπτωση δ).

Άρθρο 22.

Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση.

1. Οι Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση αποτελούνται από :

α) Τέσσερις υπαλλήλους φορέων του δημόσιου τομέα. Αν το έργο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από φορέα άλλον απ' το φορέα κατασκευής, το ένα από αυτά τα μέλη προέρχεται από το φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο.

β) Έναν εκπρόσωπο των ΟΤΑ που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού όταν πρόκειται για έργα νομαρχιακού επιπέδου, από την Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του νομού της έδρας της διανομαρχιακής υπηρεσίας όταν πρόκειται για τα έργα της και από την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

γ) Έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τα αρμόδια όργανα του ΤΕΕ. Όταν πρόκειται για έργα εθνικού ή διανομαρχιακού επιπέδου ο εκπρόσωπος ορίζεται από τη Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ.

δ) Έναν εκπρόσωπο των εργοληπτικών οργανώσεων που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τους υποδεικνυομένους από τις πανελλήνιες σχετικές οργανώσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν εργοληπτικές οργανώσεις που καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό αντιπροσωπευτικότητας τις εργοληπτικές επιχειρήσεις ενός Νομού, ο πιο πάνω εκπρόσωπος υποδεικνύεται από τις οργανώσεις αυτές όταν πρόκειται για έργα νομαρχιακού επιπέδου του Νομού αυτού. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του π.δ. 472/85 (ΦΕΚ 168 Α) εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

2. Οι Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση συγκροτούνται από την Προϊσταμένη Αρχή του φορέα κατασκευής του έργου. Από τα μέλη με στοιχεία α της παρ. 1 ορίζεται και ο Πρόεδρος της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του. Στις επιτροπές ορίζεται και αριθμός αναπληρωματικών μελών της περίπτωσης α της προηγούμενης παραγράφου που αναπληρώνουν κατά τη σειρά που διορίζονται οποιαδήποτε από τα τακτικά αυτά μέλη που τυχόν λείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται. Το έργο της επιτροπής διεξάγεται με επιμέλεια του Προέδρου.

3. Οι φορείς κατασκευής που συστηματικά δημοπρατούν έργα μπορεί να συγκροτούν σε ετήσια βάση Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση σε επίπεδο νομαρχιακό, διανομαρχιακό και εθνικό για το σύνολο των έργων τους ή κατά κατηγορίες. Στην περίπτωση αυτή διαδικασίες δημοπρασιών που άρχισαν μέσα στο έτος συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από την ίδια επιτροπή και μετά τη λήξη του έτους. Η ύπαρξη επιτροπών σε ετήσια βάση δεν αποκλείει τη συγκρότηση Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση συγκεκριμένου έργου ή έργων. Για τα νομαρχιακού επιπέδου έργα όλων των υπηρεσιών αρμοδιότητας της Νομαρχίας μπορεί η Επιτροπή σε ετήσια βάση να συγκροτηθεί ενιαία για όλα τα έργα των υπηρεσιών αυτών. Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή συγκροτείται από το Νομάρχη. Στις επιτροπές ετήσιας βάσης, το μέλος που εκπροσωπεί το φορέα χρησιμοποίησης του έργου, μπορεί να ορίζεται από την αρχή ή σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση με αντίστοιχο προσδιορισμό και του μέλους αντί του οποίου συμμετέχει στην επιτροπή. Οι αποφάσεις συγκρότησης όλων των Επιτροπών Εισήγησης για Ανάθεση, κοινοποιούνται στα διοριζόμενα μέλη και τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες και ανακοινώνονται με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της υπηρεσίας που την εκδίδει χωρίς να απαιτείται άλλος τύπος δημοσιότητας.

4. Οι φορείς του δημόσιου τομέα που δεν εκτελούν συστηματικά έργα μπορεί γενικά ή σε συγκεκριμένη περιοχή να μη συστήσουν ιδιαίτερη επιτροπή Εισήγησης αλλά να απευθύνονται σε Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση που έχει συγκροτηθεί σε αντίστοιχο επίπεδο από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων ή τη Νομαρχία.

5. Για τα μέλη με στοιχεία β, γ και δ της παρ. 1 οι φορείς που τα υποδεικνύουν αποστέλλουν σχετικούς ετήσιους πίνακες εκπροσώπων από τους οποίους ορίζονται τα αντίστοιχα μέλη των Επιτροπών. Αν οι πίνακες αυτοί δεν περιέλθουν στην αρμόδια για τον ορισμό της Επιτροπής Αρχή μέσα σε 20 μέρες από τη σχετική πρόσκληση, η Αρχή μέχρις ότου της περιέλθουν σχετικοί πίνακες ορίζει τα αντίστοιχα μέλη των Επιτροπών Εισήγησης για Ανάθεση από πρόσωπα που έχουν την αντίστοιχη ιδιότητα για να υποδειχθούν. Οι πίνακες μπορεί να συμπληρώνονται ή να αντικαθίστανται από το φορέα που υποδεικνύει τα μέλη.

6. Για τις προσφορές που υποβάλλονται με τα συστήματα των περιπτώσεων ε,ζ και η της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1418/84 και για την περίπτωση ειδικών ή μεγάλων έργων, οι Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση συμπληρώνονται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής και με άλλα μέλη που έχουν την κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση και που δεν μπορεί να είναι περισσότερα από τέσσερα (4). Η επεξεργασία των στοιχείων για την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να ανατεθεί με την απόφαση αυτή σε κλιμάκιο της όλης Επιτροπής. Με την απόφαση καθορίζονται και τα μέλη του κλιμακίου.

7. Όταν πρόκειται για δημοπρασία έργου με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει το ανώτερο όριο για το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Δ' τάξης του ΜΕΕΠ, η επιτροπή διαγωνισμού του άρθρου 21 ασκεί και τα καθήκοντα της Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή. Κατ' εξαίρεση η Προϊσταμένη Αρχή, για έργα που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα, μπορεί να εφαρμόσει τις παρ. 1-6, έστω και αν τα έργα αυτά έχουν προϋπολογισμό μικρότερο από το πιο πάνω όριο.

8. Οι επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση οφείλουν να παραδώσουν την Εισήγησή τους έγκαιρα ώστε η αρμόδια Αρχή να αποφασίσει για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού μέσα στην προθεσμία ισχύος των προσφορών.

Άρθρο 23.

Εγγύηση συμμετοχής - Χρόνος ισχύος προσφορών.

1. Για τη συμμετοχή σε δημοπρασία και την υποβολή οικονομικής προσφοράς απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης ορίζεται πάντοτε στη διακήρυξη σταθερό για όλους τους ενδιαφερομένους και προσδιορίζεται στο δύο τοις εκατό (2%) της προϋπολογιζόμενης αξίας του έργου, με ανάλογη στρογγύλευση. Σε περιπτώσεις που το έργο είναι ιδιαίτερα σημαντικό ή επείγον, η εγγύηση συμμετοχής μπορεί να καθορίζεται μέχρι τέσσερα τοις εκατό (4%) της προϋπολογιζόμενης αξίας με ανάλογη επίσης στρογγύλευση. Η εγγύηση συμμετοχής παρέχεται όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 27.

2. Κάθε υποβαλλόμενη προσφορά δεσμεύει αυτόν που την υποβάλλει για διάστημα εξήντα (60) ημερών, μέσα στο οποίο θα πρέπει να του κοινοποιηθεί η απόφαση για κατακύρωση σ' αυτόν της δημοπρασίας. Όταν πρόκειται για δημοπρασία που απαιτεί αξιολόγηση των προσφορών, η δέσμευση διαρκεί για διάστημα εκατόν είκοσι (120) ημερών. Για έργα προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το όριο μέχρι το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Ε' τάξης, μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος ισχύος των προσφορών, μέχρι και του ενός τρίτου αντίστοιχα των παραπάνω προθεσμιών των 60 και 120 ημερών.

3. Επιτρέπεται, οι εγγυητικές επιστολές για τη συμμετοχή, να έχουν προθεσμία ισχύος, που όμως θα υπερβαίνει κατά 30 ημέρες τον προδιαγραφόμενο χρόνο ισχύος των προσφορών.

4. Η εγγύηση συμμετοχής του τελευταίου μειοδότη αποδίδεται μετά την κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και την υπογραφή της σύμβασης, ή μετά την πάροδο του χρόνου που τον δεσμεύει η προφορά του, εκτός αν αυτός συναινέσει σε παράταση. Οι εγγυήσεις συμμετοχής των άλλων συναγωνιζομένων αποδίδονται μετά την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ή και νωρίτερα αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος που δεν υπέβαλε ένσταση και η αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό δεν πιθανολογεί την ανατροπή του αποτελέσματος με ενδεχόμενη την ανακήρυξή του ως αναδόχου.

Άρθρο 24.

Έγκριση αποτελέσματος δημοπρασίας.

1. Η δημοπρασία δεν ολοκληρώνεται πριν εγκριθεί το αποτέλεσμά της από την προϊσταμένη Αρχή. Η εγκριτική απόφαση περιλαμβάνει και τυχόν βελτιώσεις της προσφοράς που γίνονται δεκτές από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1418/84.

2. Το αποτέλεσμα των δημοπρασιών ακυρώνεται: α) για παράτυπη διεξαγωγή εφόσον από την παρατυπία επηρεάζεται το αποτέλεσμα της δημοπρασίας, β) αν το αποτέλεσμα της δημοπρασίας κρίνεται αιτιολογημένα όχι ικανοποιητικό για τον κύριο του έργου και γ) αν κατά την κρίση της προϊσταμένης Αρχής ο συναγωνισμός υπήρξε ανεπαρκής, ή αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι έγινε συνεννόηση των συναγωνιζομένων προς αποφυγή πραγματικού συναγωνισμού.

3. Εάν διαπιστωθούν λάθη ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας μπορεί να ακυρωθεί μερικά η διαδικασία της δημοπρασίας και, ή να αναμορφωθεί ανάλογα το αποτέλεσμα της δημοπρασίας απ' την αρμόδια για την έγκριση Αρχή ή να διαταχθεί η επανάληψη της δημοπρασίας από το σημείο που έγινε το λάθος ή η παράλειψη. Ακύρωση της δημοπρασίας επέρχεται επίσης αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία ισχύος των προσφορών και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 5.

4. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί πάντοτε να μην εγκρίνει το αποτέλεσμα δημοπρασίας και να δημοπρατήσει πάλι το έργο με τους ίδιους ή τροποποιούμενους όρους ή να προχωρήσει στην κατασκευή του κατά οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

5. Η έγκριση για την κατακύρωση δημοπρασίας είναι δυνατό να γίνει και μετά την πάροδο της προθεσμίας ισχύος των προσφορών και η σύμβαση έγκυρα καταρτίζεται εάν συμφωνεί και ο μειοδότης.

6. Τα έξοδα δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης της αρχικής και τυχόν επαναληπτικών δημοπρασιών βαρύνουν τον ανάδοχο του έργου.

Άρθρο 25.

Πρόχειρος διαγωνισμός - Προφορική δημοπρασία.

1. Μέχρι του ορίου που επιτρέπεται πρόχειρος διαγωνισμός σύμφωνα με την περίπτωση α του άρθρου 86, του ν.δ. 321/1969 (ΦΕΚ Α 205) όπως ισχύει, και διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νομοθετικού αυτού διατάγματος.

2. Πέρα απ' το όριο της προηγούμενης παραγράφου και μέχρι το όριο που επιτρέπεται προφορική δημοπρασία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3, αυτή διενεργείται με προφορικές προσφορές ποσοστού έκπτωσης ενώπιον της επιτροπής διεξαγωγής της. Η επιτροπή καταγράφει στο πρακτικό τα στοιχεία του κάθε συναγωνιζομένου και την έκπτωση που δηλώνει. Καθένας απ' αυτούς που συμμετέχει στη δημοπρασία μπορεί, μετά την εκφώνηση και καταγραφή από άλλο συμμετέχοντα ευνοϊκότερης προσφοράς για τον κύριο του έργου, να προσφέρει ξανά μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης. Το πρακτικό, μόλις τελειώσει ο συναγωνισμός, κλείνει και προσυπογράφεται από τον τελευταίο μειοδότη. Στις προφορικές δημοπρασίες κάθε συναγωνιζόμενος προσφέρει ενιαίο ποσοστό έκπτωσης για όλες τις τιμές του τιμολογίου της υπηρεσίας σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό.

3. Στις προφορικές δημοπρασίες της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επίσης τα ακόλουθα:

α) Η δημοπρασία διενεργείται με βάση κείμενο των όρων και τιμών που εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

β) Ανακοίνωση για τη δημοπρασία δημοσιεύεται σε μια ημερήσια τοπική εφημερίδα πέντε τουλάχιστον μέρες πριν από τη δημοπρασία και τοιχοκολλάται πριν από την ίδια προθεσμία στο χώρο ανακοινώσεων της υπηρεσίας που διενεργεί τη δημοπρασία. Αν δεν εκδίδεται στα όρια του Νομού τέτοια εφημερίδα αρκεί η πιο πάνω τοιχοκόλληση. Παράλληλα μπορεί πάντοτε κατά την κρίση της υπηρεσίας να ακολουθηθεί και οποιοσδήποτε άλλος πρόσφορος τρόπος γνωστοποίησης της δημοπρασίας.

γ) Η προσφορά δεσμεύει αυτόν που την υποβάλλει επί ένα μήνα από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας. Μέσα σ' αυτό το μήνα πρέπει να υπογραφεί η σχετική σύμβαση.

δ) Η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας γίνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία.

ε) Κατά τα λοιπά για την εγγύηση συμμετοχής, την επιτροπή διεξαγωγής της δημοπρασίας και την κατάρτιση της σύμβασης εφαρμόζονται ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του διατάγματος αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

Εργολαβική σύμβαση.

Άρθρο 26.

Σύμβαση κατασκευής του έργου.

1. Για την κατασκευή του έργου υπογράφεται σχετική σύμβαση. Η σύμβαση συνάπτεται με βάση την εγκριτική απόφαση και τα τεύχη και σχέδια με τα οποία διενεργήθηκε η δημοπρασία ή αυτά που αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση και από την υπογραφή της σύμβασης αρχίζουν οι προθεσμίες του άρθρου 36. Όταν πρόκειται για σύμβαση που καταρτίζεται ύστερα από δημοπρασία το έγγραφο της σύμβασης έχει αποδεικτικό και όχι συστατικό χαρακτήρα.

2. Για την υπογραφή της σύμβασης καλείται ο ανάδοχος σε ορισμένο τόπο και σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τις δεκαπέντε μέρες. Η πρόσκληση γίνεται μαζί με την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τις σχετικές εγγυήσεις.

3. Αν ο ανάδοχος δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται κοινοποίηση ειδικής πρόσκλησης και καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία ως ειδική ποινή. Η έκπτωση κηρύσσεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Κατά της απόφασης ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει ένσταση σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Η υποβολή εμπρόθεσμης ένστασης αναστέλλει την έκπτωση. Στην ένσταση αποφασίζει οριστικά η Προϊσταμένη Αρχή.

4. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα της επιχείρησής του και την ακριβή διεύθυνσή της. Κάθε μελλοντική μεταβολή μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβίας είναι υποχρεωμένος να τη δηλώσει έγγραφα στη Διευθύνουσα υπηρεσία αμέσως, αλλιώς κάθε κοινοποίηση που γίνεται στη διεύθυνση που έχει δηλώσει, επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματά της. Ο ανάδοχος επίσης είναι υποχρεωμένος να διορίσει αντίκλητό του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας υπηρεσίας και αποδεκτόν από αυτήν. Με το διορισμό του αντικλήτου κατατίθεται και δήλωση αποδοχής του διορισμού του. Κάθε κοινοποίηση στον αντίκλητο θεωρείται ότι γίνεται στον ανάδοχο. Αντικατάσταση του αντικλήτου μπορεί να γίνει απ' τον ανάδοχο με ανάλογη εφαρμογή αυτών που αναφέρονται πιο πάνω και ισχύει μόνο από την αποδοχή της από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να ζητήσει την αντικατάσταση του αντικλήτου αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά ή γενικά κρίνεται ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει άλλον αντίκλητο.

Άρθρο 27.

Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης.

1. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος καταθέτει εγγύηση καλής εκτέλεσης ίση με το 5% του ποσού για το οποίο καταρτίζεται η σύμβαση. Στις περιπτώσεις ειδικών ή σημαντικών έργων ή αν ο χρόνος κατασκευής έχει ιδιαίτερη σημασία η διακήρυξη μπορεί να ορίζει μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης, όχι όμως πέρα από το 10%. Το ίδιο εφαρμόζεται ανάλογα και σε περίπτωση ανάθεσης χωρίς διαγωνισμό, όταν επιτρέπεται η ανάθεση αυτή.

2. Συμπληρωματική εγγύηση ίδιου όπως στην παράγραφο 1 ποσοστού πρέπει να κατατεθεί και σε κάθε μεταγενέστερη επαύξηση του ποσού της σύμβασης. Τα ποσά που καταβάλλονται για αναθεώρηση δεν θεωρούνται ως αυξήσεις του ποσού της σύμβασης. Η κατάθεση της συμπληρωματικής αυτής εγγύησης γίνεται μετά την έγκριση της αύξησης του συμβατικού ποσού και πάντως πριν από την πρώτη πληρωμή που γίνεται πέρα από το ποσό της σύμβασης. Αν δεν κατατεθούν σχετικές εγγυητικές επιστολές γίνεται παρακράτηση των αντίστοιχων ποσών μέχρι την κατάθεση των εγγυητικών επιστολών. Αν εγκριθεί μείωση του συμβατικού ποσού γίνεται ανάλογη μείωση της εγγύησης. Η μείωση γίνεται ύστερα από αίτηση του αναδόχου με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

3. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης συμπληρώνεται με τις κρατήσεις που γίνονται σε κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο. Οι κρατήσεις αυτές ορίζονται σε 5% στην πιστοποιούμενη αξία των εργασιών και σε 10% στην αξία των υλικών που τυχόν περιλαμβάνονται προσωρινά στην πιστοποίηση μέχρις ότου αυτά ενσωματωθούν στις εργασίες. Οι κρατήσεις αυτές μπορεί οποτεδήποτε να αντικατασταθούν από τον ανάδοχο, μερικά ή ολικά, με εγγυητικές επιστολές.

4. Οι εγγυήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους καλύπτουν στο σύνολό τους και χωρίς καμιά διάκριση την πιστή εφαρμογή από μέρους του αναδόχου όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση του κυρίου του έργου κατά του αναδόχου που προκύπτει ένεκα του έργου.

5. Οι εγγυήσεις των παραγράφων 1-3 του άρθρου αυτού περιορίζονται κατά ποσοστό 5% επί της αξίας των εργασιών που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες από την υπηρεσία επιμετρήσεις (άρθρο 38, παρ. 2). Η πιο πάνω μείωση γίνεται με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, ύστερα από αίτηση του αναδόχου που υποβάλλει για το σκοπό αυτό ειδικό απολογισμό των εργασιών των οποίων έχουν εγκριθεί οι επιμετρήσεις. Μετά την έγκριση του πρωτοκόλλου προσωρινής παραλαβής οι εγγυήσεις περιορίζονται στο 40% του κατά την παρ. 1 ποσοστού. Το τελευταίο μέρος των εγγυήσεων αποδίδεται μετά την έγκριση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής και τη σύνταξη του τελικού λογαριασμού.

6. Οι εγγυήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους όπως και σε άλλες διατάξεις του Προεδρικού αυτού Διατάγματος, παρέχονται με εγγυητικές επιστολές Τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων. Μπορεί επίσης να παρέχονται και με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για παρακατάθεση σ' αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού ή χρεωγράφων που προβλέπεται η τέτοια χρήση τους και με την τιμή που προβλέπουν γι' αυτά οι σχετικές διατάξεις. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές πρέπει απαραιτήτως να απευθύνονται στην Αρχή ή το φορέα ή τον κύριο του έργου όπως καθορίζεται στη διακήρυξη, να έχουν τα στοιχεία της επιχείρησης, τον τίτλο του έργου, το ποσό και να περιλαμβάνουν τον όρο ότι ο εγγυητής παραιτείται από το δικαίωμα διζήσεως και αναγνωρίζει ανεπιφύλακτα την υποχρέωσή του να καταβάλει το ποσό της εγγύησης χωρίς καμιά ένσταση ή αντίρρηση, μέσα σε πέντε μέρες από τη σχετική ειδοποίηση.

Άρθρο 28.

Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη.

1. Η διοίκηση του έργου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος αυτού ασκούνται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Οι επιβλέποντες αποτελούν τους άμεσους βοηθούς του προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας στην άσκηση των καθηκόντων της που σχετίζονται με το έργο, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1,2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 ή τις επιμέρους διατάξεις του Π.Δ/τος αυτού. Στα καθήκοντα των επιβλεπόντων περιλαμβάνονται η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ποιότητας και ποσότητας των εργασιών και γενικά η τήρηση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο. Οι βοηθοί των επιβλεπόντων ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται και έχουν ανάλογες ευθύνες.

2. Η Διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες για το έργο ή τμήματά του ή είδη εργασιών τεχνικούς υπαλλήλους που έχουν την αντίστοιχη δυνατότητα, ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτει, τις υπηρεσιακές ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου και του προσωπικού. Δεν αποκλείεται η άσκηση της επίβλεψης από τον προϊστάμενο της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

3. Σε περιπτώσεις μεγάλων ή ειδικών ή σημαντικών έργων η επίβλεψη μπορεί να γίνει με κλιμάκιο της Διευθύνουσας υπηρεσίας που έχει επικεφαλής τεχνικό κλάδου ΑΤ και τον απαιτούμενο αριθμό βοηθών και άλλου τεχνικού και διοικητικού προσωπικού. Το κλιμάκιο επίβλεψης μπορεί να εγκατασταθεί στη έδρα της Διευθύνουσας υπηρεσίας ή στον τόπο των έργων με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.679/77 (ΦΕΚ Α 245) όπως ισχύει.

4. Ο διευθύνων από μέρους της αναδόχου επιχείρησης τα έργα υποχρεούται μετά από ειδοποίηση της υπηρεσίας να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο των έργων ή στους άλλους τόπους παραγωγής.

5. Η άσκηση της επίβλεψης ως προς την εκτέλεση της σύμβασης διέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 και δεν μειώνει σε καμιά περίπτωση τις ευθύνες του αναδόχου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τη σύμβαση.

6. Η Διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει και στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή κάθε δίμηνο συνοπτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του έργου.

Άρθρο 29.

Κοινοποίηση στον ανάδοχο - εκπροσώπηση.

1. Οι κοινοποιήσεις εγγράφων της υπηρεσίας προς τον ανάδοχο ή τον αντίκλητό του γίνονται με όργανο της υπηρεσίας ή με οποιοδήποτε άλλο δημόσιο όργανο ή με δικαστικό επιμελητή. Για την κοινοποίηση συντάσσεται σχετικό αποδεικτικό. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Η ανάδοχος επιχείρηση γνωστοποιεί στη διευθύνουσα υπηρεσία τη νόμιμη εκπροσώπησή της ή τους τυχόν πληρεξουσίους. Όταν πρόκειται για υπογραφή του χρονοδιαγράμματος, των επιμετρήσεων, των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών, των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών (ΠΚΤΜΝΕ), των συγκριτικών πινάκων και των πιστοποιήσεων με τα στοιχεία που τις συνοδεύουν, ο ανάδοχος μπορεί να αντιπροσωπευθεί μόνο από τεχνικό που έχει τις σχετικές δυνατότητες. Ο ανωτέρω τεχνικός μπορεί να είναι ολικά ή μερικά και πληρεξούσιος ή εκπρόσωπος του αναδόχου.

Άρθρο 30.

Σύμπραξη στην κατασκευή του μελετητή.

1. Όταν η μελέτη του έργου έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό μελετητικό γραφείο, η Διευθύνουσα υπηρεσία ειδοποιεί εγγράφως το μελετητή για την έναρξη κατασκευής του έργου που έχει μελετήσει και για κάθε τροποποίηση της μελέτης εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 19 του ν.716/1977 (ΦΕΚ Α. 295).

2. Αν δεν έχει περάσει η εξαετία που προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 716/1977 για την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη κατά του μελετητή, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 6 του ίδιου άρθρου 19 του ν. 716/77.

3. Αν υπάρχει ανάγκη τροποποιήσεων της μελέτης του έργου χωρίς υπαιτιότητα του μελετητή ή αν έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να ανατεθούν οι τροποποιήσεις στον ίδιο μελετητή και να συμφωνηθεί μ' αυτόν η αποζημίωσή του κατ' αποκοπή ή με απολογισμό των δαπανών του ή με βάση τις διατάξεις του π.δ.696/1974 (ΦΕΚ Α 301) όπως ισχύει. Στην περίπτωση αυτή η αποζημίωση καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου μέχρι συνολικής δαπάνης που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από ποσοστό 1% του συνολικού ποσού της σύμβασης για την κατασκευή του έργου. Η Προϊσταμένη Αρχή εγκρίνει την κατάρτιση της σύμβασης με το μεληττητή, την πρόσθετη αποζημίωσή του σύμφωνα με τα πιο πάνω και όλους τους όρους της σχετικής σύμβασης που υπογράφεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία.

Άρθρο 31.

Επιτροπή παρακολούθησης του έργου.

1. Οι συμβουλευτικές Επιτροπές Παρακολούθησης Έργων που προβλέπονται από το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 1418/1984 δεν μπορεί να έχουν περισσότερα από πέντε μέλη όταν πρόκειται για έργα νομαρχιακού επιπέδου και επτά μέλη για τα άλλα έργα. Στις περιπτώσεις έργων του Δημοσίου ο χαρακτηρισμός του έργου ως σημαντικού και η ταυτόχρονη σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής γίνεται από το Νομάρχη για τα έργα νομαρχιακού επιπέδου και απ' τον αρμόδιο Υπουργό για τα άλλα έργα. Για τα έργα των άλλων φορέων του δημόσιου τομέα ο χαρακτηρισμός και η σύσταση και συγκρότηση της επιτροπής γίνεται από το αρμόδιο όργανο του κυρίου του έργου. Η προβλεπόμενη από το νόμο δυνατότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων να χαρακτηρίσει το έργο ως σημαντικό και να συστήσει και συγκροτήσει τις σχετικές Επιτροπές, έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις έργων νομαρχιακού επιπέδου για όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα.

2. Με την απόφαση συγκρότησης ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του. Ο Πρόεδρος συντονίζει το έργο της Επιτροπής, ορίζει τόπο και χρόνο των συνεδριάσεων και διευθύνει τη συζήτηση. Οι συνεδριάσεις και λοιπές ενέργειες της Επιτροπής δεν ακολουθούν ορισμένο τύπο και τα συμπεράσματα των συζητήσεων περιλαμβάνονται στις εκθέσεις που προβλέπονται στις επόμενες παραγράφους. Με μέριμνα του Προέδρου η Επιτροπή ορίζει ένα μέλος της, ως σύνδεσμο με το φορέα κατασκευής. Ο σύνδεσμος ανακοινώνεται στο φορέα κατασκευής του έργου, που του παρέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για ενημέρωση της Επιτροπής στα θέματα αρμοδιότητάς της όπως αυτά προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις του νόμου. Η Επιτροπή μπορεί πάντα να προβαίνει στην αντικατάσταση του συνδέσμου.

3. Η Επιτροπή συντάσσει εκθέσεις που περιλαμβάνουν τη γνώμη της στα θέματα της αρμοδιότητάς της. Σε περίπτωση που διαμορφώνονται περισσότερες από μία γνώμες, καταχωρούνται όλες οι γνώμες στην έκθεση με αναφορά των μελών που τάσσονται με την κάθε γνώμη. Η καταχώρηση γίνεται με πρώτη τη γνώμη που συγκεντρώνει την υποστήριξη των περισσότερων μελών και ακολουθούν στη σειρά με την ίδια βάση οι υπόλοιπες γνώμες. Οι εκθέσεις υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το σύνδεσμο, κοινοποιούνται στον κύριο του έργου και το φορέα κατασκευής (Διευθύνουσα υπηρεσία και Προϊσταμένη Αρχή), και ανακοινώνονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων. Όταν η Επιτροπή έχει συγκροτηθεί για ομάδα έργων, οι εκθέσεις μπορεί να συντάσσονται και χωριστά για καθένα έργο. Στον ανάδοχο μπορεί να του κοινοποιούνται, αν το ζητήσει, τα μέρη των εκθέσεων που τυχόν περιλαμβάνουν κρίσεις γι' αυτόν.

4. Εκθέσεις της Επιτροπής συντάσσονται κάθε φορά που η Επιτροπή ή ορισμένα μέλη της το θεωρούν σκόπιμο και τουλάχιστον στο τέλος του κάθε ημερολογιακού τριμήνου.

5. Η Διευθύνουσα υπηρεσία ανακοινώνει υποχρεωτικά στον Πρόεδρο της Επιτροπής τη σύμβαση, τις σχετικές αποφάσεις τροποποιήσεων της σύμβασης, εκπτώσεων ή διαλύσεων εργολαβίας, την έκδοση βεβαίωσης περάτωσης του έργου και τις συγκροτήσεις των Επιτροπών παραλαβής. Αν η Επιτροπή έχει συγκροτηθεί από το στάδιο εκπόνησης της μελέτης, ανακοινώνονται επίσης οι αποφάσεις επιλογής μελετητών, έγκρισης σταδίων ή φάσεων μελέτης και τελικών εγκρίσεων της μελέτης.

Άρθρο 32.

Χρονοδιάγραμμα κατασκευής.

1. Ο ανάδοχος με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες και μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη, συντάσσει και υποβάλλει στη Διευθύνουσα υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου. Το χρονοδιάγραμμα αναλύει ανά μονάδα χρόνου και πάντως ανά ημερολογιακό εξάμηνο τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν. Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Σε σημαντικά έργα μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης.

2. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του αναδόχου σχετικά με τη σειρά και τη διάρκεια κατασκευής των έργων ανάλογα με τις δυνατότητες χρονικής κλιμάκωσης των πιστώσεων, μέσα στα όρια των συμβατικών προθεσμιών. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη, η έγκριση γίνεται σε είκοσι (20) μέρες από την υποβολή του χρονοδιαγράμματος. Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Διευθύνουσα υπηρεσία διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

3. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών ή στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 5 παρ. 4 του ν.1418/84.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις έργων που στις δημοπρασίες τους καλούνται να συμμετάσχουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στα Νομαρχιακά Μητρώα. Στις περιπτώσεις αυτές η Διευθύνουσα υπηρεσία κοινοποιεί έγκαιρα στον ανάδοχο πίνακες των εργασιών που πρέπει να εκτελεσθούν. Ο πρώτος πίνακας κοινοποιείται κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Άρθρο 33.

Ημερολόγιο του έργου.

1. Για κάθε εργολαβία, με μέριμνα του αναδόχου τηρείται ημερολόγιο σε βιβλιοδετημένα διπλότυπα αριθμημένα

φύλλα. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται σ' αυτό στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, τα προσκομιζόμενα υλικά, τις εκτελούμενες εργασίες με συνοπτικό τρόπο, τις εργαστηριακές εξετάσεις, τις εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης, τυχόν έκτακτα περιστατικά και κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

2. Το ημερολόγιο υπογράφεται από εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης και τον εκπρόσωπο του αναδόχου. Το ένα αποκοπτόμενο φύλλο περιέρχεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία. Οι εγγραφές στο ημερολόγιο αποτελούν πληροφοριακά στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, τη δύναμη απασχολούμενου προσωπικού και μηχανημάτων και γενικά για την παροχή εικόνας προόδου του έργου.

3. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να ορίσει την εγγραφή στο ημερολόγιο συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο, ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Στις περιπτώσεις μικρών έργων μπορεί η Διευθύνουσα υπηρεσία να ορίσει την τήρηση του ημερολογίου κατά άλλο συνοπτικότερο τρόπο, την τήρησή του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και τη μη τήρηση ημερολογίου.

Άρθρο 34.

Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου.

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να τηρεί με ακρίβεια τη διάταξη και τις διαστάσεις των διαφόρων μερών του έργου όπως προκύπτουν από τα εγκεκριμένα σχέδια ή άλλα στοιχεία της μελέτης.

2. Οι έγγραφες συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις των στοιχείων της μελέτης είναι υποχρεωτικές για τον ανάδοχο, με την επιφύλαξη του δικαιώματος που προκύπτει από την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.1418/84. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται σε αποζημίωση ή αύξηση τιμών για μεταβολές στα έργα που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο. Αν η χωρίς έγκριση μεταβολή επιφέρει μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεσθεί χωρίς να αποκλείεται εφαρμογή των διατάξεων για κακοτεχνία. Σε επείγουσες περιπτώσεις η διαταγή για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις δίνεται προφορικά στον τόπο των έργων και καταχωρείται στο ημερολόγιο. Αν τη διαταγή αυτή δίνει ο επιβλέπων, οφείλει να ενημερώσει αμέσως εγγράφως τη διευθύνουσα υπηρεσία, για την έκδοση κανονικής διαταγής. Αν η διαταγή αυτή διαφοροποιεί μερικά ή ολικά τις εντολές του επιβλέποντα, ο ανάδοχος αποζημιώνεται για τις εργασίες που έχει εκτελέσει σύμφωνα με την εντολή της επίβλεψης μέχρι τη λήψη της εντολής της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

3. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει για το έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα.

Ο ανάδοχος σε κάθε περίπτωση βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του έργου, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης, φθοράς τους κλπ. οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, απόσβεσης, μίσθωσης μηχανημάτων και οχημάτων, οι φόροι, τέλη, δασμοί, ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι δαπάνες εφαρμογής των σχεδίων, κατασκευής των σταθερών σημείων, καταμετρήσεων, δοκιμών, προσπελάσεων προς το έργο και στις θέσεις για τη λήψη υλικών, σύστασης και διάλυσης εργοταξίων, οι δαπάνες αποζημιώσεων ζημιών στο προσωπικό του, στον κύριο του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και γενικά κάθε είδους δαπάνη απαραίτητη για την καλή και έντεχνη εκτέλεση του έργου.

4. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Σχετικά με τη λήψη μέτρων ασφαλείας είναι υποχρεωμένος να εκπονεί με ευθύνη του κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα.

5. Τον ανάδοχο βαρύνουν οι φόροι, τέλη, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις όπως ισχύουν κατά το χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση αυξομειώσεις στο χαρτόσημο τιμολογίων ή άλλοι φόροι του Δημοσίου που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τυχόν μεταγενέστερες αυξομειώσεις, αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για το φόρο εισοδήματος ή τις τυχόν παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.

6. Άσχετα από την υποχρέωση του αναδόχου να διαθέτει όλο το προσωπικό που απαιτείται για τη διεύθυνση της κατασκευής και την κατασκευή του έργου, η σύμβαση μπορεί να ορίζει κατ' εκτίμηση τον αριθμό τεχνικού προσωπικού κατά ειδικότητα και βαθμίδα εκπαίδευσης, που πρέπει να διαθέτει ο ανάδοχος κατά την εκτέλεση της σύμβασής του. Ο αριθμός αυτός προσαρμόζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του έργου με βάση το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να διατάσσει την απομάκρυνση προσωπικού που κρίνεται δικαιολογημένα ακατάλληλο ή την ενίσχυση των συνεργείων του αναδόχου.

7. Αν ο ανάδοχος καθυστερεί τις πληρωμές των αποδοχών του προσωπικού που χρησιμοποιεί στο έργο, η Διευθύνουσα υπηρεσία μετά από γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων καλεί τον ανάδοχο να εξοφλήσει τους δικαιούχους μέσα σε 15 μέρες. Αν ο ανάδοχος δεν εξοφλήσει τους δικαιούχους, τότε η Διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων και πληρώνει απευθείας τους δικαιούχους από τις πιστώσεις του έργου, για λογαριασμό του αναδόχου και έναντι του λαβείν του. Σε εφαρμογή της παραγράφου αυτής μπορεί να πληρωθούν οι αποδοχές μέχρι τριών το πολύ μηνών πριν από την όχληση των ενδιαφερομένων.

8. Ο ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και χρησιμοποίηση πηγών αδρανών υλικών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη σύμβαση. Οι πηγές αυτές πριν από τη χρησιμοποίησή τους πρέπει να εγκριθούν από τη Διευθύνουσα υπηρεσία, που μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση ακατάλληλων ή απρόσφορων για τα έργα πηγών.

9. Τα υλικά που συναντώνται κατά την κατασκευή του έργου ή προέρχονται από καθαίρεση παλιών έργων ανήκουν στον κύριο του έργου. Ο ανάδοχος αποζημιώνεται για τις δαπάνες εξαγωγής ή διαφύλαξής τους, αν η σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά και οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, για να αποτραπεί ή να είναι όσο το δυνατό μικρότερη η βλάβη των υλικών κατά την εξαγωγή τους. Χρησιμοποίηση των υλικών από τον ανάδοχο γίνεται μετά από διαταγή της υπηρεσίας και σύνταξη σχετικού πρωτοκόλλου μεταξύ του επιβλέποντος και του αναδόχου.

10. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει αμέσως τη Διευθύνουσα υπηρεσία αν τυχόν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης. Οι διατάξεις για τις αρχαιότητες εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. Για την καθυστέρηση των έργων ή τυχόν διακοπή απ' αυτή την αιτία έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

11. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων έργων ή εργασιών φορέα του δημόσιου τομέα που είναι δυνατό να επηρεάζονται από τις εργασίες της εργολαβίας του, να προστατεύει τις υπάρχουσες κατασκευές και εκμεταλλεύσεις από κάθε βλάβη ή διακοπή λειτουργίας τους και χωρίς μείωση της ευθύνης του να αποκαθιστά ή να συμβάλλει στην άμεση αποκατάσταση των τυχόν βλαβών ή διακοπών.

Άρθρο 35.

Υποχρεώσεις μελών αναδόχου κοινοπραξίας.

1. Αν η εκτέλεση του έργου αναληφθεί από κοινοπραξίες ισχύουν για την ανάληψη και εκτέλεση του έργου οι ειδικές ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων.

2. Οι εγγυήσεις εκτέλεσης του έργου πρέπει να είναι κοινές υπέρ όλων των μελών της κοινοπραξίας.

3. Τα μέλη της αναδόχου κοινοπραξίας ευθύνονται απέναντι στον κύριο του έργου εις ολόκληρο για κάθε υποχρέωση που απορρέει από τη σύμβαση ή από το νόμο.

4. Τα μέλη της κοινοπραξίας οφείλουν κατά την κατάρτιση και υπογραφή της σύμβασης να καταθέσουν συμβολαιογραφική πράξη διορισμού από όλους κοινού εκπροσώπου της κοινοπραξίας απέναντι στον κύριο του έργου και των υπηρεσιών. Με την ίδια πράξη ορίζεται υποχρεωτικά και ο αναπληρωτής του εκπροσώπου. Ο αναπληρωτής εκπροσωπεί την κοινοπραξία σε κάθε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του εκπροσώπου καθώς και σε περιπτώσεις θανάτου ή ανικανότητας αυτού. Ο εκπρόσωπος και ο αναπληρωτής του πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο από τα μέλη της κοινοπραξίας ή από τους νόμιμους εκπροσώπους των εταιριών που κοινοπρακτούν. Ο εκπρόσωπος ή ο αναπληρωτής του μπορούν να διορίζουν άλλους πληρεξουσίους για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων κατά την εκπροσώπηση της κοινοπραξίας, εφόσον δόθηκε σ' αυτούς τέτοια εξουσία με την πράξη διορισμού τους. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της επόμενης παραγράφου ο διορισμός του εκπροσώπου και του αναπληρωτή και η αποδοχή του απ' αυτούς διαρκούν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και μέχρι την πλήρη εκκαθάριση των σχέσεων της κοινοπραξίας με τον κύριο του έργου. Μαζί με την πράξη διορισμού κατατίθενται κατά την υπογραφή της σύμβασης και δηλώσεις αποδοχής του διορισμού τους από τον εκπρόσωπο και από τον αναπληρωτή του. Ο διορισμός του εκπροσώπου και του αναπληρωτή του και οι δηλώσεις αποδοχής πρέπει να είναι χωρίς αίρεση ή όρους και να εκτείνονται σε όλα τα θέματα που αφορούν στην εκτέλεση της σύμβασης, στα οποία περιλαμβάνεται και η είσπραξη του εργολαβικού ανταλλάγματος και ο διορισμός αντικλήτου.

5. Αντικατάσταση του εκπροσώπου ή του αναπληρωτή του ή και των δύο γίνεται μόνο από κοινού από όλα τα μέλη της κοινοπραξίας με συμβολαιογραφική πράξη. Μόνο μετά την κοινοποίηση της πράξης αυτής και των δηλώσεων αποδοχής του διορισμού τους από τους διοριζομένους παύει η εξουσία εκπροσώπησης αυτών που είχαν διορισθεί πριν.

6. Σε περίπτωση θανάτου ενός ή περισσότερων φυσικών προσώπων που μετείχαν στην κοινοπραξία με τις ατομικές τους επιχειρήσεις δεν εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 51 του διατάγματος αυτού. Αν μέλη της κοινοπραξίας ήταν δύο φυσικά πρόσωπα που μετείχαν σ' αυτήν με τις ατομικές τους επιχειρήσεις και πεθάνει ο ένας, η κοινοπραξία θεωρείται διαλυμένη ως προς τον κύριο του έργου και η εργολαβία συνεχίζεται για το σύνολο του έργου υποχρεωτικά από το άλλο μέρος που αναλαμβάνει απέναντι στον κύριο του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού που πέθανε. Οι σχέσεις που προκύπτουν από την εργολαβία μεταξύ των κληρονόμων του θανόντα και του άλλου μέλους της κοινοπραξίας ρυθμίζονται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν περισσότερα από δύο, η κοινοπραξία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών που αναλαμβάνουν απέναντι στον κύριο του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του θανόντα που προκύπτουν από την εργολαβική σύμβαση, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων.

7. Σε περίπτωση πτώχευσης ενός ή μερικών από τα μέλη της κοινοπραξίας δεν εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 51. Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν δύο και πτωχεύσει το ένα, η κοινοπραξία θεωρείται διαλυμένη ως προς τον κύριο του έργου και η εργολαβία συνεχίζεται υποχρεωτικά για το σύνολο του έργου από το άλλο μέλος μόνο που αναλαμβάνει απέναντι στον κύριο του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πτώχευσε και που απορρέουν από την εργολαβική σύμβαση. Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν περισσότερα από δύο, η κοινοπραξία συνεχίζεται απέναντι στον κύριο του έργου μεταξύ των λοιπών. Τυχόν απαιτήσεις ή υποχρεώσεις του μέλους ή της κοινοπραξίας που συνεχίζει το έργο απέναντι του μέλους που πτώχευσε κρίνονται κατά τις διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και σε περίπτωση πτώχευσης δύο ή περισσότερων μελών της κοινοπραξίας. Αν κηρυχθούν σε πτώχευση δύο ή περισσότερα από τα μέλη της κοινοπραξίας και από την αιτία αυτή εκτίθεται σε κίνδυνο η προσήκουσα εκτέλεση της εργολαβικής σύμβασης, ο κύριος του έργου μπορεί κατά την κρίση του να διαλύσει τη σύμβαση, αζημίως γι' αυτόν.

Άρθρο 36.

Προθεσμίες–Ποινικές ρήτρες.

1. Σε κάθε σύμβαση δημοσίου έργου, εκτός από την προθεσμία για την περάτωση του συνόλου του έργου (συνολική προθεσμία) ορίζονται και προθεσμίες για τη συμπλήρωση ορισμένων τμημάτων του έργου, (τμηματικές προθεσμίες). Σε περιπτώσεις μικρών έργων, ή έργων που από τη φύση τους δεν επιδέχονται προσδιορισμό τμημάτων ή χαρακτηριστικών επιμέρους δραστηριοτήτων μπορεί η σύμβαση να μην προβλέπει τμηματικές προθεσμίες.

2. Όλες οι προθεσμίες αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ' αυτήν.

3. Μέσα στη συνολική προθεσμία πρέπει να έχουν τελειώσει όλες οι εργασίες κατασκευής και να έχουν γίνει και οι δοκιμασίες του έργου, αν προβλέπονται δοκιμασίες από τη σύμβαση. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται ανάλογα και για τις τμηματικές προθεσμίες.

4. Οι τμηματικές προθεσμίες ορίζονται :

α) Για παράδοση τμημάτων του έργου που η έγκαιρη αποπεράτωσή τους έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου, όπως είναι η κατασκευή τμημάτων του έργου που μπορεί να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς, η συμπλήρωση εργασιών που αποτελούν προϋπόθεση ή συνδυάζονται με τις εργασίες άλλου έργου, εκτός της εργολαβίας στην οποία αναφέρεται η συγκεκριμένη σύμβαση, η εκτέλεση εργασιών για εξασφάλιση του έργου από καιρικές συνθήκες (αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες) και

β) Ως σταθμοί ενδιάμεσου ελέγχου της προόδου του έργου (ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες).

5. Η σύμβαση ορίζει ρητά τις αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες, που γι' αυτές οι προβλεπόμενες ποινικές ρήτρες είναι ανέκκλητες. Όλες οι άλλες τμηματικές προθεσμίες είναι ενδεικτικές και οι προβλεπόμενες γι' αυτές ποινικές ρήτρες ανακαλούνται, όπως ειδικότερα ορίζεται στην παρ. 12.

6. Παράταση της συνολικής ή των τμηματικών προθεσμιών εγκρίνεται σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 5 και των παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του ν. 1418/84 :

α) Είτε «με αναθεώρηση», όταν η καθυστέρηση του συνόλου των εργασιών του έργου ή του αντίστοιχου τμήματος

δεν οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου (άρθρ. 5 παρ. 4 του ν. 1418/84) ή προκύπτει από αύξηση του αρχικού συμβατικού αντικειμένου (άρθρ. 8 παρ. 1 του ν. 1418/84).

β) Είτε «χωρίς αναθεώρηση» (για το σύνολο ή μέρος των υπολειπόμενων εργασιών), όταν η παράταση κρίνεται σκόπιμη για το συμφέρον του έργου, έστω και αν η καθυστέρηση του συνόλου ή μέρους των υπολειπόμενων εργασιών οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου (άρθρ. 10 παρ. 2 και 3 του ν. 1418/84).

7. Αν η παράταση εγκρίνεται «χωρίς αναθεώρηση» για το σύνολο των υπολειπόμενων εργασιών του έργου ή μιας τμηματικής προθεσμίας του, επιβάλλονται οι σχετικές ποινικές ρήτρες άσχετα προς την έγκριση της παράτασης αυτής.

8. Η έγκριση παρατάσεων προθεσμιών γίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή, ύστερα από αίτηση του αναδόχου. Παράταση προθεσμίας μπορεί να εγκριθεί και χωρίς αίτηση του αναδόχου αν η εγκρινόμενη παράταση δεν υπερβαίνει την οριακή προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 4 εδάφιο τρίτο του ν. 1418/84. Η αίτηση, αν υπάρχει, κατατίθεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία, που διατυπώνει πάντοτε τη γνώμη της προς την Προϊσταμένη Αρχή. Όταν πρόκειται για εφαρμογή της περίπτωσης β της παρ. 6 του άρθρου αυτού (παράταση «χωρίς αναθεώρηση») ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας σε αντιπαράσταση με τον ανάδοχο καταρτίζει πίνακα διαχωρισμού των εργασιών σε εκείνες που μπορούσε να εκτελεσθούν σε προηγούμενη αναθεωρητική περίοδο και στις λοιπές εργασίες. Οι πρώτες διαχωρίζονται και κατά αναθεωρητική περίοδο μέσα στην οποία μπορούσε και έπρεπε να εκτελεσθούν. Ο πίνακας αποτελεί πράξη της Διευθύνουσας υπηρεσίας και ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλει ένσταση κατά του πίνακα διαχωρισμού μόνο αν τον υπογράψει με επιφύλαξη. Σε περίπτωση άρνησης του αναδόχου να συμπράξει στην κατάρτιση ή να υπογράψει τον πίνακα εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη του άρθρου 43 παρ. 5.

9. Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε μέρα υπαίτιας από μέρους του υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας ορίζεται σε 10% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 20% της προβλεπόμενης από τη σύμβαση συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες μέρες μέχρις ακόμα 10% της συνολικής προθεσμίας η ποινική ρήτρα για κάθε μέρα ορίζεται σε 20% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου. Για την εφαρμογή των ποινικών ρητρών η μέση ημερήσια αξία του έργου προκύπτει αφού διαιρεθεί το συνολικό χρηματικό ποσό της σύμβασης με τον αριθμό ημερών της συνολικής προθεσμίας. Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες και τα ποσά και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην αρχική σύμβαση, χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

10. Σε έργα που ο χρόνος αποπεράτωσης έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου η σύμβαση μπορεί να περιορίσει τους χρόνους επιβολής των ποινικών ρητρών που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο με ανάλογη αύξηση του ποσού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας έτσι ώστε να διατηρείται το αυτό ανώτατο όριο ποινικών ρητρών όπως προκύπτει από την προηγούμενη παράγραφο (4%).

11. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών ορίζονται από τη σύμβαση και δεν μπορεί συνολικά να υπερβαίνουν το 2% του ποσού της σύμβασης.

12. Οι ποινικές ρήτρες επιβάλλονται με απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Με ίδια απόφαση ανακαλούνται οι ποινικές ρήτρες για ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες αν το έργο περατωθεί μέσα στη συνολική προθεσμία και τις εγκεκριμένες γενικές παρατάσεις της.

Άρθρο 37.

Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)

1. Όταν η ταχύτερη εκτέλεση του έργου έχει ιδιαίτερη σημασία, μπορεί η σύμβαση να προβλέπει την καταβολή πρόσθετης παροχής για την ταχύτερη από τον ανάδοχο περάτωση του έργου ή του τμήματος που έχει την κρίσιμη σημασία.

2. Το συνολικό ύψος της πρόσθετης καταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου και η σύμβαση μπορεί να προβλέπει την κατανομή των σχετικών ποσών κατά χρονική μονάδα ταχύτερης παράδοσης του έργου ή του κρίσιμου τμήματος, όπως και κάθε θέμα που σχετίζεται με την αναγνώριση των προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση της πρόσθετης καταβολής.

Η πρόσθετη καταβολή θεωρείται συμπληρωματικό εργολαβικό αντάλλαγμα και περιλαμβάνεται στις σχετικές πιστοποιήσεις του έργου.

3. Στις περιπτώσεις που προβλέπει η σύμβαση πρόσθετη καταβολή για ταχύτερη περάτωση του έργου, οι αποφάσεις για παρατάσεις προθεσμιών ρυθμίζουν πάντοτε κάθε θέμα που σχετίζεται με την πρόσθετη αυτή καταβολή και ιδιαίτερα αν μετατίθεται μερικά ή ολικά ο κρίσιμος για την πρόσθετη καταβολή χρόνος.

Άρθρο 38.

Επιμετρήσεις.

1. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου παίρνονται όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών. Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της υπηρεσίας. Τα επιμετρητικά στοιχεία λαμβάνονται από κοινού από τους επιβλέποντα και εκπρόσωπο του αναδόχου, καταχωρούνται σε επιμετρητικά φύλλα εις διπλούν που υπογράφονται από τα δύο μέρη και καθένα παίρνει από ένα αντίγραφο.

2. Στο τέλος κάθε μήνα ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις κατά διακριτά μέρη του έργου για τις εργασίες που εκτελέσθηκαν τον προηγούμενο μήνα. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει για κάθε εργασία συνοπτική περιγραφή της με ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, τους αναλυτικούς υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της ποσότητας των εργασιών που εκτελέσθηκαν και τα αναγκαία γι' αυτό επιμετρητικά σχέδια και διαγράμματα με βάση τα στοιχεία απευθείας καταμέτρησης των εργασιών ή των πρωτοκόλλων της επόμενης παραγράφου. Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά σχέδια υποβάλλονται από τον ανάδοχο στη Διευθύνουσα υπηρεσία για έλεγχο αφού υπογραφούν απ' αυτόν με την ένδειξη «όπως συντάχθηκαν από τον ανάδοχο». Η Διευθύνουσα υπηρεσία μετά την παραβολή προς τα επιμετρητικά στοιχεία, τον έλεγχο και τυχόν διόρθωση των υπολογισμών, εγκρίνει τις επιμετρήσεις και τις κοινοποιεί στον ανάδοχο. Η κοινοποίηση αυτή θεωρείται πράξη της διευθύνουσας υπηρεσίας κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 12 του Νόμου 1418/84 και ο ανάδοχος αν δεν αποδέχεται τις διορθώσεις μπορεί να ασκήσει το προβλεπόμενο από το Νόμο δικαίωμα της ένστασης.

3. Όταν πρόκειται για εργασίες που η ποσοτική τους επαλήθευση δεν θα είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και να μην είναι τελικά εμφανείς, ο χαρακτηρισμός της σκληρότητας εδαφών, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει τον επιβλέποντα να προβούν από κοινού στην καταμέτρηση, χαρακτηρισμό ή ζύγιση και να συντάξουν πρωτόκολλο παραλαβής αφανών εργασιών, πρωτόκολλο χαρακτηρισμού εκσκαφών ή πρωτόκολλο ζυγίσεως αντίστοιχα. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί σε σοβαρές περιπτώσεις να ορίσει επιτροπή για την παραλαβή των εργασιών και τη σύνταξη των πιο πάνω πρωτοκόλλων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί επίσης και η προϊσταμένη αρχή να παραγγείλει τησυγκρότηση τέτοιων επιτροπών.

4. Δύο μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη Διευθύνουσα υπηρεσία τυχόν επιμέρους επιμετρήσεις που λείπουν και την «τελική επιμέτρηση», δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων και των πρωτοκόλλων της παρ. 3. Αν αυτές έχουν ελεγχθεί από τη Διευθύνουσα υπηρεσία, οι ποσότητες τίθενται όπως διορθώθηκαν έστω και αν εκκρεμούν κατ' αυτών ενστάσεις του αναδόχου ή αιτήσεις θεραπείας. Η καταχώρηση αυτή στην τελική επιμέτρηση δεν αποτελεί παραίτηση του αναδόχου από τέτοιες αιτήσεις ή ενστάσεις που έχουν ασκηθεί νόμιμα, ούτε παρέχει το δικαίωμα σ' αυτόν να υποβάλλει νέες. Για τις επιμέρους επιμετρήσεις που δεν έχουν ακόμη ελεγχθεί από την υπηρεσία ή γι' αυτές που τυχόν υποβάλλονται για πρώτη φορά μαζί με την τελική επιμέτρηση, καταχωρούνται οι ποσότητες των επιμετρήσεων όπως συντάχθηκαν απ' τον ανάδοχο πριν απ' τον έλεγχο της υπηρεσίας. Η τελική επιμέτρηση υπογράφεται απ' τον ανάδοχο με την ένδειξη «όπως συντάχθηκε από τον ανάδοχο». Η Διευθύνουσα υπηρεσία έχει υποχρέωση να προβεί στον έλεγχο της τελικής επιμέτρησης μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της και να κοινοποιήσει στον ανάδοχο την ελεγμένη και τυχόν διορθωμένη επιμέτρηση. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 έχει εφαρμογή για την τελική επιμέτρηση.

5. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση επιβάλλεται σε βάρος του, για κάθε συμπληρωμένο μήνα καθυστέρησης, ειδική ποινική ρήτρα ποσοστού δύο χιλιοστών (2°/₀₀) επί του συνολικού ποσού που έχει καταβληθεί στον ανάδοχο μέχρι τότε για την όλη σύμβαση. Η ποινική ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας και για έξι το πολύ μήνες καθυστέρησης. Ανεξάρτητα από την επιβολή της ποινικής ρήτρας και μετά την πάροδο του χρόνου επιβολής της η τελική επιμέτρηση συντάσσεται από την υπηρεσία που μπορεί να χρησιμοποιήσει γι' αυτό ιδιώτες τεχνικούς και συνεργεία καταλογίζοντας τη σχετική δαπάνη σε βάρος του αναδόχου. Η τελική επιμέτρηση που συντάσσεται μ' αυτόν τον τρόπο κοινοποιείται στον ανάδοχο.

6. Μαζί με την τελική επιμέτρηση ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλλει και κάθε άλλο αίτημά του που σχετίζεται με την εκτέλεση της σύμβασης, για το οποίο δεν έχει χάσει το σχετικό δικαίωμα από κάποια άλλη αιτία. Μετά την υποβολή της τελικής επιμέτρησης μόνο για οψιγενείς αιτίες μπορεί ο ανάδοχος να εγείρει σχετικές απαιτήσεις.

7. Στις περιπτώσεις συμβάσεων που προβλέπουν πληρωμή με κατ' αποκοπή τίμημα, τελική επιμέτρηση είναι η επιβεβαίωση κατασκευής των επιμέρους εργασιών ποιοτικά και ποσοτικά όπως προβλέπονται στη σύμβαση. Για την πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών εφαρμόζονται επιμέρους ποσοστά εκτέλεσης εργασιών κατά τμήματα του έργου όπως ορίζεται στη σύμβαση.

Άρθρο 39.

Προκαταβολές.

1. Η έντοκη προκαταβολή που προβλέπεται από τη σύμβαση καταβάλλεται στον ανάδοχο ύστερα από αίτησή του στο σύνολο ή τμηματικά.

2. Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει προκαταβολές :

α) Μέχρι 5% του αρχικού συμβατικού αντικειμένου για δαπάνες πρώτων εγκαταστάσεων, μελέτες και άλλα έξοδα εκκίνησης του έργου. Η προκαταβολή αυτή μπορεί να οριστεί μέχρι 10% στις περιπτώσεις έργων με σημαντικές μελέτες ή σημαντικές εγκαταστάσεις, προσκομίσεις μηχανικού εξοπλισμού και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις μεγάλων αρχικών δαπανών.

β) Μέχρι 10% του αρχικού συμβατικού αντικειμένου για δαπάνες προμηθειών υλικών ή μηχανημάτων που εγκαθίστανται ή ενσωματώνονται στο έργο. Σε κάθε περίπτωση το άθροισμα των προβλεπόμενων προκαταβολών δεν μπορεί να είναι ανώτερο του 15% του αρχικού συμβατικού χρηματικού αντικειμένου.

3. Για τη λήψη της προκαταβολής ή μέρους της, πρέπει απ' τον ανάδοχο να κατατεθεί εγγυητική επιστολή που να καλύπτει το ποσό της προκαταβολής αυξημένο με τους τόκους της υπολογισμένους για χρονικό διάστημα ίσο με το μισό της συνολικής προθεσμίας του έργου και με επιτόκιο αυτό που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 1418/84. Η εγγυητική επιστολή αποδεσμεύεται τμηματικά με την πρόοδο απόσβεσης της προκαταβολής.

4. Η απόσβεση της προκαταβολής γίνεται τμηματικά με παρακράτηση από κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο, μεταγενέστερη του χρόνου λήψης της προκαταβολής, εκατοστιαίου ποσοστού (Π%) που εφαρμόζεται στο ποσό της πληρωμής και προκύπτει από τη σχέση :

$$\Pi = \frac{\rho}{\Sigma} \times 100 \times 1{,}10$$

όπου : ρ είναι το ποσό της προκαταβολής σε δραχμές και Σ πάλι σε δραχμές, το μέρος του συμβατικού ποσού που δεν έχει ακόμα πληρωθεί στον ανάδοχο κατά τη χορήγηση της προκαταβολής. Αν διάφορα ποσά ρ1,ρ2,ρ3 κλπ. χορηγηθούν ως τμηματική παροχή της προκαταβολής τότε το ποσοστό παρακράτησης προκύπτει από τη σχέση :

$$\Pi = 100 \times 1{,}10 \times \left(\frac{\rho 1}{\Sigma 1} + \frac{\rho 2}{\Sigma 2} + \frac{\rho 3}{\Sigma 3} + \ldots\right)$$

όπου Σ1, Σ2, Σ3 κ.λπ. είναι τα αντίστοιχα με το Σ ποσά όταν χορηγήθηκαν τμηματικά οι προκαταβολές ρ1, ρ2 κ.λπ.

5. Μαζί με την παρακράτηση για τμηματική απόσβεση της προκαταβολής γίνεται και παρακράτηση των δεδουλευμένων τόκων στο μέχρι τότε αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής. Οι τόκοι υπολογίζονται μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού λογαριασμού για ακέραιο αριθμό μηνών. Κλάσμα μήνα, θεωρείται ως ακέραιος μήνας.

6. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δε σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το έργο. Στην περίπτωση α της παρ. 2 ο ανάδοχος υποχρεούται να δίνει στην υπηρεσία στο τέλος κάθε μήνα συνοπτική κατάσταση για τις καταβολές που έχει πραγματοποιήσει σε βάρος της προκαταβολής και το υπόλοιπό της με ένδειξη του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο είναι κατατεθειμένο.

7. Η προκαταβολή της περίπτωσης β της παρ. 2 του άρθρου αυτού κατατίθεται υποχρεωτικά σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό και χρησιμοποιείται μόνο για την πληρωμή της προμήθειας των υλικών ή μηχανημάτων, για τα οποία έχει χορηγηθεί και για τα οποία έχουν κατατεθεί πριν απ' τη χορήγησή της σχετικά προτιμολόγια. Οι πληρωμές απ' το δεσμευμένο αυτό λογαριασμό γίνονται με επιταγές του αναδόχου θεωρημένες από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Η θεώρηση των επιταγών γίνεται με βάση τα προσκομιζόμενα οριστικά τιμολόγια ή άλλα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία δαπανών (φορτωτικές, εκκαθαρίσεις δασμών κ.λπ.) ή για την επιστροφή της προκαταβολής ή μέρους της που δεν χρησιμοποιήθηκε. Η σύμβαση μπορεί να ορίζει στην περίπτωση της προκαταβολής αυτής και άλλους συμπληρωματικούς όρους για την παρακολούθηση της διάθεσης των υλικών και μηχανημάτων που αγοράστηκαν μ' αυτή.

8. Ο ανάδοχος μπορεί πάντα να ζητήσει ταχύτερη απόσβεση της προκαταβολής από αυτή που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου αυτού.

9. Εάν η σύμβαση διαλυθεί με υπαιτιότητα του αναδόχου το τυχόν αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής πρέπει να επιστραφεί το αργότερο σε τρεις μήνες από τη διάλυση της σύμβασης. Μετά την προθεσμία αυτή στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής οφείλεται ο νόμιμος τόκος υπερημερίας αντί του ειδικού τόκου που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 1418/84. Αν η σύμβαση διαλυθεί ή περιοριστεί με υπαιτιότητα του εργοδότη, το τυχόν αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής που δεν συμψηφίζεται προς εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του αναδόχου κατά του

κυρίου του έργου επιστρέφεται μέσα σε έξι μήνες από τη διάλυση ή τη λήξη των λοιπών εργασιών στην περίπτωση περιορισμού του έργου. Κατά το εξάμηνο αυτό διάστημα δεν υπολογίζεται τόκος στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής, μετά την παρέλευσή του όμως, οφείλεται και στην περίπτωση αυτή ο νόμιμος τόκος υπερημερίας.

Άρθρο 40.

Λογαριασμοί, πιστοποιήσεις.

1. Η πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών που προβλέπει η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/84, ή της οριστικής πληρωμής του εργολαβικού ανταλλάγματος και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από την εκτέλεση της εργολαβικής σύμβασης γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τις πιστοποιήσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που τυχόν ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των οφειλόμενων σ' αυτόν ποσών από εργασίες που εκτελέσθηκαν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις καταμετρήσεις των εργασιών και στα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών. Κατ' αρχήν απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν καταμετρηθεί. Για τμήματα του έργου που κατά την κρίση του επιβλέποντα μηχανικού δεν ήταν δυνατή η σύνταξη επιμετρήσεων κατά διακριτά και αυτοτελώς επιμετρήσιμα τμήματα του έργου, επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες βάσει προσωρινών επιμετρήσεων, για τις οποίες όμως έχουν ληφθεί επιμετρητικά στοιχεία. Η τελευταία αυτή εξαίρεση γίνεται μόνο για το πρώτο μήνα μετά την εκτέλεση της εργασίας. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται εργασίες που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 1418/84.

3. Αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση, ημιτελείς εργασίες μπορεί να περιληφθούν στο λογαριασμό με έγκριση της υπηρεσίας αν η φύση τους είναι τέτοια που τυχόν διακοπή του έργου δεν θα κατέστρεφε την ημιτελή εργασία. Οι εργασίες αυτές καταχωρούνται σε χωριστό μέρος του λογαριασμού και περιλαμβάνονται με προσωρινή τιμή μειωμένη ώστε να είναι δυνατή η αυτοτελής αποπεράτωση της εργασίας με το υπόλοιπο της προβλεπόμενης τιμής.

4. Στο λογαριασμό μπορεί να περιληφθούν επίσης, τα υλικά που εισκομίσθηκαν με έγκριση της υπηρεσίας στα εργοτάξια ή σε αποθήκες που δηλώθηκαν και εγκρίθηκαν. Οι ποσότητες των υλικών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνουν αυτές που απαιτούνται για την εκτέλεση των προσεχών εργασιών του εγκεκριμένου προγράμματος εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση. Οι ποσότητες των υλικών περιλαμβάνονται χωριστά στο συνοπτικό πίνακα εργασιών που συνοδεύει το λογαριασμό στον οποίο αναφέρονται επίσης και οι θέσεις αποθήκευσης των υλικών. Για τα περιλαμβανόμενα στους λογαριασμούς υλικά ο ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη μέχρι την ενσωμάτωσή τους και την παραλαβή του έργου. Τα υλικά περιλαμβάνονται σε χωριστό τμήμα των λογαριασμών με τιμές που δεν μπορεί να είναι ανώτερες των τιμών πρακτικού της επιτροπής διαπίστωσης τιμών δημοσίων έργων (ΕΔΤΔΕ) του χρόνου της δημοπρασίας και που βρίσκονται σε συνάρτηση προς την αντίστοιχη συμβατική τιμή ώστε το υπόλοιπο μέρος της τιμής να αρκεί για την ολοκλήρωση της εργασίας στην οποία θα ενσωματωθούν τα υλικά. Ποσοστά γενικών εξόδων και οφέλους της επόμενης παραγράφου δεν υπολογίζονται στα υλικά.

5. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται επίσης η αναθεώρηση τιμών, αποζημιώσεις κάθε είδους που έχουν εγκριθεί, αντίτιμο απολογιστικών εργασιών που εκτελέσθηκαν μέσω της εργολαβίας και κάθε άλλη εγκεκριμένη δαπάνη που καταβάλλεται στον ανάδοχο. Στο λογαριασμό περιλαμβάνεται ακόμη και το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου, (άρθρ. 5 παρ. 4) αν αυτό δεν περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές και το σύνολο μειώνεται κατά το ποσοστό έκπτωσης της δημοπρασίας, αν συντρέχει περίπτωση. Από τους λογαριασμούς αφαιρούνται όλες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του εργοδότη και ιδίως ποινικές ρήτρες, περικοπές τιμών των άρθρων 46 και 53 συμπληρωματική κράτηση εγγύησης αν γι' αυτή δεν έχουν κατατεθεί εγγυητικές επιστολές, οπότε γίνεται σχετική μνεία, απόσβεση προκαταβολών, παρακράτηση αξίας τυχόν χορηγούμενων υλικών, πληρωμές που έγιναν σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και γενικά κάθε απαίτηση του εργοδότη που δεν έχει ικανοποιηθεί με άλλο τρόπο.

6. Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και για την πληρωμή συνοδεύονται μόνο από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εργασιών που εκτελέσθηκαν απ' την αρχή του έργου, τα παραστατικά στοιχεία των τυχόν απολογιστικών εργασιών, το συνοπτικό πίνακα του υπολογισμού της αναθεώρησης και από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν αποζημιώσεις ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του εργοδότη. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς.

7. Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη Διευθύνουσα υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει αν είναι ανάγκη μέσα στην προθεσμία που προβλέπει η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/84. Αν ο λογαριασμός που έχει υποβληθεί έχει ασάφειες ή ανακρίβειες σε βαθμό που να είναι δυσχερής η διόρθωσή του, η Διευθύνουσα υπηρεσία με διαταγή της προς τον ανάδοχο επισημαίνει τις ανακρίβειες ή ασάφειες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο και παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή του. Στην περίπτωση αυτή η οριζόμενη μηνιαία προθεσμία για τον έλεγχο του λογαριασμού αρχίζει από την επανυποβολή ύστερα από την ανασύνταξη από τον ανάδοχο. Ο έλεγχος του λογαριασμού μπορεί να γίνει από συνεργείο της υπηρεσίας, στο οποίο συμμετέχει ο επιβλέπων το έργο. Ο επιβλέπων υπογράφει το λογαριασμό βεβαιώνοντας έτσι ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις επιμετρήσεις και τα επιμετρητικά στοιχεία, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση και τις σχετικές διατάξεις και γενικά ότι έχουν διενεργηθεί στο λογαριασμό όλες οι περικοπές ή εκπτώσεις ποσών που προκύπτουν από το νόμο και την εφαρμογή της σύμβασης. Ο λογαριασμός μετά τον έλεγχο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και έτσι εγκεκριμένος αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου. Η έγκριση του λογαριασμού από τη Διευθύνουσα υπηρεσία είναι δυνατή και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντα.

8. Όλες οι πληρωμές που γίνονται στον ανάδοχο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου με βάση τις πιστοποιήσεις αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του εργολαβικού ανταλλάγματος που εκκαθαρίζεται μετά την οριστική παραλαβή.

9. Μετά τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει «προτελικό λογαριασμό», με βάση τις ποσότητες που περιλαμβάνονται στο σχετικό πρωτόκολλο. Μετά τη διενέργεια της οριστικής παραλαβής και την έγκριση του πρωτοκόλλου ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει «τελικό λογαριασμό». Για τον προτελικό και τελικό λογαριασμό εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου αυτού. Με τον τελικό λογαριασμό γίνεται εκκαθάριση του εργολαβικού ανταλλάγματος και όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων που έχουν σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 41.

Συμπληρωματικές διατάξεις για την αναθεώρηση τιμών.

1. Ο σταθερός συντελεστής σ στον τύπο της αναθεώρησης, που προβλέπεται από το άρθρο 10 παρ. 5 του ν. 1418/84 ορίζεται κατά κατηγορίες έργων και χρόνο διάρκειας της σχετικής σύμβασης, από τη σχέση

$$\sigma = \sigma 1 + 0{,}02 \ (\nu\text{-}1)$$

όπου σ1 είναι ίσο με 0,10 για οικοδομικά και ηλεκτρομηχανολογικά έργα, 0,12 για υδραυλικά και λιμενικά και 0,14 για έργα οδοποιΐας, ενεργειακά και όλα τα λοιπά έργα και ν είναι ακέραιος αριθμός ίσος με τη μονάδα για την πρώτη αναθεωρητική περίοδο που υπολογίζεται αναθεώρηση για τη συγκεκριμένη σε κάθε περίπτωση εργολαβία και που αυξάνεται κατά μία μονάδα για καθεμιά απ' τις επόμενες αναθεωρητικές περιόδους της συγκεκριμένης εργολαβίας. Ο ν παύει να αυξάνει όταν το σ γίνει 0,20.

2. Τα περιλαμβανόμενα στις πιστοποιήσεις υλικά θεωρούνται ως μερική εκτέλεση των εργασιών για τις οποίες προορίζονται και η αναθεώρηση της πιστοποιούμενης αξίας τους γίνεται, όταν πιστοποιούνται, με τους συντελεστές των κονδυλίων στα οποία προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν. Όταν εκτελεσθούν οι εργασίες, αναθεώρηση υπολογίζεται μόνο στο υπόλοιπο μέρος της αξίας τους, ύστερα από αφαίρεση της αξίας των υλικών που είχαν πιστοποιηθεί σε προηγούμενη αναθεωρητική περίοδο.

3. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται ανάλογα και στις εργασίες που μένουν ημιτελείς σε μια αναθεωρητική περίοδο.

4. Η αξία των υλικών που χορηγούνται από το φορέα κατασκευής του έργου δεν υπόκειται σε καμιά αναθεώρηση. Για την αναθεώρηση των τιμών των εργασιών που ορίζονται στη σύμβαση χωρίς την αξία των υλικών τα αντίστοιχα ποσά Αν και Αο που περιέχονται στον τύπο του άρθρου 10 παρ. 5 του ν. 1418/84, υπολογίζονται αφού η σχετική ανάλυση συμπληρωθεί με μηδενική την αξία του υλικού. Αν οι τιμές περιλαμβάνουν την αξία των υλικών, τότε εφαρμόζεται ο ίδιος συντελεστής και στην εκπιπτόμενη αξία του υλικού, εκτός αν ρητά ορίζεται στη σύμβαση άλλος τρόπος για να υπολογίζεται η αναθεώρηση στην εκπιπτόμενη αξία του υλικού.

5. Η αναθεώρηση δεν εφαρμόζεται στα ποσά αποζημιώσεων που αναγνωρίζονται διοικητικά ή δικαστικά, εκτός αν τα ποσά αυτά είναι συνάρτηση τιμών για τις οποίες προβλέπεται στη συγκεκριμένη περίπτωση αναθεώρηση, σύμφωνα με ό,τι προκύπτει από τη σχετική δικαστική απόφαση ή διοικητική πράξη.

6. Η διαπίστωση των βασικών τιμών ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων όπως και των εργοδοτικών επιβαρύνσεων στα ημερομίσθια γίνεται από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ) που προβλέπεται από το άρθρο 5 της απόφασης ΕΔ2α/01/35/Φ.2.5/26.4.82 των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Δημοσίων Έργων (ΦΕΚ Β 218).

7. Οι τιμές που διαπιστώνονται από την Επιτροπή είναι οι μέσες τιμές που διαμορφώνονται στην αγορά της περιοχής της πρωτεύουσας και οι τιμές αυτές χρησιμοποιούνται σε όλη τη χώρα όχι μόνο για την αναθεώρηση αλλά και για οποιαδήποτε άλλη συμπλήρωση αναλύσεων τιμών, όπου προβλέπουν τη χρήση των αναλύσεων οι σχετικές διατάξεις. Οι τιμές ημερομισθίων αναφέρονται στον μέσης απόδοσης εργαζόμενο της αντίστοιχης ειδικότητας. Οι τιμές υλικών είναι οι τιμές που διαμορφώνονται για τη χονδρική πώληση των υλικών ως ελεύθερων εμπορευμάτων και περιλαμβάνουν κάθε σχετική επιβάρυνση που περιλαμβάνεται στις τιμές αυτές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τα συναλλακτικά ήθη (πάγια συνυπολογιζόμενες συσκευασίες ή μεταφορές, Φ.Κ.Ε., χαρτόσημα τιμολογίων κ.λπ.). Οι τιμές μισθωμάτων μηχανημάτων και αυτοκινήτων διαπιστώνονται για μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας. Όταν διατίθενται από φορέα του δημόσιου τομέα τέτοια μηχανήματα λαμβάνονται υπόψη και οι τιμές των μισθωμάτων αυτών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μηχανημάτων που δεν υπάρχουν στην αγορά επαρκή στοιχεία για τη διαμόρφωση της τιμής τους η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τα χαρακτηριστικά του μηχανήματος (κόστος, απόδοση, διάρκεια ζωής, καταλάνωση ενέργειας κ.λπ.) σε σύγκριση με άλλα ανάλογα μηχανήματα για τα οποία διαμορφώνεται αγοραίο μίσθωμα. Για τη διαπίστωση των τιμών γενικά η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της κάθε πρόσφορο στοιχείο και ιδιαίτερα τα στοιχεία που συγκεντρώνονται συνεχώς από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, η οποία και παρέχει γραμματειακή και διοικητική εξυπηρέτηση στην Επιτροπή. Οι τιμές που διαπιστώνονται από την Επιτροπή ισχύουν για όλες τις εργολαβίες.

8. Απόσπασμα των πρακτικών της Επιτροπής, που περιλαμβάνει τις τιμές που διαπιστώνονται, κοινοποιείται στο ΤΕΕ και στις πανελλήνιες επαγγελματικές εργοληπτικές ενώσεις, που δίνουν κάθε δυνατή δημοσιότητα στις τιμές. Οι πιο πάνω πανελλήνιες εργοληπτικές ενώσεις μπορούν να ασκήσουν ένσταση κατά των πρακτικών για ορισμένες τιμές σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση των πρακτικών στο ΤΕΕ. Η ένσταση κατατίθεται στη γραμματεία της Επιτροπής και σ' αυτή αποφασίζει ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετά από γνώμη της ίδιας Επιτροπής της παρ. 6 του άρθρου αυτού. Η απόφαση κοινοποιείται όπως και το απόσπασμα του πρακτικού της Επιτροπής και ενεργεί έναντι πάντων.

9. Η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση συντελεστές που κοινοποιούνται μηχανογραφικά. Στην περίπτωση της παραγρ. 4 του άρθρου αυτού, αν δεν δίνονται μηχανογραφικά οι συντελεστές με μηδενική την αξία των υλικών, συντάσσεται ειδικό φύλλο υπολογισμού του συντελεστή. Το ίδιο εφαρμόζεται και σε κάθε περίπτωση που ο σχετικός συντελεστής δεν δίνεται μηχανογραφικά. Στις περιπτώσεις κονδυλίων αναλύσεων με πληθώρα εξειδικευμένων παραμέτρων ή ποιοτήτων υλικών διαφόρων προελεύσεων ή κυμαινόμενων μέσα στο αυτό άρθρο συντελεστών μεταφοράς, η αναθεώρηση γίνεται με το μηχανογραφικά κοινοποιούμενο συντελεστή της αντιπροσωπευτικότερης σχετικής περίπτωσης.

10. Στις πιστοποιήσεις εμφανίζονται συνολικά τα ποσά αναθεώρησης κάθε αναθεωρητικής περιόδου, όπως προκύπτουν από το σχετικό πίνακα. Οι ποσότητες εργασιών που έχουν εκτελεσθεί ή έπρεπε να εκτελεσθούν μέσα σε κάθε αναθεωρητική περίοδο προκύπτουν από σχετικούς πίνακες κατανομής των εργασιών που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναθεώρησης. Με τους πίνακες αυτούς γίνεται και η εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 1418/84 βάσει του χρονοδιαγράμματος του έργου όπως αυτό οριστικοποιήθηκε ως εγκεκριμένο πρόγραμμα κατασκευής και με ανοχή εκτιμήσεων 10% προς τα πάνω ή προς τα κάτω από τη συνολική αξία εκτελεστέων εργασιών κατά αναθεωρητική περίοδο όπως προκύπτει απ' το πρόγραμμα αυτό.

11. Η αναθεώρηση κάθε αναθεωρητικής περιόδου περιλαμβάνεται στην πρώτη πιστοποίηση μετά την κοινοποίηση των συντελεστών της περιόδου αυτής. Μέχρι τότε υπολογίζεται η αναθεώρηση προσωρινά με τους συντελεστές της τελευταίας αναθεωρητικής περιόδου για την οποία έχουν κοινοποιηθεί οι συντελεστές αναθεώρησης. Για να περιληφθεί σε πιστοποίηση η αναθεώρηση δεν απαιτείται να έχει εγκριθεί ειδικό κονδύλιο για την αναθεώρηση αλλά η πληρωμή γίνεται από τις εγκεκριμένες για το έργο πιστώσεις.

Άρθρο 42.
Απολογιστικές εργασίες.

1. Στις περιπτώσεις συμβάσεων με ανάδοχο για την κατασκευή έργου με το απολογιστικό σύστημα εφαρμόζονται οι επόμενες παράγραφοι 2-9 του άρθρου αυτού.

2. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ορίζει τον αριθμό του απαιτούμενου προσωπικού κατά ειδικότητα, τον αριθμό και είδος μηχανημάτων ή άλλων μέσων και να διατάσσει την αντικατάσταση τυχόν ακαταλλήλων. Μπορεί επίσης να ορίζει το είδος και την ποσότητα των απαιτούμενων υλικών. Η Διευθύνουσα υπηρεσία εγκρίνει τα ανώτατα όρια αμοιβής του προσωπικού του αναδόχου κατά ειδικότητα με τη δυνατότητα να ορίσει διάφορα όρια για ορισμένο αριθμό

εργαζομένων κάθε ειδικότητας ανάλογα με την απόδοσή τους.

3. Η παρακολούθηση της δαπάνης και ο απολογισμός της χρήσης των υλικών ή άλλων μέσων που αγοράζονται με δαπάνη του κυρίου του έργου, γίνεται όπως ορίζεται με τη σύμβαση. Στη δαπάνη αυτή προστίθεται το εργολαβικό ποσοστό μειωμένο κατά την έκπτωση της σχετικής δημοπρασίας.

4. Οι εργοδοτικές επιβαρύνσεις και όλες οι τυχόν ισχύουσες κρατήσεις ή εισφορές υπέρ τρίτων στη δαπάνη του έργου, εκτός φόρου εισοδήματος και τέλους χαρτοσήμου καταβάλλονται από τον ανάδοχο και αποδίδονται σ' αυτόν, και με το εργολαβικό ποσοστό, μειωμένο κατά την έκπτωση της δημοπρασίας.

5. Αποζημιώσεις προσωπικού των απολογιστικών εργασιών βαρύνουν τον κύριο του έργου μόνο για το διάστημα που το προσωπικό ασχολήθηκε στις απολογιστικές εργασίες και αν η λύση της σύμβασής του γίνεται με τη βούληση του κυρίου του έργου και κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

6. Ο κύριος του έργου ευθύνεται για εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν κατά την κατασκευή του έργου μόνο αν αυτά οφείλονται σε υπαιτιότητα των οργάνων του ή των οργάνων του φορέα κατασκευής του έργου.

7. Για τις απολογιστικές εργασίες συντάσσεται απ' τον ανάδοχο επιμέτρηση και απολογισμός της δαπάνης και για την παραλαβή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 53 και 55. Ο χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης και οι υποχρεώσεις του αναδόχου κατά το χρόνο αυτό ορίζονται με τη σύμβαση.

8. Στις περιπτώσεις που η σύμβαση της απολογιστικής εκτέλεσης προβλέπει την κατασκευή εργασιών με υπεργολαβίες, ολικά ή μερικά, για την εκτέλεση της υπεργολαβίας από τον υπεργολάβο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων αλλά ό,τι ορίζεται σχετικά στη σύμβαση του κυρίου του έργου με τον ανάδοχο.

9. Σε κάθε περίπτωση απολογιστικής εκτέλεσης εργασιών τηρείται ειδικό ημερολόγιο στο οποίο καταγράφονται καθημερινά το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα μηχανήματα ή άλλα μέσα, τα εισκομιζόμενα υλικά και καύσιμα, οι εκτελούμενες εργασίες περιγραφικά και κατά θέση του έργου, και κάθε άλλο στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθολογιστικής διαχείρισης των μέσων, των υλικών και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Τα φύλλα του ημερολογίου αυτού συνοδεύουν τους απολογισμούς των έργων και τίθενται υπόψη της επιτροπής προσωρινής παραλαβής. Μετά την έναρξη της καθημερινής εργασίας ειδικό δελτίο που περιλαμβάνει ονομαστική κατάσταση του απασχολούμενου προσωπικού και κατάσταση των μηχανημάτων, παραδίδεται στον εκπρόσωπο της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

10. Κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε σύμβασης κατασκευής έργου με άλλο σύστημα εκτός από το απολογιστικό σύστημα ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αναγκαίες απολογιστικές εργασίες όταν του δοθεί ειδική εντολή από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται στον ανάδοχο και περιλαμβάνεται στην πιστοποίηση η πραγματική δαπάνη που προκύπτει σύμφωνα με τα νόμιμα αποδεικτικά πληρωμής για την εκτέλεση των εργασιών. Η δαπάνη αυτή δεν υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας. Καταβάλλεται επίσης στον ανάδοχο το εργολαβικό ποσοστό της παρ. 2 του άρθρου 11, αν δεν ορίζεται στη σύμβαση διαφορετικά. Στο ποσοστό αυτό εφαρμόζεται η ρητή ή τεκμαρτή έκπτωση της δημοπρασίας. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 2-6 και του τελευταίου εδαφίου της παρ. 9 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 43.

Αυξομειώσεις εργασιών, νέες εργασίες.

1. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου να επιφέρει οποιεσδήποτε τροποποιήσεις στη μορφή του έργου, την ποιότητα, το είδος ή την ποσότητα των εργασιών, που επιβάλλονται για την αρτιότητα ή τη λειτουργικότητα του έργου. Ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε καμιά αντίστοιχη τροποποίηση χωρίς έγγραφη εντολή.

2. Για την πραγματοποίηση των μεταβολών που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο συντάσσεται συγκριτικός πίνακας που περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδας, τα μεγέθη των ποσοτήτων και της δαπάνης του αρχικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού που ισχύει με βάση τον προηγούμενο συγκριτικό πίνακα και του προτεινόμενου προϋπολογισμού, όπως επίσης και τις διαφορές δαπάνης που προκύπτουν από τη σύγκριση των κονδυλίων του προϋπολογισμού που ίσχυε και του προτεινόμενου.

3. Αν στο συγκριτικό πίνακα περιλαμβάνονται και εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδας ο συγκριτικός πίνακας συνοδεύεται από πρωτόκολλο που κανονίζει τις τιμές για τις εργασίες αυτές. Αν υπάρχουν παρεμφερείς εργασίες στη σύμβαση οι νέες τιμές συντάσσονται μόνο για τα επιπλέον ή επί έλαττον στοιχεία κόστους. Ο κανονισμός τιμών μονάδας νέων εργασιών γίνεται ως εξής :

α) για εργασίες για τις οποίες υπάρχουν συμβατικές τιμές για παρόμοιες ή ανάλογες εργασίες, οι τιμές καθορίζονται ανάλογα προς αυτές

β) για εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν παρόμοιες ή ανάλογες συμβατικές τιμές αλλά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών), σύμφωνα με τα τιμολόγια αυτά

γ) για εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στις προηγούμενες περιπτώσεις οι τιμές καθορίζονται με βάση τα πραγματικά στοιχεία κόστους.

Για την εξακρίβωση του κόστους μπορεί να διαταχθεί η διενέργεια δοκιμαστικών εργασιών, σύμφωνα με σχετικές οδηγίες της Προϊσταμένης Αρχής. Στοιχεία που έχουν προκύψει από δοκιμαστικές εργασίες σε άλλες εργολαβίες δεν αποτελούν τεκμήριο για τον κανονισμό τιμών. Η περίπτωση γ εφαρμόζεται μόνο για το μέρος της νέας τιμής που δεν μπορεί να κανονιστεί σύμφωνα με τις περιπτώσεις α ή β. Ο κανονισμός νέων τιμών γίνεται με τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων κ.λπ. του χρόνου δημοπράτησης του έργου ή του τυχόν άλλου ισχύοντος για την εργολαβία χρόνου εκκίνησης της αναθεώρησης. Οι προκύπτουσες από πρόσφατα στοιχεία κόστους τιμές ανάγονται στο χρόνο εκκίνησης της αναθεώρησης με αντίστροφη εφαρμογή του σχετικού τύπου αναθεώρησης. Οι τιμές που κανονίζονται σύμφωνα με την περίπτωση β υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της δημοπρασίας ρητή ή τεκμαρτή. Το ίδιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση α αν η έκπτωση δεν περιλαμβάνεται στην όμοια ή ανάλογη εργασία. Στις περιπτώσεις των συστημάτων προσφοράς των άρθρων 10,12 και 13 η τεκμαρτή έκπτωση υπολογίζεται όπως ορίζεται στη διακήρυξη. Οι νέες τιμές προσαυξάνονται με το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου που ισχύει για τη σύμβαση, αν αυτό για την περίπτωση α δεν περιέχεται στην παρόμοια ή ανάλογη τιμή.

4. Σε κάθε περίπτωση κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών λαμβάνεται υπόψη και η ποσότητα των τιμολογούμενων εργασιών και η έγκριση ισχύει μόνο για τις εργασίες που περιλαμβάνονται στο συγκριτικό πίνακα που εγκρίνεται μαζί με το αντίστοιχο πρωτόκολλο. Για μελλοντικές τυχόν αυξήσεις των ποσοτήτων αυτών μπορεί πάντα να κανονισθεί άλλη τιμή σε συσχετισμό προς τη συνολική ποσότητα των εργασιών.

5. Οι συγκριτικοί πίνακες και τα πρωτόκολλα κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που τους συνοδεύουν συντάσσονται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και υπογράφονται από τον ανάδοχο ανεπιφύλακτα ή με επιφύλαξη. Αν ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή, του κοινοποιείται ο συγκριτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 1. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος υπέγραψε τα σχετικά έγγραφα με επιφύλαξη δικαιούται να υποβάλει ένσταση. Ο συγκριτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα νέων τιμών με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου εγκρίνονται από την Προϊσταμένη Αρχή στην οποία διαβιβάζονται μαζί με την τυχόν ένσταση του αναδόχου, αιτιολογική έκθεση για την ανάγκη των τροποποιήσεων, τον τρόπο κανονισμού των τιμών και κάθε σχετική πληροφορία. Αν έχει υποβληθεί ένσταση διατυπώνεται και η γνώμη της Διευθύνουσας υπηρεσίας στο περιεχόμενο της ένστασης αυτής. Μετά την έγκριση του συγκριτικού πίνακα ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες χωρίς αυτό να θίγει τα δικαιώματά του για επίλυση της τυχόν διαφοράς.

6. Στις περιπτώσεις που οι αυξομειώσεις των ποσοτήτων των συμβατικών εργασιών και η ανάγκη σύνταξης νέων τιμών δεν προκύπτει από τροποποίηση των σχεδίων και της μορφής του έργου, αλλά από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης και για την εκτέλεση των εργασιών αυτών δεν απαιτείται αύξηση της εγκεκριμένης για την εργολαβία πίστωσης, ο συγκριτικός πίνακας και τα τυχόν σχετικά πρωτόκολλα εγκρίνονται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και ανακοινώνονται στην Προϊσταμένη Αρχή.

7. Αν υπάρχει ανάγκη να εκτελεσθούν πρόσθετες επείγουσες εργασίες εκτός των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή η εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη συγκριτικού πίνακα. Για την έγκριση αυτή η Διευθύνουσα υπηρεσία συντάσσει τεχνική περιγραφή των εργασιών, με αιτιολόγηση του επείγοντος και εκτίμηση της δαπάνης με βάση τις συμβατικές τιμές μονάδας ή ενδεικτικές τιμές για τυχόν νέες εργασίες. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες αυτές, που επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στις σχετικές πιστοποιήσεις και πριν από την έγκριση συγκριτικού πίνακα και που ενσωματώνονται στον επόμενο συγκριτικό πίνακα. Οι εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένη νέα τιμή περιλαμβάνονται στους σχετικούς λογαριασμούς με τις ενδεικτικές τιμές μειωμένες κατά 20%.

Άρθρο 44.

Υπερσυμβατικές εργασίες - Ειδικές τιμές.

1. Αν η μεταβολή των ποσοτήτων σε μια ή περισσότερες ομάδες ομοειδών εργασιών είναι μεγαλύτερες του ορίου που προβλέπει η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1418/84 (υπερσυμβατικές ποσότητες) χωρίς υπέρβαση του ορίου της παρ. 1 του ίδιου άρθρου 8 και ο ανάδοχος αρνείται την εκτέλεσή τους, η Διευθύνουσα υπηρεσία διερευνά τις τιμές και τις δυνατότητες εκτέλεσης των εργασιών με άλλο ανάδοχο ή απολογιστικά ή με υπεργολαβίες, διαπραγματεύεται με τον ανάδοχο για τις τυχόν ζητούμενες από αυτόν ειδικές νέες τιμές και εισηγείται στην Προϊσταμένη Αρχή στην οποία διαβιβάζεται και τυχόν αίτηση του αναδόχου για τις ζητούμενες από αυτόν ειδικές τιμές.

2. Η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίζει για τον τρόπο εκτέλεσης των υπερσυμβατικών εργασιών και αν προκρίνει την εκτέλεσή τους με τον ανάδοχο εγκρίνει τις ειδικές νέες τιμές ύστερα και από τυχόν διαπραγμάτευση με αυτόν.

3. Η Προϊσταμένη Αρχή εγκρίνει επίσης και τις ποσότητες που υποχρεωτικά θα εκτελεσθούν απ' τον ανάδοχο με τις συμβατικές τιμές για καθένα από τα κονδύλια της ομάδας μέχρι το υποχρεωτικό για τον ανάδοχο όριο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 8 του Ν.1418/1984.

Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται και όταν ο ανάδοχος αρνείται την εκτέλεση υπερσυμβατικών εργασιών και όταν δέχεται την εκτέλεσή τους με ειδικές νέες τιμές.

4. Αν αποφασιστεί η εκτέλεση των υπερσυμβατικών εργασιών με υπεργολαβία, γίνεται πρόχειρος διαγωνισμός με βάση όρους που εγκρίνει η Διευθύνουσα υπηρεσία. Στον πρόχειρο αυτό διαγωνισμό δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις δημοπρασίες του διατάγματος αυτού. Ο διαγωνισμός διενεργείται με μέριμνα του αναδόχου και με την παρουσία εκπροσώπων της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Το αποτέλεσμα του διαγωνισμού υπόκειται στην έγκριση της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Αν ο ανάδοχος αμελεί, ο διαγωνισμός διενεργείται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία για λογαριασμό του αναδόχου. Η σχετική σύμβαση μεταξύ του αναδόχου και του υπεργολάβου θεωρείται καταρτισμένη από την κοινοποίηση σ' αυτούς της έγκρισης του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Οι εγγυήσεις για την ανάληψη και κατασκευή των εργασιών της υπεργολαβίας παρέχονται απ' τον υπεργολάβο προς τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Από την υπεργολαβία δεν δημιουργούνται αξιώσεις του υπεργολάβου προς το φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου, αλλά μόνο προς τον ανάδοχο με τον οποίο θεωρείται ότι έχει συμβληθεί και ο οποίος ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό του εργοδότη όχι όμως ως άμεσος αντιπρόσωπός του.

5. Στις τελικές επιμετρήσεις και λογαριασμούς πληρωμής αξίας εργασιών που εκτελέσθηκαν, περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο οι εργασίες που εκτελέσθηκαν από τον υπεργολάβο και η δαπάνη τους. Ο ανάδοχος ευθύνεται για το συντονισμό του έργου του υπεργολάβου και των λοιπών εργασιών και αποζημιώνεται γι' αυτό όπως και για όλες τις άλλες σχετικές επιβαρύνσεις του με ποσοστό 13% της αξίας των εργασιών της υπεργολαβίας. Το ποσοστό αυτό υπόκειται στην έκπτωση δημοπρασίας. Για τυχόν οφειλές του αναδόχου προς τον υπεργολάβο εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 34 παρ. 7.

6. Αν αποφασιστεί η εκτέλεση των εργασιών με άλλο ανάδοχο, για τη σύσταση νέας ή την ανάθεσή τους σε εργολαβία που υπάρχει ή απολογιστικά με αυτεπιστασία, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 45.

Βλάβες στα έργα. Αναγνώριση αποζημιώσεων.

1. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση από τον κύριο του έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στα έργα, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία του που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του, ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του έργου ή ανωτέρας βίας του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 1418/84.Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

2. Για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση των βλαβών που προξενήθηκαν από ανωτέρα βία ο ανάδοχος, πρέπει να δηλώσει γραπτώς στη Διευθύνουσα υπηρεσία το είδος και την έκταση των βλαβών καθώς και τη δαπάνη για την επανόρθωσή της κατά το μέτρο που μπορεί αυτή να εκτιμηθεί. Η δήλωση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά περιγραφή της αιτίας των βλαβών που χαρακτηρίζεται ως ανωτέρα βία και αίτημα αποζημίωσης για αποκατάστασή τους.

3. Η δήλωση υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα ημερών από την επέλευση της βλάβης. Αν πρόκειται για έργο που έχει περατωθεί και δεν έχει ακόμα παραληφθεί οριστικά η προθεσμία αυτή ορίζεται σε είκοσι μέρες. Η Διευθύνουσα υπηρεσία προβαίνει αμέσως σε αυτοψία για την εξακρίβωση του περιεχομένου της δηλώσεως και ιδιαίτερα του είδους και της έκτασης των βλαβών, του χρόνου και των συνθηκών που τις προκάλεσαν και μέσα σε πέντε μέρες από την υποβολή της δήλωσης του αναδόχου ζητά από την Προϊσταμένη Αρχή να ορίσει επιτροπή από υπαλλή-

λους που οφείλει να προβεί σε επιτόπια εξέταση σε αντιπαράσταση με τον ανάδοχο και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο διαπίστωσης των βλαβών μέσα σε δέκα μέρες από τη σύστασή της. Στο πρωτόκολλο εκτίθενται τα αίτια, ο χρόνος και οι ειδικές συνθήκες από τις οποίες επήλθαν οι βλάβες με περιγραφή όλων των στοιχείων που έχουν εξακριβωθεί. Επίσης εξετάζεται η ύπαρξη ή όχι της ευθύνης του αναδόχου, προσδιορίζεται με λεπτομέρεια το είδος και η έκταση των βλαβών και προτείνεται ο τρόπος και η δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους. Αν το έργο χρησιμοποιείται, η υπηρεσία που το χρησιμοποιεί ειδοποιεί τη Διευθύνουσα υπηρεσία για παρουσιαζόμενες βλάβες.

4. Το πρωτόκολλο της προηγούμενης παραγράφου επέχει θέση πράξης της Διευθύνουσας υπηρεσίας για την υποβολή ένστασης του αναδόχου σύμφωνα με το νόμο. Η ένσταση είναι απαράδεκτη εφόσον το πρωτόκολλο υπογράφηκε από τον ανάδοχο χωρίς καμιά επιφύλαξη. Αν ο ανάδοχος δεν παραστεί ή αρνηθεί να υπογράψει το πρωτόκολλο, ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας του το κοινοποιεί. Η ένσταση ειδικά στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία πέντε ημερών από την υπογραφή με επιφύλαξη του πρωτοκόλλου ή από την κοινοποίηση αυτού. Η αποζημίωση αναγνωρίζεται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής που εγκρίνει με τροποποίηση ή όχι το πρωτόκολλο και αποφασίζει στην τυχόν ένσταση. Η αποζημίωση προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τους συμβατικούς όρους και τιμές. Όταν η αποκατάσταση των βλαβών διατάσσεται αφού τελειώσει το έργο και έχουν απομακρυνθεί οι εργοταξιακές εγκαταστάσεις του αναδόχου, κανονίζονται εύλογες τιμές μονάδας για την εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης ή εκτελούνται απολογιστικά.

5. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες που έχουν διαταχθεί για την αποκατάσταση της βλάβης. Αν από τις βλάβες που προξενήθηκαν στα έργα δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή σημαντικών ζημιών τρίτων ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας μπορεί να εγκρίνει και πριν από την επίδοση της δήλωσης του αναδόχου σύμφωνα με την παρ. 2 ,την κατασκευή αναγκαίων επειγόντων έργων, στο μέτρο του δυνατού, έστω και αν αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης που συνάφθηκε με τον ανάδοχο. Η διαταγή γι' αυτά μνημονεύει απαραίτητα τις διατάξεις της παραγράφου αυτής και κοινοποιείται στην Προϊσταμένη Αρχρή. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί στην κατασκευή των διατασσόμενων εργασιών χωρίς χρονοτριβή διαθέτοντας γι' αυτό όλο το δυναμικό της οργάνωσής του. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί, όταν διαπιστώσει ανεπάρκεια της οργάνωσης του αναδόχου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων να εγκρίνει την κατασκευή μέρους ή και του συνόλου των διατασσόμενων εργασιών με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο. Όλες οι δαπάνες για την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών καταβάλλονται από τις πιστώσεις που διατίθενται για την κατασκευή του έργου και βαρύνουν τελικά τον κύριο του έργου, εκτός αν με την απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής που εγκρίνει το πρωτόκολλο καταλογισθεί η δαπάνη συνολικά ή μερικά σε βάρος του αναδόχου, ως υπαιτίου για τη βλάβη που προξενήθηκε στα έργα.

6. Η εκτέλεση των εργασιών για την αποκατάσταση των βλαβών από ανωτέρα βία μπορεί να δικαιολογήσει παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης των εργασιών για εύλογο χρονικό διάστημα.

7. Η διαδικασία των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου αυτού εφαρμόζεται ανάλογα και για τον καθορισμό της αποζημίωσης του αναδόχου για τυχόν εργασίες αποκατάστασης ή πρόληψης κινδύνων σε έργα που εκτελέσθηκαν καθώς και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι βλάβες οφείλονται σε υπαιτιότητα του κυρίου του έργου ή σε άλλη αιτία που εξαιρείται από την ευθύνη του αναδόχου.

8. Εργασίες για αποκατάσταση βλαβών που οφείλονται σε χρήση έργου, που παραδόθηκε σε χρήση πριν από την παραλαβή του κατά τις διατάξεις του διατάγματος αυτού εκτελούνται μόνο μετά από έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Η εντολή αυτή κοινοποιείται απαραίτητα στην Προϊσταμένη Αρχή. Για διαπίστωση της εκτέλεσης των εργασιών αυτών συντάσσεται ειδικό προτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας και του αναδόχου. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα κατά τα λοιπά οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 46.

Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης.

1. Αν κατά την κατασκευή των έργων η επίβλεψη θεωρεί ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα, διατάσσεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία η μη χρησιμοποίηση των υλικών. Αν ο ανάδοχος διαφωνεί, τα υλικά δεν χρησιμοποιούνται αν δεν κριθεί η καταλληλότητά τους από εργαστηριακό έλεγχο που γίνεται από τα εργαστήρια της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων ή Πολυτεχνικών Σχολών ή άλλα κρατικά εργαστήρια. Η δαπάνη για τις εργαστηριακές έρευνες προκαταβάλλεται από τον ανάδοχο και τον βαρύνει τελικά, αν αποδειχθεί η ακαταλληλότητα των υλικών. Στην αντίθετη περίπτωση η δαπάνη βαρύνει τον κύριο του έργου και αποδίδεται στον ανάδοχο απ' τις πιστώσεις του έργου.

2. Αν, κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων μέχρι την οριστική παραλαβή οποιαδήποτε εργασία παρουσιάζει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται απ' τον ανάδοχο, κοινοποιείται σ' αυτόν ειδική διαταγή της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Η ειδική διαταγή προσδιορίζει τα ελαττώματα και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περιλαμβάνεται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτό επιβάλλεται από τα πράγματα. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάστασή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες με την ειδική διαταγή καθορίζεται ποσοστό μείωσης της αμοιβής του αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η διαταγή μπορεί να περιλαμβάνει και την εκτέλεση ορισμένων εργασιών για τον περιορισμό του ελαττώματος.

3. Η ένσταση του αναδόχου στην περίπτωση της ειδικής διαταγής που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος ασκείται σε ανατρεπτική προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίησή της. Με την εμπρόθεσμη ένσταση αναστέλλεται η υποχρέωση εκτέλεσης των εργασιών μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής στην ένσταση. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της ένστασης δεν επέρχεται ή αίρεται αν ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας χαρακτηρίσει με διαταγή του το ελάττωμα ως επικίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή οι εργασίες για την άρση του ελαττώματος ή οι εργασίες που ορίζονται στη διαταγή για την αποτροπή των κινδύνων εκτελούνται αμέσως από τον ανάδοχο. Ο επιβλέπων ή άλλος εκπρόσωπος της Διευθύνουσας υπηρεσίας παρακολουθεί ειδικά τις εργασίες αυτές και καταχωρεί στο ημερολόγιο όλα τα μέτρα που παίρνει οανάδοχος για την εκτέλεση της διαταγής. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της ένστασης δεν επέρχεται επίσης ή αίρεται αν πρόκειται για εργασίες που θα καλυφθούν από άλλες εργασίες ή αποτελούν την προϋπόθεση άλλων εργασιών, οπότε η διαταγή του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας μπορεί να ορίζει τη μη συνέχιση των εργασιών πριν από την αποκατάσταση των ελαττωμάτων.

4. Αν ο ανάδοχος με την ένστασή του ζητεί τη διενέργεια εργαστηριακών ερευνών ή άλλων δοκιμών για την εξακρίβωση του ελαττώματος οι εργασίες αυτές εκτελούνται πριν εκδοθεί απόφαση στην ένσταση, ύστερα από εντολή της Προϊσταμένης Αρχής, που προσδιορίζει το είδος και την

έκτασή τους. Οι διατάξεις της παρ. 1 για την επιβάρυνση της δαπάνης εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

5. Η Προϊσταμένη Αρχή αποφαίνεται οριστικά στην ένσταση και για να εκδώσει την απόφασή της μπορεί να διατάξει τη διενέργεια αυτοψίας ή οποιασδήποτε άλλης έρευνας, αν το κρίνει απαραίτητο. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή. Αν τελικά ύστερα από αίτηση θεραπείας ή δικαστικά δικαιωθεί ο ανάδοχος στις απόψεις του έχει το δικαίωμα να πληρωθεί με τους συμβατικούς όρους και τιμές για τις πρόσθετες εργασίες. Αν οι εργασίες διατάχθηκαν ύστερα από την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων του αναδόχου συντάσσονται νέες τιμές που λαβαίνουν υπόψη τους και το γεγονός αυτό.

6. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος δεν αποκαταστήσει τις πλημμέλειες μέσα στην προθεσμία που τάσσεται σ' αυτόν με την ειδική διαταγή, ή αν ασκηθεί εμπρόθεσμη ένσταση, μέσα στην ίδια προθεσμία από την κοινοποίηση της απόφασης στην ένσταση, τότε οι εργασίες αποκατάστασης της πλημμέλειας μπορεί να εκτελεσθούν με μέριμνα της Διευθύνουσας υπηρεσίας με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του κυρίου του έργου ως προς την εφαρμογή των λοιπών κυρώσεων κατά του αναδόχου.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 2-6 εφαρμόζονται ανάλογα και για την περίπτωση που ο ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων όσο διάστημα τον βαρύνει η συντήρηση αυτή.

8. Οι εργασίες που παρουσιάζουν ουσιώδη ελαττώματα δεν περιλαμβάνονται στην πιστοποίηση. Οι εργασίες που παρουσιάζουν επουσιώδη ελαττώματα περιλαμβάνονται με μειωμένη τιμή όπως καθορίζεται στην ειδική διαταγή μέχρι την αποκατάσταση του ελαττώματος. Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί αφού έχουν πιστοποιηθεί οι εργασίες, μπορεί η περικοπή να γίνει στην επόμενη ή σταδιακά σε περισσότερες επόμενες πιστοποιήσεις, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

9. Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί κατά την παραλαβή των έργων, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 53 και η διαπίστωση της αποκατάστασης των ελαττωμάτων γίνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία.

Άρθρο 47.

Έκπτωση του αναδόχου.

1. Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας που του δίνονται σύμφωνα με τη σύμβαση ή το νόμο μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από την εργολαβία. Ιδιαίτερα ο ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος αν καθυστερήσει την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του χρονοδιαγράμματος ή καθυστερεί την πρόοδο των εργασιών ώστε να είναι προφανώς αδύνατη η εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου ή αν οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες, ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές, αν δεν εφαρμόζει τα εγκεκριμένα σχέδια ή αν συστηματικά παραλείπει την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος ή αν έληξε η ολική προθεσμία του έργου χωρίς αυτό να έχει αποπερατωθεί.

2. Πριν απ' την έκπτωση κοινοποιείται στον ανάδοχο ειδική πρόσκληση της Διευθύνουσας υπηρεσίας, η οποία μνημονεύει απαραίτητα τις διατάξεις του άρθρου αυτού και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελεσθούν από τον ανάδοχο μέσα σε προθεσμία που τάσσει η ίδια ειδική πρόσκληση. Η προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη σχετικά μ' αυτά που ζητούνται να εκτελεσθούν και πάντως όχι μικρότερη από 10 μέρες. Σε περίπτωση που ζητείται η λήψη μέτρων για την αποτροπή προφανών κινδύνων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 45 η προθεσμία που τάσσεται μπορεί να είναι και μικρότερη των 10 ημερών.

3. Η ειδική πρόσκληση και οι προθεσμίες που τάσσονται με αυτή δεν ανατρέπουν τις υποχρεώσεις του αναδόχου που απορρέουν από τη σύμβαση για την εμπρόθεσμη εκτέλεση των έργων ή τμημάτων τους και τις συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

4. Η έκπτωση κηρύσσεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας μετά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση και εφόσον ο ανάδοχος δεν συμμορφώθηκε προς όσα διατάσσονται σ' αυτήν. Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο μηνών από την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας.

5. Η έκπτωση γίνεται οριστική (επικύρωση της έκπτωσης) αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση. Η ένσταση που ασκείται εμπρόθεσμα αναστέλλει την απόφαση έκπτωσης μέχρι να εκδοθεί η απόφαση επί της ένστασης. Για την ένσταση αποφασίζει η προϊσταμένη αρχή μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο μηνών από την κατάθεση της ένστασης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, τεκμαίρεται ματαίωση της έκπτωσης. Μέσα στην ίδια προθεσμία η έκπτωση μπορεί να αρθεί με αποδοχή της ένστασης και όταν μέχρι την έκδοση της απόφασης στην ένσταση ο ανάδοχος βελτιώσει το ρυθμό ή την ποιότητα της εργασίας του, ώστε να μπορεί να συναχθεί άρση των λόγων που οδήγησαν στην έκπτωση. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να προτείνει την αποδοχή της ένστασης αν συντρέχουν οι λόγοι του προηγούμενου εδαφίου.

6. Από την έκδοση της απόφασης έκπτωσης μέχρι τον καθορισμό από την προϊσταμένη αρχή του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να επέμβει προς αποτροπή κινδύνων και να εκτελέσει τα απαιτούμενα έργα με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του εργολάβου.

7. Ο εργολήπτης που έχει υποβάλει ένσταση είναι υποχρεωμένος να συνεχίζει και να εντείνει τις εργασίες και ιδίως να εκτελεί τις εργασίες που από τη φύση τους δεν πρέπει να διακοπούν ή που ορίζονται ως κατεπείγουσες από την υπηρεσία. Αν δεν συμμορφωθεί ο εργολήπτης μπορεί πάντοτε να εκτελεσθούν οι τελευταίες αυτές εργασίες ή ορισμένες από αυτές με απευθείας ανάθεση σε άλλον εργολήπτη ή μετά από πρόχειρο διαγωνισμό ή και με αυτεπιστασία από την υπηρεσία. Οι εργασίες αυτές, αν δικαιωθεί ο υπό έκπτωση εργολάβος, αφαιρούνται οριστικά από το αντικείμενο της εργολαβίας του, διαφορετικά η εκτέλεσή τους γίνεται σε βάρος και για λογαριασμό του.

8. Όταν η έκπτωση καταστεί οριστική ο ανάδοχος αποξενούται και αποβάλλεται, κατ' αρχήν, από το έργο και η εργολαβία εκκαθαρίζεται το συντομότερο δυνατό. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτραπεί στον έκπτωτο ανάδοχο να εκτελέσει συμπληρώσεις ημιτελών εργασιών ώστε αυτές να μπορεί να επιμετρηθούν ή εργασίες για άρση ή αποτροπή κινδύνων. Η απόφαση της έκπτωσης, όπως τελικά διαμορφώνεται με την απόφαση επικύρωσής της, μπορεί να ορίσει αν μηχανήματα και εργοταξιακές εγκαταστάσεις του εκπτώτου θα παραμείνουν στη διάθεση της υπηρεσίας για το έργο μετά την απομάκρυνσή του.

9. Κατά του οριστικά έκπτωτου αναδόχου επέρχονται αθροιστικά οι εξής συνέπειες : α) γίνεται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής, β) καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου ως ειδική ποινική ρήτρα, μέρος της κατατεθειμένης εγγυήσεως για την καλή εκτέλεση του έργου, που αντιστοιχεί στο λόγο Α/Σ, όπου Σ το χρηματικό αντικείμενο της σύμβασης, όπως διαμορφώθηκε με τον τελευταίο εγκεκριμένο συγκριτικό πίνακα και Α το ανεκτέλεστο μέρος της σύμβασης, όπως προκύπτει ως διαφορά Σ-Π όπου Π το σύνολο των πιστοποιούμενων εργασιών μέχρι την έκδοση της απόφασης για την έκπτωση. Στους υπολογισμούς αυτούς δεν λαμβάνονται υπόψη οι αναθεωρήσεις,

τιμών και ποσά για απρόβλεπτα, γ) καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου το σύνολο των ποινικών ρητρών που προβλέπονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας για την αποπεράτωση του έργου. Το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής με τους τόκους και οι πιο πάνω ποινικές ρήτρες, αναζητούνται αμέσως με ισόποση κατάπτωση των αντίστοιχων εγγυητικών επιστολών προκαταλοβής και καλής εκτέλεσης. Η Διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να αναζητήσει τα ποσά αυτά μέσα σε ένα μήνα από την επικύρωση της έκπτωσης. Εκτός από τις πιο πάνω συνέπειες, εκτελούνται σε βάρος και για λογαριασμό του έκπτωτου αναδόχου οι υπολειπόμενες εργασίες της εργολαβίας του. όπως ορίζεται στην παρ. 13.

10. Για την εκκαθάριση της έκπτωτης εργολαβίας καλείται ο έκπτωτος ανάδοχος να υποβάλει την επιμέτρηση των εργασιών που έχει εκτελέσει. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να προβεί η ίδια στην επιμέτρηση, καλώντας τον έκπτωτο να παραστεί ή να συνδυάσει την επιμέτρηση με την απογραφή της υπάρχουσας κατάστασης που προηγείται της έναρξης των εργασιών του νέου αναδόχου, σύμφωνα με την παράγραφο 12. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί επίσης σε περίπτωση καθυστέρησης του έκπτωτου αναδόχου να συντάξει την επιμέτρηση με ιδιώτη τεχνικό. Η σχετική δαπάνη καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου σύμφωνα με απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας και αφαιρείται από τον εκκαθαριστικό λογαριασμό. Η παραπάνω επιμέτρηση, περιλαμβάνει μόνο πλήρεις εργασίες. Κατ' εξαίρεση, ημιτελείς εργασίες και προσκομισθέντα υλικά περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση αν κατά την κρίση της υπηρεσίας είναι χρήσιμα για τον κύριο του έργου, ενόψη και των προοπτικών συνέχισης του έργου. Εγκαταστάσεις του έκπτωτου που δεν τις έχει αφαιρέσει, όπως και εγκαταστάσεις και μηχανήματα παραμένοντα με διαταγή της υπηρεσίας, δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση και το λογαριασμό. Για τα τελευταία γίνεται καταγραφή τους και καταβάλλεται αποζημίωση μεταγενέστερα, όταν αυτά χρησιμοποιηθούν, ανάλογα με το χρόνο χρήσεώς τους.

11. Σε περίπτωση έκπτωσης, η Προϊσταμένη Αρχή καθορίζει αν θα συνεχισθούν τα έργα στο σύνολό τους ή θα εκτελεσθούν μόνο οι εργασίες που κρίνονται αναγκαίες και τον τρόπο εκτέλεσής τους. Οι εργασίες αυτές εκτελούνται είτε με άλλον ανάδοχο που επιλέγεται έπειτα από δημοπρασία με οποιοδήποτε σύστημα υποβολής προσφορών ή με άλλο νόμιμο τρόπο. Σε περίπτωση συνέχισης των εργασιών με άλλο ανάδοχο μπορεί η νέα εργολαβία να καταρτισθεί με τα ίδια συμβατικά τεύχη και τους ίδιους όρους της εργολαβίας που κηρύχθηκε έκπτωτη. Σ' αυτή την περίπτωση επιτρέπονται οι ειδικές ρυθμίσεις της επόμενης παραγράφου.

12. Η διακήρυξη ή η ανάθεση περιλαμβάνει μνεία των διατάξεων της προηγούμενης και της παρούσας παραγράφου και αναφέρεται στα συμβατικά τεύχη της έκπτωτης εργολαβίας στα οποία επιφέρονται μόνο οι αναγκαίες διορθώθώσεις (π.χ. νέες προθεσμίες). Ως τιμολόγιο της νέας εργολαβίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί το τιμολόγιο και τα πρωτόκολλα νέων τιμών της έκπτωτης εργολαβίας και να γίνουν δεκτές αρνητικές εκπτώσεις, αν είναι αναγκαίες. Ως προϋπολογισμός της νέας εργολαβίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο προϋπολογισμός ή, αν υπάρχει, ο τελευταίος συγκριτικός πίνακας της έκπτωτης εργολαβίας απ' τον οποίο έχουν αφαιρεθεί στο σκέλος των ποσοτήτων, οι ποσότητες που περιλαμβάνονται στον τελευταίο λογαριασμό της έκπτωτης εργολαβίας, ή στον εκκαθαριστικό της λογαριασμό αν τυχόν έχει στο μεταξύ συνταχθεί. Αν η επιμέτρηση της έκπτωτης εργολαβίας δεν έχει συνταχθεί, μπορεί η διακήρυξη ή η σύμβαση για τη συνέχιση, να περιλαμβάνει τον όρο ότι θα συνδυασθεί η απογραφή της υπάρχουσας κατάστασης κατά την έναρξη της νέας εργολαβίας με την επιμέτρηση των εργασιών της έκπτωτης. Σ' αυτή την περίπτωση η επιμέτρηση συντάσσεται κατ' αντιπαράσταση των δύο αναδόχων με παρουσία οργάνων της υπηρεσίας. Η σύνταξη ή επαλήθευση της επιμέτρησης, γίνεται από τα λοιπά μέρη έστω και αν ο ένας από τους κληθέντες αναδόχους ή και οι δύο δεν προσέλθουν ή αρνηθούν τη σύμπραξή ή την υπογραφή της επιμέτρησης. Η επιμέτρηση συντάσσεται έστω και από μόνη την υπηρεσία και κοινοποιείται στο μέρος ή στα μέρη που δεν συμπράξανε ως πράξη της Διευθύνουσας υπηρεσίας για την υποβολή τυχόν ενστάσεων σύμφωνα με το νόμο. Η ένσταση κοινοποιείται μέσα στην προθεσμία της άσκησής της και στην άλλη εργοληπτική επιχείρηση η οποία μπορεί να υποβάλει τυχόν αντιρρήσεις μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία πέντε ημερών. Σε περίπτωση που η έκπτωτη εργολαβία είχε καταρτισθεί με σύστημα που περιλάμβανε κατ' αποκοπή τίμημα, είναι δυνατό να ακολουθηθεί το ίδιο σύστημα για την κατάρτιση της νέας εργολαβίας, οπότε η υπάρχουσα κατάσταση των εργασιών της έκπτωτης εργολαβίας εκτιμάται από το νέο ανάδοχο για την υποβολή της προσφοράς του, χωρίς ειδικότερη απογραφή.

13. Για την οριστική εκκαθάριση της έκπτωτης εργολαβίας υπολογίζεται και η διαφορά δαπάνης των υπολειπόμενων εργασιών που βαρύνει τον έκπτωτο ανάδοχο. Για τον υπολογισμό αυτόν λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές ποσοτήτων μεταξύ του τελευταίου εγκεκριμένου συγκριτικού πίνακα της έκπτωτης εργολαβίας και της επιμέτρησης των εργασιών της και ως διαφορές τιμών λαμβάνονται οι διαφορές μεταξύ των τιμών της σύμβασης που καταρτίσθηκε για τη συνέχιση των εργασιών σε σχέση με τις τιμές της έκπτωτης εργολαβίας αναθεωρημένες μέχρι το χρόνο κατάρτισης της νέας σύμβασης. Αν η νέα εργολαβία περιλαμβάνει συνθετότερα ή αναλυτικότερα κονδύλια εργασιών από την έκπτωτη εργολαβία, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές. Στη διαφορά προστίθεται και η δαπάνη για τυχόν απολογιστικές εργασίες που εκτελέσθηκαν μέχρι τότε. Από το σύνολο της διαφοράς αφαιρείται η ειδική ποινική ρήτρα της περίπτωσης β της παραγράφου 9 αν αυτή είναι μικρότερη. Αν η ποινική ρήτρα είναι μεγαλύτερη, η αξίωση του κυρίου του έργου εξαντλείται στην ποινική ρήτρα αυτή. Όταν η σύμβαση για τη συνέχιση των εργασιών δεν καταρτισθεί μέσα σε ένα χρόνο από την επικύρωση της έκπτωσης, η αξίωση του κυρίου του έργου εξαντλείται επίσης στην πιο πάνω ποινική ρήτρα.

14. Στον εκκαθαριστικό λογαριασμό αφαιρούνται οριστικά οι διαφορές της προηγούμενης παραγράφου, το μέρος των ποινικών ρητρών της παραγρ. 9 που τυχόν δεν έχει εισπραχθεί από εγγυητικές επιστολές, και κάθε άλλη εκκαθαρισμένη απαίτηση κατά του έκπτωτου αναδόχου. Αν ο εκκαθαριστικός λογαριασμός είναι αρνητικός, η διαφορά εισπράττεται από το υπόλοιπο των εγγυητικών επιστολών ή επιδιώκεται η είσπραξή της σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τον κύριο του έργου. Όταν τα έσοδα του κυρίου του έργου εισπράττονται ως δημόσια έσοδα, οι σχετικές διαφορές βεβαιώνονται στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο. Εκκαθαριστικός λογαριασμός γίνεται και πριν από τον υπολογισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου, για την εφαρμογή της παραγράφου 9. Ο εκκαθαριστικός λογαριασμός επαναλαμβάνεται ως τελικός λογαριασμός μετά την παραλαβή των εργασιών της έκπτωτης εργολαβίας που διενεργείται ως προσωρινή και οριστική το συντομότερο δυνατό κατά προτίμηση από όλες τις άλλες παραλαβές του φορέα κατασκευής.

Άρθρο 48.

Διακοπή εργασιών - διάλυση της σύμβασης.

1. Η σύμβαση θεωρείται ότι έχει διαλυθεί από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της διαταγής του φορέα κατασκευής του έργου για οριστική διακοπή των εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 1418/84, εκτός αν με τη διαταγή αυτή ορίζεται μεταγενέστερα χρόνος της διάλυσης για να εκτελεσθούν οριζόμενες στη διαταγή εργασίες.

2. Αν υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, για διακοπή των εργασιών, ο ανάδοχος

υποβάλλει την ειδική δήλωση διακοπής των έργων στον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Με τη δήλωση αυτή :

α) καθορίζεται συγκεκριμένα η υπαιτιότητα, που αποδίδεται στο φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου, η οποία προκαλεί τη διακοπή των έργων, β) δίνονται στοιχεία για τα τμήματα του έργου που έχουν κατασκευαστεί μέχρι τη διακοπή των εργασιών και για την εκτίμηση της αξίας τους, γ) περιγράφονται τα τμήματα του έργου που υπολείπονται για εκτέλεση και αιτιολογείται για καθένα απ' αυτά η έλλειψη δυνατότητας κατασκευής λόγω της υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου αν πρόκειται για τέτοια περίπτωση. Δήλωση που δεν περιλαμβάνει τα ανωτέρω στοιχεία, δεν παράγει έννομο αποτέλεσμα. Η δήλωση κοινοποιείται και στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με το φορέα κατασκευής του έργου.

3. Μετά την επίδοση της ειδικής δήλωσης, κατά την προηγούμενη παράγραφο η Διευθύνουσα υπηρεσία εξακριβώνει μέσα σε δέκα μέρες τα στοιχεία της δήλωσης και εκδίδει απόφαση που αποδέχεται ή απορρίπτει το περιεχόμενο της δήλωσης.

4. Αν περάσει διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την επίδοση της ειδικής δήλωσης του αναδόχου, για διακοπή των εργασιών με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, ή δύο μηνών σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμών ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή τα στοιχεία των προηγούμενων παραγράφων συνεκτιμώνται για το σχηματισμό γνώμης στο αίτημα του αναδόχου.

5. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης, λόγω παρέλευσης της οριακής προθεσμίας με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου η απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας πρέπει να κοινοποιηθεί στον ανάδοχο μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Μέχρι τότε, όπως και σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, οι εργασίες συνεχίζονται μέχρι την επίλυση της σχετικής διαφοράς κατά τα νόμιμα.

6. Το δικαίωμα του αναδόχου για αίτηση διάλυσης της σύμβασης στις περιπτώσεις που προβλέπονται απ' το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχείο α και την πρώτη περίπτωση του στοιχείου β του ν. 1418/84 ασκείται μόνο μετά πάροδο τριών μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, αν σ' αυτή δεν ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών, ή από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής των εργασιών. Η αίτηση επιδίδεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία και κοινοποιείται στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με το φορέα κατασκευής του έργου. Στην αίτηση αποφασίζει η Διευθύνουσα υπηρεσία που κοινοποιεί την απόφασή της στην Προϊσταμένη Αρχή.

7. Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται διαφορετικά, αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε δύο μήνες από την επίδοση της αίτησης στη Διευθύνουσα υπηρεσία, θεωρείται ότι η αίτηση έγινε δεκτή. Η αποδοχή της διάλυσης επέχει τη θέση της βεβαίωσης για την περαίωση των εργασιών. Στις περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης ο ανάδοχος μπορεί με αίτησή του να ζητήσει να εγκριθεί η διενέργεια και της οριστικής παραλαβής μαζί με την προσωρινή, χωρίς να απαιτείται η παρέλευση του χρόνου εγγύησης, αν από τη φύση των εργασιών δεν δικαιολογείται η συντήρησή τους, ούτε απαιτείται η δοκιμασία του χρόνου.

Άρθρο 49.

Ματαίωση διάλυσης.

1. Για τη ματαίωση της διάλυσης, σύμφωνα με το άρθο 9 παρ. 4 του ν. 1418/84, ο ανάδοχος υποβάλλει οίκοθεν ή ύστερα από πρόσκληση της υπηρεσίας σχετική αίτηση με στοιχεία υπολογισμού της αποζημίωσης που αξιώνει. Η Διευθύνουσα υπηρεσία διαβιβάζει την αίτηση στην Προϊσταμένη Αρχή με ταυτόχρονη σχετική εισήγησή της. Η Προϊσταμένη Αρχή συγκροτεί επιτροπή που ερευνά το βάσιμο των απαιτήσεων του αναδόχου και εκτιμά το ύψος των θετικών ζημιών που προκλήθηκαν απ' την καθυστέρηση της έναρξης ή τη διακοπή των εργασιών. Η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο πληροφορίες και συμπληρωματικά στοιχεία.

2. Η ματαίωση διάλυσης της σύμβασης και η σχετική αποζημίωση εγκρίνονται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής. Η έγκριση ματαίωσης της διάλυσης γίνεται μετά από προηγούμενη γραπτή αποδοχή του ύψους της αποζημίωσης από τον ανάδοχο. Η αποζημίωση δεν μπορεί να είναι ανώτερη από αυτή που έχει εκτιμήσει η επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου, εκτός αν πρόκειται για διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων της έκθεσης της επιτροπής. Με την έγκριση της ματαίωσης μπορεί να εγκριθούν και οι αναγκαίες προσαρμογές στις προθεσμίες του έργου.

Άρθρο 50.

Αποζημίωση αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης.

1. Σε όλες τις περιπτώσεις, που διαλύεται η σύμβαση με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου και προβλέπεται από το άρθρο 9 του ν. 1418/84 αποζημίωση του αναδόχου καταβάλλεται στον ανάδοχο, εκτός από την αξία των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί και η αξία των υλικών που έχουν προσκομισθεί ή βρίσκονται στο στάδιο παραγωγής ή προμήθειας. Η αξία των υλικών καταβάλλεται εφόσον είχε δοθεί εντολή να προσκομισθούν ή επιβάλλονταν η παραγωγή ή η προμήθεια απ' το χρονοδιάγραμμα των εργασιών σε συνδυασμό με τις τυχόν ειδικές συνθήκες του συγκεκριμένου έργου, που επιβάλλουν την προσκόμιση, την παραγωγή ή προμήθεια υλικών. Στον ανάδοχο καταβάλλεται επίσης η αξία του αναπόσβεστου μέρους των εγκαταστάσεων. Η αξία αυτή καταβάλλεται μόνο εφόσον πρόκειται για τις πράγματι απαραίτητες για το έργο εγκαταστάσεις, αφού ληφθεί υπόψη η τυχόν χρησιμοποίησή τους απ' τον ανάδοχο σε άλλα έργα ή την υπαίτια παράλειψη χρησιμοποίησής τους.

2. Η ανωτέρω αποζημίωση καθώς και η αποζημίωση για το τεκμαιρόμενο όφελος του αναδόχου προτείνεται από την επιτροπή παραλαβής του έργου, και κανονίζεται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής κατά την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής.

Άρθρο 51.

Υποκατάσταση, πτώχευση, θάνατος.

1. Η υποκατάσταση άλλης εργοληπτικής επιχείρησης στην κατασκευή του έργου σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 5 του ν. 1418/84 προτείνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και εγκρίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή. Για να εγκριθεί η υποκατάσταση πρέπει η εργοληπτική επιχείρηση που θα υποκαταστήσει τον ανάδοχο να έχει τα ίδια προσόντα που απαιτήθηκαν για την ανάληψη του έργου από τον ανάδοχο και να παρέχει τα απαραίτητα εχέγγυα για την κατασκευή του έργου κατά την κρίση της Προϊσταμένης Αρχής που λαβαίνει υπόψη της και τα σχετικά στοιχεία του ΜΕΕΠ.

2. Για να εγκριθεί η υποκατάσταση με απαλλαγή από την ευθύνη του αρχικού αναδόχου, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρ. 5 του ν. 1418/84 στην αίτηση του αναδόχου προσδιορίζεται το τμήμα της εργολαβίας για το οποίο ζητείται η υποκατάσταση με απαλλαγή από την ευθύνη και η πιστοποίηση μετά την οποία όλες οι πληρωμές θα διενεργούνται απευθείας στο νέο ανάδοχο. Μαζί με την αίτηση υποβάλλεται και δήλωση του νέου αναδόχου ότι αποδέχεται το περιεχόμενο της αίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και του νόμου. Με την απόφαση έγκρισης της υποκατάστασης με απαλλαγή καθορίζεται το

τμήμα της εργολαβίας για το οποίο ισχύει η υποκατάσταση, αν η υποκατάσταση δεν γίνεται για το σύνολο του έργου, η πιστοποίηση μετά την οποία οι πληρωμές θα διενεργούνται στο νέο ανάδοχο, οι εγγυήσεις του νέου αναδόχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής ο υποκατάστατος του αναδόχου επέχει στο εξής θέση αναδόχου και αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες για το σύνολο του έργου ή για τα τμήματα του έργου που προσδιορίζονται με την απόφαση έγκρισης της υποκατάστασης με απαλλαγή της ευθύνης του αρχικού αναδόχου. Επίσης αναλαμβάνει και τις υποχρεώσεις του αρχικού αναδόχου προς το προσωπικό που εργάσθηκε στο έργο, τους τελευταίους τρεις μήνες πριν από την υποκατάσταση. Οι εγγυήσεις επ' ονόματι του αρχικού αναδόχου ή το μέρος τους που ορίζεται με την εγκριτική απόφαση αποδίδονται αφού προηγουμένως κατατεθούν νέες ισόποσες εγγυήσεις από το νέο ανάδοχο. Μόνο μετά την κατάθεση αυτή επέρχεται η απαλλαγή του αρχικού αναδόχου από την ευθύνη του.

3. Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας που την υποκατάσταση ζητεί μέλος της απαιτείται η συναίνεση όλων των μελών της κοινοπραξίας και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι προηγούμενες παράγραφοι.

4. Σε κάθε περίπτωση υποκατάστασης γίνεται ανακοίνωση στο ΜΕΕΠ για να ληφθεί υπόψη κατά την κρίση της εκχωρούσας επιχείρησης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

5. Αν ο ανάδοχος πτωχεύσει η σύμβαση διαλύεται αυτοδίκαια.

6. Αν ο ανάδοχος είναι προσωπική επιχείρηση και αποβιώσει αυτός που την ασκεί, η σύμβαση διαλύεται αυτοδίκαια, εκτός αν εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή η αποπεράτωση των εργασιών από τους κληρονόμους οι οποίοι στην περίπτωση αυτή αναλαμβάνουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του αναδόχου. Η έγκριση γίνεται ύστερα από αίτηση των κληρονόμων που πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα ημερών από το θάνατο του αναδόχου.

Άρθρο 52.

Βεβαίωση περάτωσης εργασιών.

1. Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου ή τμημάτων του έργου, ο επιβλέπων αναφέρει στη Διευθύνουσα υπηρεσία αν τα έργα έχουν περαιωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση ή αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί οπότε αναφέρει συγκεκριμένα τις εργασίες που απομένουν για εκτέλεση. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας εκδίδει βεβαίωση για το χρόνο περάτωσης των εργασιών (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών). Η βεβαίωση αυτή δεν αναπληρώνει την παραλαβή των έργων, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του διατάγματος αυτού. Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών, αν έχει περατώσει τα έργα.

2. Αν στις εργασίες που έχουν περατωθεί διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας γνωστοποιεί με διαταγή του προς τον ανάδοχο τις ελλείψεις που έχουν επισημανθεί και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην περίπτωση αυτή η βεβαίωση περάτωσης εκδίδεται μετά την εμπρόθεσμη αποκατάσταση των ελλείψεων και αναφέρει το χρόνο που περατώθηκε το έργο χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αποκατάστασης.

3. Αν οι εργασίες δεν έχουν περατωθεί ή οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν δεν είναι επουσιώδεις ή αν δεν περατώθηκαν από τον ανάδοχο εμπρόθεσμα οι εργασίες αποκατάστασης επουσιωδών ελλείψεων σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζονται ανάλογα με την περίπτωση, οι διατάξεις των άρθρων 46 και 47.

Άρθρο 53.

Προσωρινή παραλαβή.

1. Για τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής η Προϊσταμένη Αρχή ορίζει την επιτροπή παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα υπηρεσία τής ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και τη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης. Η επιτροπή είναι τριμελής, όταν όμως πρόκειται για σημαντικά έργα μπορεί να ορισθούν μέχρι και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σ' αυτή τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων ανάλογα με τη φύση του έργου. Όταν ο φορέας που πρόκειται να χρησιμοποιήσει το έργο είναι άλλος από την υπηρεσία που το κατασκευάζει η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να περιλάβει στην επιτροπή μέλη που υποδεικνύονται από το φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο. Οι επιτροπές παραλαβής συνέρχονται και διενεργούν την παραλαβή με πρωτοβουλία και ευθύνη του προέδρου τους. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέψαντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον ανάδοχο που παραδίδει το έργο. Αν υπάρξει αδυναμία υπογραφής από τον Πρόεδρο ή μέλος της επιτροπής, ή τον επιβλέποντα το πρωτόκολλο υπογράφεται από τους υπόλοιπους με σχετική μνεία των λόγων της αδυναμίας υπογραφής.

2. Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατό την επιμέτρηση με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης όπως τυχόν διορθώνονται από τους ελέγχους που γίνονται, αιτιολογεί τις τυχόν τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που τυχόν έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Η επιτροπή επίσης ελέγχει κατά το δυνατό την ποιότητα των εργασιών και αναγράφει στο πρωτόκολλο τις παρατηρήσεις της ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές που πρέπει να αποκατασταθούν ή παραδεκτές μεν αλλά με μείωση της τιμής τους.

3. Στην παραλαβή καλείται να παραστεί ο ανάδοχος. Η παραλαβή γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του αναδόχου αν αυτός έχει κληθεί να παραστεί. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, του κοινοποιείται το πρωτόκολλο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 29. Το πρωτόκολλο θεωρείται ως πράξη της Διευθύνουσας υπηρεσίας και η σχετική ένσταση ασκείται μέσα στην προθεσμία που ορίζει ο νόμος υπολογιζόμενη από την υπογραφή του με επιφύλαξη ή από την κοινοποίηση στον ανάδοχο. Η προσωρινή παραλαβή ολοκληρώνεται με την έγκριση του πρωτοκόλλου από την Προϊσταμένη Αρχή. Αυτή μπορεί να αναβάλλει την έγκριση του πρωτοκόλλου μέχρι να αποκατασταθούν από τον ανάδοχο τα ελαττώματα που διαπιστώθηκαν. Η έγκριση γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την πλήρη αποκατάσταση.

4. Η προσωρινή παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε έξι μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου εφόσον υποβληθεί απ' τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση του έργου μέσα σε δύο μήνες από την περάτωση. Αν η τελική

επιμέτρηση υποβληθεί από τον ανάδοχο μεταγενέστερα, η πιο πάνω προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης. Αν δεν υποβληθεί τελική επιμέτρηση από τον ανάδοχο η προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της τελικής επιμέτρησης που συντάχθηκε απ' την υπηρεσία. Αν η παραλαβή δεν διενεργηθεί ή το πρωτόκολλο δεν εγκριθεί μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια τριάντα μέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις περιπτώσεις παραλαβής τμημάτων έργων που περατώθηκαν και μπορεί να έχουν αυτοτελή χρήση, όπου αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση, καθώς επίσης και σε όλες τις περιπτώσεις που μια εργολαβία δεν συνεχίζεται όπως στις περιπτώσεις διάλυσης, έκπτωσης κ.λπ.

Άρθρο 54.

Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων.

1. Ο χρόνος εγγύησης, κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 και άρθ. 11 παρ. 1 του ν. 1418/84 και μετά την πάροδο του οποίου ενεργείται η οριστική παραλαβή, ορίζεται γενικά σε δεκαπέντε μήνες. Σε εντελώς ειδικές περιπτώσεις μπορεί με τη σύμβαση να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος εγγύησης ενδεχόμενα και με ιδιαίτερο αντάλλαγμα, όχι όμως μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Για έργα προϋπολογισμού υπηρεσίας μέχρι του ορίου που γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες εργοληπτικές επιχειρήσεις Β' τάξης εφόσον η φύση των εργασιών το επιτρέπει ή όχι έργα που δεν νοείται γι' αυτά μακροχρόνια συντήρηση μπορεί με τη σύμβαση να καθορίζεται χρόνος εγγύησης μικρότερος των 15 μηνών. Ο χρόνος εγγύησης αρχίζει από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών αν μέσα σε δύο μήνες απ' αυτή υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση άλλως από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο συντάχθηκε η τελική επιμέτρηση.

2. Κατά το χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Εργασίες για την αποκατάσταση βλαβών από τη χρήση εκτελούνται με έγκριση της υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον ανάδοχο, ή οι εργασίες αυτές εκτελούνται από την υπηρεσία.

3. Αν ο ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων κατά το χρόνο εγγύησης, οι απαραίτητες εργασίες μπορεί να εκτελεσθούν από την υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του υπόχρεου αναδόχου.

Άρθρο 55.

Οριστική παραλαβή.

1. Στην οριστική παραλαβή εφαρμόζονται οι διατάξεις για την προσωρινή παραλαβή των παρ. 1,3 και 5 του άρθρου 53.

2. Η οριστική παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε δύο μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Αν η οριστική παραλαβή δεν διενεργηθεί μέσα σ' αυτή την προθεσμία θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια τριάντα μέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της. Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 και της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του ν. 1418/84, εφαρμόζονται είτε η οριστική παραλαβή διενεργηθεί είτε συντελεσθεί αυτοδίκαια.

Άρθρο 56.

Διοικητική παραλαβή για χρήση.

1. Για να παραδοθεί σε χρήση το έργο ή αυτοτελή του τμήματα απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής για χρήση. Η διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας, του επιβλέποντα και του αναδόχου. Αν το έργο παραδίδεται για χρήση σε υπηρεσία άλλη από το φορέα κατασκευής του συμπράττει στο πρωτόκολλο και εκπρόσωπος της υπηρεσίας αυτής. Αν ο ανάδοχος κληθεί και δεν παραστεί ή αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, αυτό συντάσσεται από τους λοιπούς, με σχετική μνεία κατά περίπτωση, και του κοινοποιείται. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει μνεία του έργου ή των τμημάτων που παραδίνονται για χρήση και συνοπτική περιγραφή της κατάστασης των εργασιών.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο διοικητική παραλαβή για χρήση γίνεται αμέσως μετά την περάτωση των εργασιών του έργου ή αυτοτελών τμημάτων του, αν αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη μπορεί η διοικητική παραλαβή να γίνει ύστερα από απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

3. Αν από τη σύμβαση προβλέπεται η εκτέλεση των εργασιών παράλληλα προς τη χρήση του έργου δεν απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής. Το ίδιο ισχύει αν η παράλληλη χρήση προκύπτει από τη φύση των εργασιών.

4. Η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της προσωρινής και οριστικής παραλαβής του έργου.

Άρθρο 57.

Αίτηση θεραπείας.

1. Η αίτηση θεραπείας δεν είναι απαραίτητο να έχει συνταχθεί με ορισμένο τύπο, πρέπει όμως να περιλαμβάνει μνεία της πράξης ή της παράλειψης κατά της οποίας στρέφεται, σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους λόγους στους οποίους στηρίζει τις απόψεις του αυτός που υποβάλλει την αίτηση και τέλος συγκεκριμένα και με σαφήνεια και τα αιτήματα που στηρίζονται σ' αυτήν.

2. Η αίτηση θεραπείας κοινοποιείται και στην υπηρεσία που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη πράξη. Αν η αίτηση υποβάλλεται για παράλειψη έκδοσης της πράξης, η κοινοποίηση γίνεται προς τη Διευθύνουσα υπηρεσία.

3. Η αίτηση θεραπείας συνοδεύεται από αντίγραφα της πράξης από την οποία προήλθε η διαφωνία, της ένστασης που υποβλήθηκε κατ' αυτής και της πράξης ή απόφασης κατά της οποίας στρέφεται η αίτηση, αν κοινοποιήθηκε τέτοια πράξη ή απόφαση.

4. Η Διευθύνουσα υπηρεσία και η αρμόδια για την ένσταση Προϊσταμένη Αρχή υποχρεούνται να διαβιβάσουν στην αρμόδια για την αίτηση θεραπείας υπηρεσία το φάκελο

της υπόθεσης που περιλαμβάνει πάντοτε τα συμβατικά τεύχη ή αντίγραφά τους. Τα συμβατικά τεύχη μπορεί να τα προσκομίσει και αυτός που υποβάλλει την αίτηση.

5. Προκειμένου να συζητηθεί η αίτηση θεραπείας στο τεχνικό συμβούλιο, η αρμόδια για την εισήγηση υπηρεσία σε συνεννόηση με τη Γραμματεία του Συμβουλίου καλεί με έγγραφη πρόσκλησή της τον ανάδοχο να παραστεί, σε ορισμένη ημέρα και ώρα και πάντως όχι νωρίτερα από δέκα (10) μέρες από την επίδοση της πρόσκλησης, αυτοπροσώπως ή με νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στη συνεδρίαση του συμβουλίου για να υποστηρίξει τις απόψεις του και να δώσει κάθε σχετική πληροφορία ή διευκρίνιση που θα ζητηθεί από τα μέλη του συμβουλίου. Η επίδοση της πρόσκλησης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 1.

6. Κατά τη συζήτηση καλείται επίσης, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και ο κύριος του έργου που υποβάλλει αίτηση θεραπείας ή αντιρρήσεις κατ' αυτής.

7. Όταν κύριος του έργου δεν είναι το Δημόσιο, αυτός που υπέβαλε την αίτηση θεραπείας υποχρεούται να υποβάλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων επικυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εμπρόθεσμης επίδοσης της αίτησής του αυτής στον αντισυμβαλλόμενο. Η υποβολή του εν λόγω αντιγράφου γίνεται μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την επίδοση στον αντισυμβαλλόμενο. Οι αιτήσεις θεραπείας στην περίπτωση αυτή δεν εισάγονται για συζήτηση στο συμβούλιο πριν περάσει η κατά νόμο μηνιαία ανατρεπτική προθεσμία για υποβολή αντιρρήσεων. Οι αντιρρήσεις συζητούνται μαζί με την αίτηση θεραπείας. Μαζί συζητούνται και εξετάζονται και οι τυχόν αντίθετες για το ίδιο θέμα αιτήσεις θεραπείας. Σε περίπτωση τέτοιων αντίθετων αιτήσεων θεραπείας, όταν αρμόδιος να αποφασίσει στην αίτηση θεραπείας του κυρίου του έργου είναι ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 1418/84, η αρμοδιότητα αυτή του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων επεκτείνεται και στη συνεξεταζόμενη αντίθετη αίτηση θεραπείας του αναδόχου, έστω και αν διαφορετικά, αρμόδιο να αποφασίσει για την τελευταία αυτή αίτηση θεραπείας θα ήταν όργανο του κυρίου του έργου.

8. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος, αν και κλήθηκε, δεν παρέστη ο ίδιος ή με αντιπρόσωπό του, γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά του συμβουλίου και το συμβούλιο προχωρεί στην εξέταση της αίτησης θεραπείας και χωρίς την παρουσία του. Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν κληθεί και δεν παραστεί ο κύριος του έργου που άσκησε αίτηση θεραπείας ή αντιρρήσεις.

9. Η εξέταση της αίτησης θεραπείας αρχίζει με την προφορική ανάπτυξη της έγγραφης εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας προς το συμβούλιο. Η εισήγηση ερευνά πρώτα το εμπρόθεσμο της αίτησης θεραπείας της ένστασης που τυχόν προηγήθηκε, της επίδοσης της αίτησης θεραπείας στον αντισυμβαλλόμενο, στις περιπτώσεις που απαιτείται τέτοια επίδοση καθώς και των αντιρρήσεων του αντισυμβαλλομένου, αν έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις. Στη συνέχεια εξετάζει την ουσιαστική βασιμότητα της αίτησης θεραπείας, ανάλογα με τους περιεχόμενους σ' αυτή λόγους και τα προβαλλόμενα σχετικά αιτήματα. Αν η αίτηση έχει οικονομικό αντικείμενο η εισήγηση περιλαμβάνει εκτίμηση αυτού. Την προφορική ανάπτυξη της εισήγησης ακολουθεί συζήτηση για την πλήρη ενημέρωση των μελών του συμβουλίου στην υπόθεση. Μετά από αυτό καλείται να ακουσθεί αυτός που άσκησε την αίτηση θεραπείας και αυτός που τυχόν υπέβαλε αντιρρήσεις. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ορίζει τη σειρά ακρόασης ή και την ενδεχόμενη ταυτόχρονη ακρόαση. Όταν οι ενδιαφερόμενοι αποχωρήσουν, συνεχίζεται η συζήτηση από το συμβούλιο, το οποίο μετά το τέλος της συζήτησης γνωματεύει αιτιολογημένα για την υπόθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'.

Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία.

Άρθρο 58.

1. Η εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία όταν συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1418/84, αποφασίζεται από την Προϊσταμένη Αρχή μετά από εισήγηση της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Για την απόφαση αυτή λαμβάνονται υπόψη ιδίως η φύση των εργασιών, η διάρθρωση των υπηρεσιών, το τυχόν υπάρχον εργατοτεχνικό προσωπικό, ο διαθέσιμος μηχανικός εξοπλισμός και γενικά η οικονομία της κατασκευής. Η Διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει τεχνικό υπάλληλο ως επιβλέποντα και άλλους υπαλλήλους ως βοηθούς του εφόσον απαιτείται. Με μέριμνα της υπηρεσίας συντάσσεται χρονοδιάγραμμα και αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής. Συντάσσεται επίσης προμέτρηση των απαιτούμενων υλικών, προγραμματίζεται ο αριθμός, οι ειδικότητες και η διάρκεια απασχόλησης του εργατοτεχνικού προσωπικού και ο αριθμός, το είδος και η διάρκεια απασχόλησης του μηχανικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του έργου.

2. Ο απαιτούμενος αριθμός του προσωπικού και των μηχανημάτων, οι ποσότητες των υλικών, ο τρόπος και ο ρυθμός απασχόλησης του προσωπικού, ανάλωσης υλικών, μίσθωσης και χρήσης μηχανημάτων, και όλα τα άλλα αναγκαία για την εκτέλεση του έργου στοιχεία εγκρίνονται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Ο αριθμός των μηχανημάτων έργων των οποίων η αγορά είναι τυχόν αναγκαία για την κατασκευή του έργου, εγκρίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή από την οποία επίσης εγκρίνεται και ο τρόπος εκμετάλλευσης των μηχανημάτων μετά τη χρήση τους στο έργο.

3. Το απαιτούμενο προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες για το φορέα κατασκευής σχετικές διατάξεις. Απαιτούμενο προσωπικό μπορεί και ο κύριος του έργου να διαθέσει ή να προσλάβει σύμφωνα με τις ισχύουσες γι' αυτόν διατάξεις. Στο προσωπικό αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό οποιασδήποτε ειδικότητας αναγκαίας για την κατασκευή και την τεχνικοοικονομική διοίκηση του έργου.

4. Από τις διατιθέμενες για το έργο πιστώσεις καταβάλλονται, με βάση νόμιμα δικαιολογητικά, όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για το έργο όπως είναι οι μισθοί, τα ημερομίσθια και οι σχετικές εργοδοτικές επιβαρύνσεις του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, οι δαπάνες προμήθειας μηχανημάτων και εξοπλισμού, η αξία των υλικών και οι δαπάνες διαλογής, αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης τους, τα μισθώματα μηχανημάτων, τα ασφάλιστρα και οι δαπάνες λειτουργίας τους, οι αμοιβές για παροχή υπηρεσιών, και το αντάλλαγμα για την υπεργολαβική εκτέλεση εργασιών με υλικά ή χωρίς υλικά (φατούρα).

5. Για την αγορά των υλικών και μηχανημάτων, τη μίσθωση μηχανικού εξοπλισμού ή την εκτέλεση μεταφορών εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις που διέπουν κάθε φορά το φορέα κατασκευής. Για την ανάδειξη εργολάβων επιμέρους εργασιών που περιλαμβάνονται στην απολογι-

στική εκτέλεση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1418/1984 και του παρόντος διατάγματος.

6. Κατά την εκτέλεση έργου με αυτεπιστασία τηρείται με ευθύνη της υπηρεσίας ημερολόγιο ανάλογο με το επιβαλλόμενο για οποιαδήποτε απολογιστική εκτέλεση εργασιών της παρ. 9 του άρθρου 42.

7. Για τις εργασίες που εκτελούνται με αυτεπιστασία συντάσσεται επιμέτρησή τους και απολογισμός της δαπάνης. Για την παραλαβή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 53 και 55 του διατάγματος αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'.

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις.

Άρθρο 59.

Τελικές διατάξεις.

1. Διευθύνουσα υπηρεσία για έργα που εκτελούνται από υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων είναι : α) όταν πρόκειται για έργα που εκτελούνται από τις υπηρεσίες νομαρχιακού επιπέδου, το αντίστοιχο Τμήμα Εκτέλεσης Έργων της Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών, β) όταν πρόκειται για έργα που εκτελούνται από τις υπηρεσίες διανομαρχιακού επιπέδου, οι Δ/νσεις Ελέγχου Κατασκευής Έργων (ΔΕΚΕ) των πρώην Περιφερειακών Υπηρεσιών Δημοσίων Έργων (ΠΥΔΕ) και οι Διευθύνσεις Κατασκευής Έργων της πρώην Υπηρεσίας Έργων Υποδομής Μείζονος Πρωτεύουσας και γ) όταν πρόκειται για έργα εθνικού επιπέδου οι αρμόδιες κατά τις ισχύουσες διατάξεις υπηρεσίες της προηγούμενης περίπτωσης β.

2. Για τα έργα της προηγούμενης παραγράφου Προϊσταμένη Αρχή είναι : α) για τα έργα της περίπτωσης α της προηγούμενης παραγράφου η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας, β) για τα έργα της περίπτωσης β της προηγούμενης παραγράφου οι για τα αντίστοιχα έργα αρμόδιες Διευθύνσεις ή ανεξάρτητα Τμήματα των πρώην ΠΥΔΕ ή της πρώην Γενικής Διεύθυνσης Έργων Μείζονος Πρωτεύουσας και γ) για τα έργα της περίπτωσης γ της προηγούμενης παραγράφου οι ίδιες υπηρεσίες της προηγούμενης περίπτωσης ή η Κεντρική Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

3. Σε όλες τις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων επιφυλάσσονται οι ισχύουσες διατάξεις για τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ), την αποκατάσταση σεισμοπλήκτων και τη διοικητική αποκέντρωση.

4. Όταν παρίσταται ανάγκη διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών και αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο ή στο διάταγμα αυτό, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να προβαίνει σε αυτοψία που ενεργείται από κατάλληλο τεχνικό υπάλληλο ή επιτροπή από τεχνικούς υπαλλήλους που συντάσσουν σχετική έκθεση. Όταν γίνονται τέτοιες αυτοψίες καλείται να παραστεί και ο ανάδοχος, αν συντρέχει περίπτωση.

Άρθρο 60.

Τροποποίηση του π. δ/τος 472/85.

1. Οι περιπτώσεις γ έως θ της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ/τος 472/85 (ΦΕΚ Α 168) αντικαθίστανται με τις ακόλουθες περιπτώσεις γ έως θ :

«γ. Των πτυχιούχων ΤΕΙ του Τμήματος Πολιτικών Δομικών Έργων και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ Τμήματος Τεχνολόγων Πολιτικών, Κατεύθυνσης Δομικών Έργων στην κατηγορία των οικοδομικών έργων όπως και στην κατηγορία των βιομηχανικών και ενεργειακών έργων για τα περιλαμβανόμενα σ' αυτήν δομικά έργα.

δ. Των πτυχιούχων ΤΕΙ του Τμήματος Πολιτικών Έργων Υποδομής και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων, Πολιτικών, Κατεύθυνσης Συγκοινωνιακών και Υδραυλικών έργων στις κατηγορίες οδοποιίας, υδραυλικών και λιμενικών έργων.

ε. Των πτυχιούχων ΤΕΙ του Τμήματος Τοπογραφίας και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων Τοπογράφων στις κατηγορίες οδοποιίας, υδραυλικών και λιμενικών έργων.

στ. Των πτυχιούχων ΤΕΙ των Τμημάτων Μηχανολογίας, Ηλεκτρολογίας, Ενεργειακής Τεχνικής και Μηχανολογικών κατασκευών - εγκαταστάσεων και παραγωγής όπως και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων Μηχανολόγων και Τεχνολόγων Ηλεκτρολόγων στις κατηγορίες ηλεκτρομηχανολογικών έργων και βιομηχανικών και ενεργειακών έργων. Οι πτυχιούχοι ΤΕΙ των Τμημάτων Μηχανολογίας και Μηχανολογικών κατασκευών και οι πτυχιούχοι πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ Τμήματος, Τεχνολόγων Μηχανολόγων εγγράφονται και στην κατηγορία υδραυλικών έργων για τα περιλαμβανόμενα σ' αυτήν υδραυλικά έργα υπό πίεση.

ζ. Των πτυχιούχων ΤΕΙ του Τμήματος Ναυπηγικής, των Ναυπηγών Υπομηχανικών και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων Ναυπηγών στα πλωτά έργα και εγκαταστάσεις ναυπηγείων.

η. Των πτυχιούχων ΤΕΙ των Τμημάτων Αυτοματισμού, Ηλεκτρονικής και Ηλεκτρονικών υπολογιστικών συστημάτων όπως και των Ηλεκτρονικών Υπομηχανικών και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων Ηλεκτρονικών στα έργα ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

θ. Των πτυχιούχων ΤΕΙ του Τμήματος Τεχνολογίας πετρελαίου και των πτυχιούχων πρώην ΑΣΤΕΜ των ΚΑΤΕΕ, Τμήματος Τεχνολόγων Χημικών πετρελαίου στα έργα γεωτρήσεων».

2. Ο τίτλος του αυτού άρθρου 5 του π.δ. 472/85 αντικαθίσταται ως εξής : «Εγγραφή στο ΜΕΚ Υπομηχανικών, πτυχιούχων ΤΕΙ και πρώην ΑΣΤΕΜ-ΚΑΤΕΕ».

3. Στο τέλος των περιπτώσεων α,β και γ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ίδιου π.δ/τος 472/85, οι όμοιες φράσεις «μετά εξαετία από την πρώτη εγγραφή τους στο Νομαρχιακό Μητρώο του Ν. 1418/84» αντικαθίστανται ως εξής :

α) στην περίπτωση α με τη φράση : «όταν έχουν ή αποκτήσουν εξαετή κατασκευαστική εμπειρία από τη λήψη του πτυχίου»

β) στην περίπτωση β με τη φράση : «όταν έχουν ή αποκτήσουν εξαετή κατασκευαστική εμπειρία από τη λήψη της άδειας»

γ) στην περίπτωση γ με τη φράση : «όταν έχουν ή αποκτήσουν οκταετή κατασκευαστική εμπειρία».

4. Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου 6 του π.δ/τος 472/1985 αντικαθίσταται ως εξής :

«3. Η ανάληψη έργων από τις επιχειρήσεις του άρθρου αυτού μπορεί να γίνει στο νομό στου οποίου τα Νομαρχιακά Μητρώα είναι γραμμένες και σε έναν ακόμα από τους γειτονικούς νομούς, τον οποίο επιλέγει η ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Ως γειτονικοί νομοί για την εφαρμογή της διάταξης αυτής θεωρούνται και οι γεωγραφικά πλησιέστεροι νησιωτικοί ή παραθαλάσσιοι νομοί.»

5. Στο τέλος της παρ. 7 του ίδιου άρθρου 6 του π.δ/τος 472/85 η φράση «για το ύψος προϋπολογισμού έργων που μπορούσαν να αναλάβουν κατά την ισχύ του ν. 1418/84

αντικαθίσταται με τη φράση : «για έργα όλων των φορέων του δημόσιου τομέα, προϋπολογισμού μέχρι το 1/6 του ανώτατου ορίου που καθορίζεται για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις Α' τάξης του ΜΕΕΠ στις αντίστοιχες κατηγορίες έργων».

6. Το άρθρο 9 του ίδιου π.δ/τος 472/85 καταργείται από την εφαρμογή του άρθρου 2 του π.δ/τος αυτού.

Άρθρο 61.

Έναρξη εφαρμογής διατάξεων του ν. 1418/84 και του διατάγματος.

1. Οι διατάξεις του ν. 1418/84 που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 27 αυτού και των κεφαλαίων Α,Β και Γ του παρόντος προεδρικού διατάγματος εφαρμόζονται στις συμβάσεις έργων που θα καταρτισθούν ύστερα από δημοπρασίες που θα γίνουν ή κατόπιν προσφορών που θα υποβληθούν από την 1η Φεβρουαρίου 1986, με την επιφύλαξη των οριζομένων στις επόμενες παραγράφους.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 39 και 41 και οι σχετικές με την προκαταβολή και αναθεώρηση διατάξεις των λοιπών άρθρων του π.δ/τος αυτού εφαρμόζονται στις συμβάσεις που ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 27 του ίδιου πιο πάνω ν. 1418/84, όπως η σχετική προθεσμία παρατάθηκε με τις παρ. 4 και 5 του άρθρ. 15 του Ν. 1561/85 (ΦΕΚ Α 148).

3. Οι λοιπές διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος, όπως και οι διατάξεις του άρθρου 2 ισχύουν από τη δημοσίευσή του.

Στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 1985

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ